

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. БЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. №92623

прим. №

РОЗДІЛ
«ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
(В ОБСЯЗІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)»

до проекту

КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Замовник: Департамент архітектури та містобудування Вінницької міської ради

Договір: від 24.04.2023 №27

В.о. директора

Іван Шпилевський

Заступник директора,
головний економіст проекту

Юрій Палеха

Керівник проекту, начальник
архітектурно-планувальної майстерні №1

Олена Малишева

Головний архітектор проекту,
відповідальний виконавець

Тамара Шидловська

Головний інженер проекту

Людмила Безкоровайна

В.о. начальника АПУ, начальник відділу
НМЗМП

Анатолій Економов

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.	4
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	7
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.	29
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі, ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	49
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.	61
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.	67
Розділ 7. Заходи, що передбачаються вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	88
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	97
Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.	100
Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.	106
Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію	107

ПЕРЕДМОВА

Звіт про стратегічну екологічну оцінку (далі СЕО), є невід’ємною складовою проекту «Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади» (далі Комплексний план), розробленого ДП «ДІПРОМІСТО» у 2023 році. Виконання СЕО сприятиме сталому розвитку території громади шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров’я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування (далі ДДП).

Звіт про СЕО виконується згідно вимог Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку»; «Про регулювання містобудівної діяльності», із урахуванням ДСТУ НББ.1.1-10:2010 «Настанова із виконання розділів Охорона навколишнього природного середовища в складі містобудівної документації. Склад та вимоги».

У даному Звіті документом державного планування місцевого рівня, на який поширюється дія Закону, є містобудівна документація «Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади». За основу аналізу «Звіту про СЕО» використаний розділ проекту «Охорона навколишнього природного середовища» (факторного аналізу), що відповідає вимогам Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка є невід’ємною складовою даного проекту.

Звіт про СЕО виконано авторським колективом інженерно-планувального відділу (начальник Олег Головань) та архітектурно-планувальної майстерні №1 (начальник Олена Малишева):

Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська .....
Головний інженер	Володимир Муха .....
Головний фахівець	Наталія Сугак .....
Провідний науковий співробітник, к.г.н.	Ірина Соломаха .....
Архітектор	Катерина Рашківська .....
Головний економіст	В’ячеслав Сухина .....
Старший науковий співробітник, к.е.н.	Віталій Царьов .....

Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Основні цілі документа державного планування

Проект «Комплексний план просторового розвитку Вінницької МТГ» (далі МТГ) є містобудівною документацією місцевого рівня, що виконується відповідно до ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Проект призначений для регулювання планування та забудови території МТГ, повного розвитку централізованих інженерних мереж та комунікацій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, раціонального використання території щодо створення сприятливих умов для залучення інвестицій у будівництво шляхом забезпечення можливості вибору інвестором найбільш ефективного виду використання території, забезпечення вільного доступу громадян до інформації стосовно розвитку території МТГ.

Зміст проекту визначається Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності"; ДБН Б.1.1-14:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні"; ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій"; ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів".

Відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (ст. 3, пункт 10 «Інфраструктурні проекти»), даний Проект не підлягає розробці «ОВД».

Інші плани та програми що мають відношення до документа державного планування

В даному Звіті проаналізовано його взаємозв'язок з іншими планами та програмами, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, та в певній мірі визначають обґрунтовані передумови для прийняття рішень при розробленні проекту містобудівної документації, забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту.

В рамках дотримання процедури щодо СЕО, було оприлюднено "Заяву про визначення обсягу СЕО" на єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема» із реєстраційним номером в Єдиному реєстрі СЕО від 11.07.2023 №14-06-684-23.

Заяву про визначення обсягу СЕО документу державного планування було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища: Департаменту екології та природних ресурсів Вінницької ОВА; Департаменту охорони здоров'я Вінницької ОВА.

«Комплексний план просторового розвитку Вінницької МТГ» розроблено відповідно до:

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про забезпечення санітарного і епідеміологічного благополуччя населення »;
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території»;
- ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»;
- ДСТУ - НББ.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівельної документації. Склад та вимоги»;
- Методичних рекомендацій із здійснення СЕО документів державного планування (наказ Мінекології від 10.08.2018 №296, зі змінами);
- Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (Мінекоенерго, 03.03.2020).
- Кліматична програма України (Постанова Кабінету Міністрів України №650 від 28.06.1997).
- Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (розпорядження КМ України №932-р від 06.12.2017);
- Методичних рекомендацій щодо здійснення СЕО містобудівної документації (Наказ Міндовкілля від 18.10.2023 №705);
- Програма поводження із ТПВ у Вінницькій області;
- Порядок здійснення моніторингу виконання документа державного планування для довкілля, зокрема для здоров'я населення (Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272);
- Інших нормативно-правових документів, що регламентують питання охорони довкілля в складі містобудівної документації.

В даному Звіті враховані рішення щодо умов та обмежень використання території МТГ для містобудівних потреб, визначені на підставі діючої містобудівної документації:

- «Схема планування території Вінницької області» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2008 р.);

- «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2023 р.);
- «Село Стадниця Вінницької МТГ. Генеральний план.» (ТОВ «НВК «Світязь», м. Вінниця, 2022 р.);
- «Генеральний план села Великі Крушлинці Вінницького району» (Науково-виробниче підприємство «Анкор», м. Вінниця, 2018 р.);
- «Генеральний план с. Малі Крушлинці Вінницького р-ну» (ТОВ «НВК «Світязь», м. Вінниця, 2022 р.);
- «Генеральний план села Гавришівка Вінницького району» (Вінницьке орендне підприємство «Діпроцивільпромбуд», м. Вінниця, 2011 р.);
- «Село Вінницькі Хутори Вінницького р-ну. Генеральний план» (ТОВ «НВК «Світязь», м. Вінниця, 2017 р.);
- «Генеральний план села Писарівка. Вінницького району» (ТОВ «Діпроцивільпромбуд», м. Вінниця, 2015 р.);
- «Генеральний план села Щітки. Вінницького району» (ТОВ «Діпроцивільпромбуд», Вінниця-2019);
- «Генеральний план селища Десна. Вінницького району» (Науково-виробниче підприємство «Анкор». м. Вінниця, 2016 р.).

Також враховано:

- Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року (затверджена рішенням Вінницької міської ради від 26.02.2021 №194);
- Концепція інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030 (затверджена рішенням Вінницької міської ради від 24.02.2023 № 1464);
- Концепція формування зеленого каркасу м. Вінниця (ТОВ «Центр урбаністики», 2013 – 2015 рр.);
- Програма соціально-економічного розвитку Вінницької міської територіальної громади;
- Дослідження сільськогосподарських земель Вінницької міської територіальної громади (Інститут землеустрою НААН України, м. Київ, 2022 р.).

При розробленні містобудівної документації та її СЕО приймалися до уваги регіональні та місцеві програми які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в містобудівній документації щодо розвитку Вінницької МТГ.

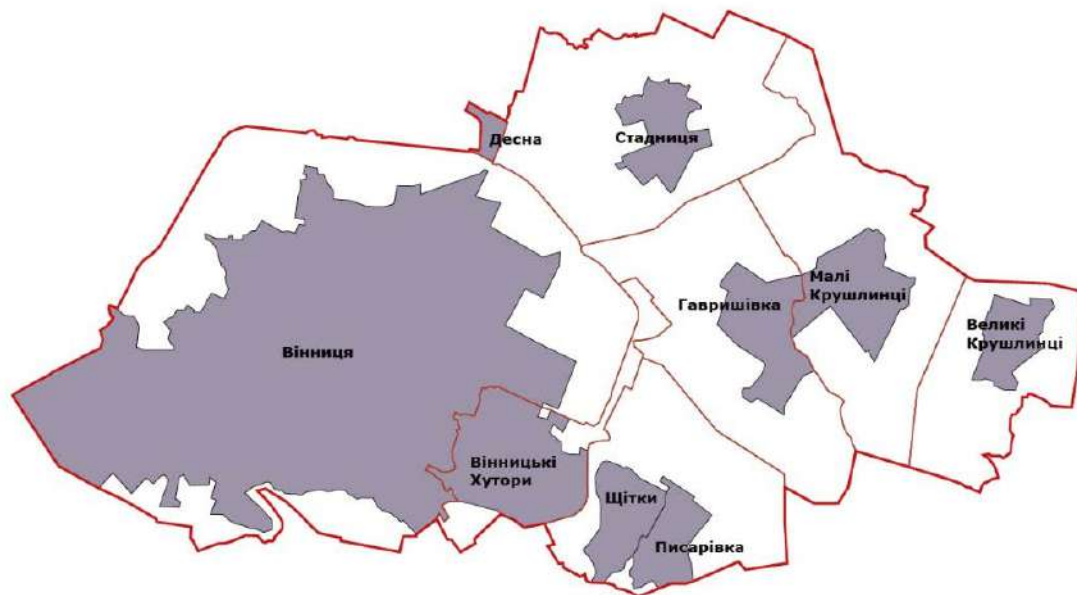
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Місцезнаходження, рельєф. Територія громади розташована у Північній лісостеповій області Придніпровської височини, у межах денудаційно-аккумулятивної слабо хвилястої рівнини дренованої р. Південний Буг та її притоками.

Територіальна громада була створена 12 червня 2020 у складі Вінницької міської ради, Деснянської селищної ради, а також Вінницько-Хутірської, Великокрушлинецької, Гавришівської, Малокрушлинецької, Писарівської та Стадницької сільських рад Вінницького району. До складу громади входять 9 населених пунктів – місто Вінниця, смт Десна та 7 сіл: Великі Крушлинці, Вінницькі Хутори, Гавришівка, Малі Крушлинці, Писарівка, Стадниця та Щітки.

В існуючих межах територія громади складає 265,35 км² (3,7% від площі території Вінницького району) і межує на півночі – зі Стрижавською селищною, на північному сході – з Турбівською селищною, на сході – з Вороновицькою селищною, на півдні – з Лука-Мелешківською сільською, на заході – з Агрономічною і Якушинецькою сільськими територіальними громадами.

Нині Вінницька міська територіальна громада складається з м. Вінниця, Деснянського старостинського округу (входить смт Десна), Вінницько-Хутірського старостинського округу (входять села Вінницькі Хутори, Писарівка, Щітки), Стадницького старостинського округу (входять села Стадниця, Гавришівка, Великі Крушлинці, Малі Крушлинці).

Населені пункти громади та чисельність їх населення станом на 01.01.2023 року: місто Вінниця – 369 739 осіб; с-ще Десна – 1265 осіб; с. Великі Крушлинці – 1071 осіб; с. Вінницькі Хутори – 7387 осіб; с. Гавришівка – 1858 осіб; с. Малі Крушлинці – 1831 осіб; с. Писарівка – 1596 осіб, с. Стадниця – 1405 осіб, с. Щітки – 1287 осіб.

Абсолютні відмітки поверхні території громади становлять: мінімальні 230,0 метрів в заплаві р. Південний Буг, максимальні – 319,0 метрів на вододільних ділянках. Загальний нахил денної поверхні спрямований на південний захід.

Висновки. Рельєфні особливості мають значення стосовно інженерного захисту території, перспективи формування планувальної структури, оглядової панорамності оточуючого простору. Відсутність значних рельєфних понижень виключає замкнутість території та не ускладнює її аерацію. Даний характер рельєфу не створює прямої негативної дії щодо застійних явищ, та не ускладнює загальний екологічний стан території.

Кліматичні умови. Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування і прийняття планувальних рішень наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції “Вінниця” (285,0 мБС). Клімат помірно-континентальний, з теплим літом і м’якою, з частими відлигами зимою.

Основні кліматичні показники:

Температура повітря:	середня за рік	+ 6,7°C
	абсолютний мінімум	- 36,0°C
	абсолютний максимум	+ 38,0°C
Розрахункова температура:	найбільш холодної п’ятиденки	- 21,0°C
	зимово вентиляційна	- 9,8°C
Опалювальний період:	середня температура	- 1,1° С
	період	189 днів
Атмосферні опади:	середньорічна кількість	544 мм
	середньодобовий максимум	38 мм
	спостережений місячний максимум	75 мм (18.08.1961 р.)
Висота снігового покриву:	середньо декадна	21 см
Сонячна радіація	річна сума	963 ккал/см ²
Переважаючий напрям вітру:	теплий період року	Пн-Зх. -18,7%.
	холодний період року	Пд. - 15,2%.
	річний	Пн-Зх. -16,8%
Максимальна швидкість вітру:	річна	18 м/с
	5 років	21 м/с
	10 років	22 м/с
	20 років	23 м/с
Особливі атмосферні явища (прояв/рік):	тумани	59 днів
	заметілі	12 днів
	грози	29 днів
	град	2,2 днів

Таблиця. Повторюваність напрямків вітру й штилів, (%)

Період року	Пн.	ПнС.	Сх.	Пд.С.	Пд.	ПдЗ.	Зх.	ПнЗ.	Штиль
Теплий період	16,1	14,4	7,7	10,6	12,1	8,0	12,3	18,7	10,1
Холодний період	10,2	11,6	9,0	13,4	15,2	12,8	13,8	14,0	6,6
Рік	13,7	13,2	8,2	11,8	13,4	10,0	12,9	16,8	8,7

Примітка. Охоронна зона метеостанції – 200,0 метрів (Постанова КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 11.12.1999 №2262).

За вихідними даними, кліматичні особливості мають територіальну диференціацію за мікрокліматичними показниками. Територія м. Вінниця займає 44,3% від загальної площі громади, що впливає на формування мікроклімату за специфічними умовами великого урбанізованого утворення. В зимовий час відбувається виділення тепла промисловими підприємствами, транспортом, опалювальними системами. Влітку додатковим джерелом тепла є нагрітий асфальт вулиць та площ, кам'яні будівлі. В результаті температури повітря в місті є дещо вищими ніж на околицях. Середньорічна температура повітря у місті становить 6,7°C, а на території громади має пом'якшені показники Найтеплішим місяцем року є липень, найхолоднішим січень.

Територія громади розташована в зоні достатнього зволоження. Оподи протягом усього року зумовлені, головним чином, циклонічною діяльністю. Циклони, які переміщуються з Атлантичного океану та Середземного моря приносять до 80% річної кількості вологи. В середньому за рік випадає 544,0 мм опадів. Розподіляються вони нерівномірно. Основна частина випадає в теплу пору року, що становить 64% річної норми.

На комфортність кліматичних умов впливає вітровий режим. Вітер пом'якшує літню спеку, сприяє очищенню повітряного басейну. Протягом року переважають вітри північного (37,7 %), та північно-західного напрямку (16,8%). Мала частка безвітряних днів (8,7%) позитивно впливає на самоочищення території. Річна ймовірність сильних вітрів (>10 м/с і більше) становить лише 2%. Середня тривалість сонячного сяяння складає 1851 годин/ рік.

Поєднання природних чинників та мікрокліматичних особливостей роблять територію громади однією з найкращих в Україні за кліматичними показниками. Багато сонячних днів відсутність сильних морозів, рівномірні опади створюють сприятливі умови для проживання.

На основі комплексного аналізу кліматичних параметрів, які використовуються при плануванні та забудові населених пунктів, та згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування території України ДСТУ-НБВ.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія», територія міської громади відноситься до "І" архітектурно-будівельного кліматичного району. При розробленні даної містобудівної документації враховувались також «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» (Мінекоенерго від 03.03.2020 р). Відповідно ДБН Б.2.2-12/2019 «Планування та забудова територій» (п.14.1.4), в проекті враховані можливі прояви несприятливих атмосферних явищ, що можуть спричинити метеорологічні ризики зокрема і на стан здоров'я населення.

Тумани. Найбільш часто тумани проявляються в холодну пору року з середньою тривалістю до 2,1 годин. При цьому обмежується дальність видимості, модульні значення якої можуть складати 50,0-75,0 метрів. Дані характеристики важливі при проектуванні вуличної мережі, транспортних розв'язок. Щодо стану здоров'я населення вони не є критичними враховуючи, що планувальною організацією передбачається виключення замкнутих просторів щодо аерації території.

Град. Це рідкісне атмосферне явище, що не перевищує прояву 2,2 днів/рік. Середня тривалість граду становить 2 - 4 хвилини. Прояв даного явища може привести до значних матеріальних збитків зеленому господарству. Враховуючи коротку плінність прояву даного фактору, прямої дії щодо стану здоров'я населення даний фактор не створює.

Ожеледиця. Аналіз сильних випадків ожеледі в Україні показав, що дана територія відноситься до «Ш-Б» району небезпеки, де переважають слабкі прояви даного фактору, але 1 раз/10 років дане явище в місцевих умовах отримує прояв, що може призвести до руйнування легких металевих конструкцій, ліній електропередач (пориви), та зелених насаджень. В умовах спокійного рельєфу, та планувальної організації території підвищені ризики прояву травматизму оцінюються як мінімальні.

Вітер. Це поширене атмосферне явище, що при швидкості більше 19 м/сек. може переростати у шквали, що приносять збитки народному господарству, руйнують посіви, будинки, комунікації. За метеорологічними показниками територія району знаходиться в межах можливого підвищеного прояву даного явища - до 1 днів / на 5 років.

Дощ. Важливим показником є добовий максимум опадів, що може досягати 1 раз/рік - 38 мм/добу. Дощ за який випадає 30 мм і більше за 12 годин вважається сильним і відноситься до стихійних явищ. В умовах міського середовища щодо інженерного захисту від даного явища, важливу роль має широкий розвиток зливової каналізації та впровадження гідротехнічних заходів захисту території.

Інсоляція. Відповідно до архітектурно-будівельного кліматичного районування територія, що розглядається відноситься до «І» району, який характеризується сприятливими кліматичними умовами для проживання. З метою дотримання вимог щодо інсоляції будинків та споруд, вирішується шляхом упорядкування планувальної структури внутрішніх квартальних просторів, з дотриманням вимог по зеленим насадженням.

Зміни клімату. За поточний період, щомісячно температурний режим перевищував норму. Найбільші відхилення спостерігались у зимовий період. Мінімальна температура спостерігалася у січні і становила 12-16° морозу. Максимальна відмічена в серпні і досягала 34-36° тепла. Середня річна кількість опадів склала 467 мм, або 75% від норми. Тривалість зимового періоду склала 62-94 днів, при нормі 88-103 днів.

Найсухішими місяцями року були липень та серпень із кількістю опадів 31 - 41% від норми. Середня температура повітря за літній період становила на 3,9° вище норми. Всього за літо випало 213 мм опадів, що становить 66% від норми.

Осінь характеризувалася підвищеним температурним режимом. Середня температура повітря сягала 9.9° при нормі 6.8° тепла. Протягом всього осіннього періоду температура утримувалася вище норми.

У Вінницькій МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини.

У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів природного середовища. Локально отримуємо зменшення води в річках, підвищення забруднення атмосферного повітря, зміну температурного режиму, порушення ландшафтного балансу території, а отже екологічне погіршення середовища проживання.

Скорочення викидів парникових газів. В даному проекті передбачається скорочення споживання природного газу, впровадження новітніх енергоефективних технологій отримання тепла, заходів з підвищення енергозбереження у сучасних умовах – є пріоритетним напрямком розвитку МТГ. Пріоритетність напрямків пов'язаних з використанням регіональних видів твердого палива, енергозбереженням та енергоефективністю в першу чергу обумовлено економічними факторами, але кінцевим результатом їх впровадження буде ефективне скорочення викидів парникових газів.

Політика адаптації та впровадження заходів скорочення антропогенних викидів парникових газів та збільшення їх поглинання буде ефективною у разі підтримки розвитку дослідницьких програм та мереж спостереження, а також створення сприятливих умов для застосування чистих технологій в галузі енергетики, опалення, транспорту.

Захист озонового шару. Втрата озонового шару, який захищає усе живе на землі від згубної дії ультрафіолетового випромінювання, вважається однією з головних глобальних екологічних проблем з якими світова спільнота ввійшла у нове тисячоліття. Подолання цієї проблеми можливе лише завдяки скоординованим діям усіх націй на глобальному світовому рівні.

Усвідомлюючи це, Україна приєдналася до Монреальського протоколу, взяли на себе зобов'язання із досягнення головної мети – згортання виробництва та використання озоноруйнівних речовин у різних секторах економіки. Відповідно до Постанови КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 04.03 2004 №256, та вимог Монреальського протоколу, Програма припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин знаходиться на контролі уряду України. У 2020 викиди озоноруйнівних речовин від стаціонарних джерел забруднення на Вінничині становили: фреони -1,7 тон; хлор та його сполуки - 7,4 тони (це незначні обсяги). Із визначених обсягів на частку м. Вінниці та МТГ припадає біля 27%.

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів - це система організаційно-технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.

Найбільшу частину парникових газів прямої дії, що викидаються в атмосферу Вінницької області техногенними джерелами, складає двоокис вуглецю. Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємств, 12,7% належать до парникових газів. Дана закономірність характерна для м. Вінниці та МТГ, потужного промислового центру України

Висновки. Рішення Комплексного плану передбачають подальший розвиток системи моніторингу, зокрема сформованими постами контролю за станом атмосферного повітря, їх розширення, модернізацію та технічне оновлення по системі постів "Гідромету Вінницької області".

Грунти. Відповідно Схеми "Агрогрунтового районування України", територія Вінницької МТГ знаходиться в межах Правобережжя Лісостепової зони (Придніпровської височини) з переважаючим поширенням чорноземів типових мало гумусних, та сірих опідзолених ґрунтів.

Відповідно Звіту "Дослідження сільськогосподарських земель Вінницької міської територіальної громади" (Інститут землеустрою НААН України, м. Київ-2022 рік), в межах МТГ ґрунтовий покрив представлений 24 агровиробничими групами ґрунтів.

Таблиця. Структура ґрунтового покриття Вінницької МТГ

Шифр агро-групи	Грунти	Площа, га	Частка від загальної площі угідь, %
5а	Дерново-підзолисті та дернові неоглеєні і глеюваті піщані ґрунти на піщаних відкладах	60,8	0,67
5б	Дерново-підзолисті та дернові неоглеєні і глеюваті глинисто-піщані ґрунти на піщаних відкладах	19,0	0,21
5в	Дерново-підзолисті та дернові неоглеєні і глеюваті супіщані ґрунти на піщаних відкладах	15,8	0,17
29в	Ясно-сірі і сірі опідзолені супіщані ґрунти	18,3	0,20
29г	Ясно-сірі і сірі опідзолені легкосуглинкові ґрунти	68,6	0,76
29д	Ясно-сірі і сірі опідзолені середньосуглинкові ґрунти	212,9	2,35
31в	Ясно-сірі і сірі опідзолені супіщані ґрунти на лесах, підстелених пісками і супісками	23,8	0,26
37д	Ясно-сірі і сірі опідзолені слабозмиті середньосуглинкові ґрунти	19,8	0,22
38д	Ясно-сірі і сірі опідзолені середньозмиті середньосуглинкові ґрунти	11,6	0,128
40д	Темно-сірі опідзолені та слабореградовані середньосуглинкові ґрунти	653,1	7,20
41в	Чорноземи опідзолені і слабореградовані та темно-сірі сильнореградовані супіщані ґрунти	50,3	0,55
41д	Чорноземи опідзолені і слабореградовані та темно-сірі	5309,8	58,55
45д	Чорноземи слабореградовані глеюваті середньосуглинкові	114,1	1,26
49д	Темно-сірі опідзолені і реградовані ґрунти та чорноземи опідзолені і реградовані слабозмиті середньосуглинкові	41,5	0,46

Шифр агро-групи	Грунти	Площа, га	Частка від загальної площі угідь, %
50д	Темно-сірі опідзолені і реградовані ґрунти та чорноземи опідзолені і реградовані середньозмиті середньосуглинкові	2,1	0,02
53д	Чорноземи типові малогумусні та чорноземи сильнореградовані середньосуглинкові	1716,0	18,92
55д	Чорноземи типові і чорноземи сильнореградовані слабозмиті середньосуглинкові	3,5	0,04
133д	Лучні ґрунти та їх слабосолонцюваті і слабоосолоділі відміни середньосуглинкові	374,7	4,13
141	Лучно-болотні, мулуваті-болотні і торфувато-болотні неосушені ґрунти	64,8	0,71
142	Лучно-болотні, мулуваті-болотні і торфувато-болотні осушені ґрунти	115,9	1,28
150	Торфовища середньоглибокі і глибокі слабо- і середньорозкладені, неосушені	17,6	0,19
208д	Намиті опідзолені і дерново-підзолисті неоглеєні і глеюваті середньосуглинкові ґрунти	4,0	0,04
210д	Рекультивовані середньосуглинкові ґрунти з насипним гумусовим шаром	111,2	1,23
215	Розмиті ґрунти і виходи рихлих (піщаних і лесовидних) порід	39,1	0,43
	Всього	9068,4	100,00

В структурі ґрунтового покриву домінують ґрунти 41д та 53д, які складають відповідно 58,55 % та 18,92 % від загальної площі с/г угідь. Ці ж ґрунти переважають й у складі орних земель.

Відповідно до «Переліку особливо цінних ґрунтів», затвердженого Наказом Держкомзему України від 06.10.2003 № 245, на території МТГ до особливо цінних ґрунтів регіонального значення належать ґрунти:

- 41д – чорноземи опідзолені і слабореградовані та темно-сірі сильнореградовані середньосуглинкові ґрунти (58,6%);

До особливо цінних ґрунтів загальнодержавного значення належать ґрунти:

- 53д – чорноземи типові малогумусні та чорноземи сильнореградовані середньосуглинкові (18,9%).

Під сільськогосподарськими угіддями території МТГ знаходиться 5,1 тис. га особливо цінних ґрунтів регіонального значення (41д) і 1,7 тис. га особливо цінних ґрунтів загальнодержавного значення (53д). Біля 94% цих ґрунтів розорюється і лише 3% з них перебувають під екологічно стійкими угіддями, що свідчить про високий рівень антропогенного навантаження на ґрунтовий покрив громади. Для збереження і відтворення цих ґрунтів необхідно дотримуватись еколого-технологічних обмежень, пов'язаних з поділом орних земель на групи - "ЕТГ" (Інститут землеустрою НААН України, м. Київ-2022 рік).

Проектні рішення. Важливим аспектом раціонального використання та охорони с/г земель є визначення структури угідь та підготовка заходів щодо її оптимізації. Подальший розвиток с/г виробництва має ґрунтуватись на вирівнюванні структури орних земель згідно отриманих у науковому дослідженні рекомендацій. Особливу увагу слід приділяти еродованим орним землям, розміщеним на рівнинних територіях бо тут відсутні будь-які еколого-технологічні обмеження. Інтенсивне використання таких земель, прискорить їхню деградацію. Вони займають незначну площу (78,6 га), тому ступінь еродованості ґрунтового покриву с/г земель громади складає лише 0,87%. Еродовані орні землі 38д та 50д, слід вивести з інтенсивного використання з наступною їх консервацією.

Аналіз розвитку с/г виробництва виявив низку проблем, вирішення яких має сприяти розробка та реалізація "Комплексного плану просторового розвитку Вінницької МТГ". Ключовими можливостями, які відкриваються перед МТГ у контексті наявних земель с/г призначення, є:

- продовольча безпека. Запит на якісну продукцію, яка користується попитом;
- спеціалізація використання земель. Наявний с/г потенціал дозволить підсилити продовольчу спеціалізацію та відкрити нові можливості продовольчого спрямування;
- екологічна сталість громади. Наявність цінних земельних ресурсів дозволить забезпечити громаду від швидкої просторової експансії міського розповзання між сільськими населеними пунктами, та великим містом.

Це означає, що при управлінні та прийнятті рішень щодо цих земель має бути чітке розуміння щодо їх стану, потенціалу, обмежень та обтяжень із урахуванням Ландшафтного плану території МТГ.

Висновки. За природним станом, ґрунти МТГ відносяться до категорії високої та середньої продуктивності сільськогосподарського використання. Потребують помірного внесення мінеральних та органічних добрив. Для розвитку садівництва, дані ґрунти потребують проведення помірних агротехнологічних заходів щодо посадкового матеріалу, заміни до 20 % лункових наповнень. Техногенний вплив на ґрунтовий покрив буде здійснюватись відповідно рішень Комплексного плану. Погіршення екологічного стану наявного ґрунтового покриву не прогнозується. Для ландшафтного благоустрою та озеленення сельбищної території, дані ґрунти придатні без обмежень.

Водний простір. Загальна протяжність річкової мережі в межах МТГ складає 103,1 км. Межі між басейнами малих річок чітко простежується у рельєфі земної поверхні. Поверхневі води Вінницької МТГ представлені природними, істотно зміненими та штучними водними об'єктами. Річки значною мірою зарегульовані ставками. Водні об'єкти, розташовані у межах громади, згідно з сучасним гідрографічним та водогосподарським районуваннями України, що розроблені відповідно до вимог Водної рамкової директиви ЄС, належать до басейну Південного Бугу.

Таблиця. Річкова мережа в межі Вінницької МТГ

Населений пункт	Назва річки	Тип річки	Куди впадає	Загальна довжина, км	Довжина в межах МТГ, км
м. Вінниця	Південний Буг	річка	Чорне море	806,0	14,0
с. Стадниця	без назви	струмок	р. Десна	6,0	6,0
с. В. Крушлинці	Нетяги	річка	р. Кобильна	14,0	3,5
с. В. Крушлинці	без назви	струмок	р. Нетяги	1,7	1,7
с. В. Крушлинці	без назви	струмок	р. Нетяги	2,5	2,5
с. Гавришівка с. М. Крушлинці	Хомутня	річка	р. Кобильна	17,0	12,0
с. Гавришівка	без назви	струмок	р. Хомутня	1,5	1,5
с. Гавришівка	без назви	струмок	р. Хомутня	2,0	2,0
с. Гавришівка	без назви	струмок	без назви	1,2	1,2
с. М. Крушлинці	без назви	струмок	р. Хомутня	2,0	2,0
вздовж окружної дороги	без назви	струмок	р. Пд. Буг	9,0	7,0
м. Вінниця	П'ятничанка	річка	р. Пд. Буг	7,0	3,0
м. Вінниця	Тяжилівка	річка	р. Пд. Буг	14,0	14,0
с. Писарівка с. Щітки с. Вінницькі Хутори	Вінничка	річка	р. Пд. Буг	13,0	13,0
с. Писарівка	Бочка	струмок	р. Вінничка	2,2	2,2
с. Щітки	без назви	струмок	р. Вінничка	1,0	1,0
м. Вінниця	Вишня	річка	р. Пд. Буг	22,0	6,0
м. Вінниця	Шереметка	струмок	р. Вишня	7,2	2,7
м. Вінниця	Дьогтянець	струмок	р. Вишня	2,8	2,8
м. Вінниця (вул. Коцюбинського)	без назви	струмок	р. Пд. Буг	4,0	4,0
м. Вінниця (вул. Будівельників)	без назви	струмок	р. Пд. Буг	1,0	1,0

Висновки. Більша частина поселень громади знаходиться на плакорних та помірно схилих поверхнях території із формуванням поверхневого стоку. Вододільні басейни у ландшафтно-геохімічному відношенні є залежними від вододільних поверхонь, що займають вищі гіпсометричні положення. Основні впливи на якість вод мають місцевий характер, пов'язані зі специфікою господарського користування території громади. Наявність розвиненої річкової мережі із системою штучно створених ставків позитивно впливає на ландшафтне середовище громади та перспективу її розвитку із урахуванням рішення Вінницької міської ради від 07.07.2023 №1748 «Про затвердження концепції розвитку малих річок Вінниці – 2035 року»..

Ставки мають істотне значення для життя місцевих громад. Ці водні об'єкти мають комплексне призначення. Використовуються, головним чином, для водопостачання, риборозведення і рекреації. Їхній стан потребує особливої уваги. Система ставків, що знаходяться на обліку, найбільш поширена для міста Вінниці. В цілому їх санітарно-екологічний стан оцінюється як задовільний.

Таблиця. Ставки в межі Вінницької МТГ

Населений пункт	Кількість, одиниць	Тип ставка	Загальна площа водного дзеркала, га	Загальний об'єм, тис. м ³
м. Вінниця	35	руслові	103,0	1039,92
с. Щітки	5	-//-	15,24	196,35
Писарівка	4	-	13,38	59,68
Малі Крушлинці	10	-	97,85	979,57
Великі Крушлинці	7	-	73,61	885,53
Гавришівка	14	-	28,34	269,16
Вінницькі Хутори	12	-	41,49	351,28
Стадниця	9	-	12,04	129,56
селище Десна	1	-	0,85	7,45
Разом	97	-	385,8	3918,5

Усі ставки є у комунальній власності, маєть можливе регулювання стоку.

В межах сільських населених пунктів МТГ, також є місцеві ставки, що не знаходяться на обліку (графічно відображені на кресленні "Місцеположення в системі розселення").

Підземні води. Відповідно "Гідрогеологічній карті України" територія МТГ знаходиться в межах неглибокого залягання водоносних горизонтів докембрійських порід Українського кристалічного масиву. За характером забезпеченості підземними водами, територія відноситься до категорії недостатнього забезпечення. За даними довідника "Водний фонд України" прогнозні кадастрові запаси підземних вод по території Вінницького району (в тому числі МТГ) складають 16,5 тис. м³/добу, що є недостатнім для потреб питного водопостачання громади.

За хімічним складом, води відносяться до гідро-карбонатно-кальцієвих із мінералізацією до 0,5 г/л, і відповідають вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною". Підземні води надійно захищені товщею осадових порід потужністю 10,0 – 40,0 метрів, що представлені глинами та суглинками. Визначені запаси спроможні забезпечити питним водопостачанням тільки сільські населені пункти МТГ. Для м. Вінниці водопостачання забезпечується із поверхневих джерел (р. Південний Буг).

Рівень залягання ґрунтових вод на території МТГ істотно варіює залежно від конкретних ландшафтних та гідрогеологічних умов. Він має помірний вплив на чутливість ґрунтових вод до забруднення. Ландшафтні особливості території щодо зон аерації виконують роль природного очисного фільтра вод, що надходять до водоносного горизонту з поверхні. Відповідно рельєфних особливостей, характеризуються помірним рівнем чутливості ґрунтових вод до хімічного забруднення.

Найбільші глибини залягання ґрунтових вод характерні для західної та східної частини території громади, що визначаються як найбільш захищені. Ділянки прохідних річкових долин, менш захищені (прохідна долина р. Південний Буг).

На стан підземних вод значний вплив має техногенне навантаження, що найбільш характерно для території м. Вінниці. Збереженню якості підземний вод сприяє існуюча структура природних ландшафтів сільських населених пунктів, на частку яких припадає біля 44,3% від загальної площі МТГ.

Водопостачання. Всі населені пункти Вінницької міської територіальної громади належать до басейну річки Південний Буг. Особливістю басейну є те, що водокористування тут здійснюється переважно з поверхневих джерел (82% від загального обсягу забору води), лише 18% забирається з підземних джерел. Південний Буг - основний водний об'єкт, який забезпечує водні потреби населення та секторів економіки громади. Структура сучасного водокористування в цілому для басейну ріки Південний Буг виглядає наступним чином: 39,1% водних ресурсів забирається промисловістю, 37,4% сільським господарством, 22,3% житлово-комунальним господарством, 0,5% транспортом та 0,7% іншими галузями. В структурі водокористування Вінницької МТГ найбільшими водокористувачем є КП «Облводоканал» м. Вінниця. При цьому втрати води складають 27% від загального обсягу забору води підприємством, що є нижче середнього значення втрат води при транспортуванні в Україні (31% - за даними звіту про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).

Згідно з інформаційним листом КП «Облводоканал» на території Вінницької МТГ розташовано 640 км водопровідних мереж та 563 км мереж водовідведення. З цього числа загальна протяжність мереж водопроводу м. Вінниці - 630,4 км, загальна протяжність мереж водовідведення - 548,2 км.

За узагальненими даними «Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році» середній показник забезпечення послугами централізованого водопостачання сільських населених пунктів визначається у 23,5%. Для сіл Вінницької області цей показник склав 24,6%. В усіх містах та селища міського типу надаються послуги з централізованого водопостачання. Системою централізованої водопроводу забезпечено 7,3% від загальної чисельності сільського населення, а також 67,8% мешканців селищ міського типу. Актуальний стан водопровідних мереж та споруд в населених пунктах Вінницької МТГ надано згідно з відомостями Департаменту міського господарства Вінницької міської ради, та звіту Головного управління Держспоживслужби у Вінницькій області щодо обстеження водозабірних споруд на територіях Вінницької МТГ, яке було здійснено у 2022 році, зокрема:

Село Стадниця. Мережа децентралізованого водопроводу має ділянку водопровідних споруд по вул. Молодіжній в складі діючої артезіанської свердловини. Резервна свердловина знаходиться в центрі села і наразі не експлуатується. Орієнтовна потужність обох свердловин 6 м³/год. Свердловини паспортизовані. Розмір зон санітарної охорони (ЗСО) дотримано. Якість води, що надходить в мережу децентралізованого водопроводу відповідає санітарним вимогам. На водопровідній мережі влаштовано 26 водорозбірних колонок.

Село Великі Крушлинці. До мережі децентралізованого водопроводу села підключено 450 домогосподарств. Водопостачання забезпечується з двох артезіанських свердловин. Свердловина, яка наразі використовується для водопостачання, знаходиться за адресою вул. Молодіжна, 1.

Дебіт свердловини 10 м³/год, глибина видобування води 104 метри.

Резервна свердловина знаходиться по вул. Українській, піднімає воду з глибини 85 м, має дебіт 3,5 м³/год і наразі не експлуатується.

Свердловини паспортизовані, облаштовані наземним павільйоном з системою автоматичного управління. Межі першого поясу ЗСО частково огорожені. Якість води, що надходить в мережу децентралізованого водопроводу відповідає санітарним вимогам.

Село Малі Крушлинці. В селі наявні дві свердловини за адресами: вул. Незалежності та вул. Берегового. Дебіти свердловин 5 м³/добу та 10 м³/добу. Глибина видобування води 102-104 метри. До мережі підключено 486 абонентів із 708 домогосподарств. Розмір перших поясів зон санітарної охорони дотримано. Свердловини облаштовано приладами автоматичного управління. Якість видобутої води має відхилення по каламутності та частково по вмісту заліза.

Село Гавришівка. Джерелом питного водопостачання мешканців села є свердловина по вул. Тараса Шевченка з дебітом 5 м³/добу. У 2021 році було виконано реконструкцію свердловини. Межі першого поясу з радіусом 6 метрів огорожено та озеленено. Свердловину обладнано приладами автоматичного управління. Якість води має відхилення щодо солей кальцію та магнію (10,05 ммоль/дм³ при нормі ≤ 7,0 ммоль/дм³). Протяжність сільського водопроводу 30 км. Послугами централізованого водопостачання користується 50% з 846 домогосподарств.

Село Писарівка. Джерелом водопостачання села є артезіанські свердловини.

Свердловина №1 була побудована у 90-х роках минулого сторіччя, законсервована.

Свердловина №2 була побудована у 90-х роках минулого сторіччя, реконструйована у 2018 р. Знаходиться по вул. Немирівське шосе. Забезпечує водоспоживання мешканців вулиць Козацької Слави та Покровської. Потребує відведення земельної ділянки для влаштування зони санітарної охорони.

Свердловина №3 знаходиться по пров. Покровського. Побудована в 80-х роках минулого сторіччя. Здійснює водопостачання домогосподарств вулиці І, Богуна та провулку Покровського. Потребують реконструкції. Прийнята на баланс як діючий об'єкт комунальної власності.

Свердловина № 4 була побудована у 2018 р. Знаходиться по вул. Лісовій. Забезпечує водопостачання приватних домоволодінь по вулицях Івана Франка, Рильського, Покровського, Лісовій. Дебіт свердловини 6 м³/добу.

Свердловина №5 була побудована у 2018 р. Знаходиться по вул. М. Рильського. Забезпечує водопостачання приватних домоволодінь по вулицях Івана Франка, Рильського, Козацької слави. Дебіт свердловини 5 м³/добу.

Село Щітки. У селі розташовані чотири свердловини.

Свердловина №1 знаходиться по вул. Богдана Хмельницького. Забезпечує водопостачання частини приватних домоволодінь по вул. Шевченка та частина вул. Богдана Хмельницького. Дебіт свердловини 5 м³/добу. Межі першого поясу ЗСО огорожені, територія озеленена.

Свердловина працює в автоматичному режимі. Об'єкт побудовано в 2018 р.

Свердловина №2 обслуговує населення по вул. Б. Хмельницького та вул. Миру. Має дебіт 7м³/добу. Межі першого поясу ЗСО огорожені, територія озеленена. Свердловина працює в автоматичному режимі.

Свердловина №3 розташована по вул. Набережній. Обслуговує домогосподарства по вулицях Лесі Українки, Набережної, Поповича, Тичини, Коцюбинського, Довженка, Івана Луса, Миру, Б. Хмельницького. Побудована у 90-х роках минулого сторіччя, реконструйована у 2018 році. Межі першого поясу ЗСО не витримані і не огорожені. Свердловина працює в автоматичному режимі. Якість води має відхилення за вмістом солей кальцію та магнію (8,8 ммоль/дм³).

Свердловина №4 знаходиться по вул. Л. Українки. Побудована у 2018 році. Дебіт свердловини 7 м³/добу. Межі першого поясу ЗСО витримані. Свердловина працює в автоматичному режимі. Забезпечує водопостачання домогосподарств по вул. Миру та Лесі Українки.

Село Вінницькі Хутори. У селі мережі та споруди централізованого водопостачання відсутні. Водозабезпечення здійснюється з індивідуальних криниць на території домогосподарств

Селище Десна. Водопостачання селища здійснюється з мережі централізованого водопроводу КП «Облводоканал» діаметром 100 мм. Відгалуження водопроводу для забезпечення селища питною водою здійснено від ділянки водопровідної мережі, власником якої є ТОВ «ВКХП №2». Протяжність водопровідної мережі, що забезпечує водою мешканців приватної забудови – 4,57 км. Водопроводом протяжністю 0,9 км здійснюється водопостачання групи багатоквартирних будинків.

Місто Вінниця. Схема водопостачання м. Вінниця передбачає подачу води всім групам споживачів централізованою, комунальною, об'єднаною господарчо-питною та протипожежною системою водопостачання, що за надійністю дії належить до I категорії. Комунальний водопровід, який включає в себе відповідний комплекс споруд та розгалужену водопровідну мережу належить на правах спільної комунальної власності територіальній громаді і перебуває на балансовому обліку Комунального підприємства «Облводоканал» Вінницької ОДА.

Джерелом водопостачання м. Вінниця є поверхневі води річки Південний Буг -200,0 тис. м³/добу (фактично 100,0 тис. м³/добу), та частково підземні води Пирогівського родовища прісних підземних вод - 6,0 тис. м³/добу. КП «Облводоканал» має дозвіл на спеціальне водокористування. Мета водокористування: питні і санітарно-гігієнічні потреби; виробничі потреби; передача води населенню; передача води вторинним водокористувачам.

Якість питної води мережі централізованого водопроводу м. Вінниці забезпечується відповідно до вимог ДСанПін 2.2.4-171-10. Контроль якості здійснюється ліцензованою відомчою виробничою лабораторією КП «Облводоканал». Об'єктами контролю є: вода в місці водозабору; на спорудах водо-підготовки; перед надходженням до розподільчої мережі; в мереживних трубопроводах.

Проектні рішення. В якості джерела водопостачання сільських населених пунктів Вінницької МТГ проектом пропонується використання покладів підземних вод за існуючою схемою із її розширенням. Джерелом водопостачання селища Десна та міста Вінниці визначено поверхневі води річки Південний Буг з влаштуванням додаткових альтернативних водозаборів з артезіанських свердловин.

Згідно з статистичною звітністю БУВР р. Південний Буг забір води з підземних водних об'єктів у 2022 р. в розрізі Вінницької МТГ склав 0,724 млн. м³/рік (2,0 тис. м³/добу). Прогнозні запаси підземних вод для Вінницького району оцінено у 6,8 млн. м³/рік, затверджені експлуатаційні запаси – 5,2 млн. м³/рік (14,2 тис. м³/добу).

У перспективі для всіх населених пунктів Вінницької МТГ заплановано повне охоплення всіх груп водоспоживачів системою централізованого водопостачання.

Таблиця. Розрахунок обсягів водоспоживання та водовідведення населених пунктів Вінницької МТГ

Споживачі	Одиниця виміру	Кількість споживачів (за добу)	Норма витрат води, л/добу	Коеф. добової нерівномірності $K_{\text{доб max}}$	Розрахункові витрати води, м ³ /добу
с. Стадниця	мешканці	6500	210	1,3	
Обсяг водоспоживання					1 952,0
Обсяг стічних вод					1 952,0
с. Великі Крушлинці	мешканці	2000	210	1,3	
Обсяг водоспоживання					600,0
Обсяг стічних вод					600,0
с. Малі Крушлинці	мешканці	2400	200	1,3	
Обсяг водоспоживання					640,0
Обсяг стічних вод					640,0
с. Гавришівка	мешканці	2422	200	1,3	
Обсяг водоспоживання					693,0
Обсяг стічних вод					693,0
с. Вінницькі Хутори	мешканці	12698	200	1,3	
Обсяг водоспоживання					3 631,0
Обсяг стічних вод					3 631,0
с. Писарівка	мешканці	2181	200	1,3	
Обсяг водоспоживання					624,0
Обсяг стічних вод					624,0
с. Щітки	мешканці	1781	200	1,3	
Обсяг водоспоживання					509,0
Обсяг стічних вод					509,0
селище Десна	мешканці	1460	210	1,3	
Обсяг водоспоживання					439,0
Обсяг стічних вод					439,0

Споживачі	Одиниця виміру	Кількість споживачів (за добу)	Норма витрат води, л/добу	Коеф. добової нерівномірності $K_{\text{доб max}}$	Розрахункові витрати води, м ³ /добу
м. Вінниця					
багатоквартирна забудова	мешканець	333300	285	1,2	114,0
одноквартирна забудова	-//-	70000	220	1,2	19000
Невраховані витрати (15%)					20000
Промислові підприємства					9300
Об'єкти рекреаційної зони					700
Витрати на благоустрій					26300
Разом:		403300	220	1,2	
Обсяг водоспоживання					163000
Обсяг стічних вод					163000

Водовідведення (населені пункти МТГ). Проблема відведення, очищення та скиду стічних вод сільських населених пунктів України вирішується вкрай повільно не зважаючи на її надзвичайну актуальність. За узагальненими даними «Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році» середній показник забезпечення послугами централізованого водовідведення сільських населених пунктів визначається у 1,4%. Для сіл Вінницької області цей показник склав 0,3%, а для селищ міського типу 65%. Системою централізованої каналізації забезпечено 2,0% від загальної чисельності сільського населення Вінничини, 59% мешканців селищ міського типу та 71% мешканців міст.

Ситуація з відведенням та очищенням стічних вод в селах Вінницької МТГ є наразі непростюю. На даний час тільки селище Десна має мережі господарчо-побутової каналізації з підключенням до централізованої каналізаційної мережі м. Вінниці мережею самопливних каналізаційних трубопроводів загальною протяжністю 2,1 км до приймального резервуару відомчої каналізаційної насосної станції ТОВ «ВКХП №2». Звідти насосним обладнанням по напірному трубопроводу dopravляються до комунальної КНС міста і далі до споруд біологічного очищення стоків. Каналізаційні мережі та споруди селища Десна потребують реконструкції.

Для населених пунктів МТГ, за відсутності централізованої мережі каналізації, засобами водовідведення є септики різного типу, вигреби для стоків, криті вуличні туалети з вигрібною ямою тощо. Спорожнення резервуарів здійснюється асенізаційним транспортом, або використовуючи інші неконтрольовані методи та засоби.

Вцілому житлово-комунальне господарство МТГ скидає 44% від обсягу скидів стічних вод, що надходять до поверхневих водойм і є основним забруднювачем водних об'єктів на території МТГ. Існуючі очисні споруди та технології очищення, що застосовуються (в основному біологічний метод) не забезпечують доведення якісних показників стічних вод до нормативних значень.

Проектні рішення. У відповідності до ДБН В.2.5-75:2013 (пункт б) для населених пунктів МТГ передбачається застосування схеми централізованої каналізації. В якості основної споруди для глибокого очищення пропонується використання двокамерних блочно-модульних установок біологічного очищення зворотних вод типу «BIOTAL» вітчизняного виробництва.

Таблиця. Орієнтовний перелік споруд біологічного очищення для сільських населених пунктів Вінницької МТГ

Населений пункт	Тип установки	Потужність, м ³ /добу	Розмір СЗЗ, м
с. Стадниця	BIOTAL- 2BT В-1200;	1200	200
	BIOTAL 2BT В-750	750	150
с. Великі Крушлинці	BIOTAL- 2BT В-600	600	200
с. Малі Крушлинці	BIOTAL- 2BT В-750	750	200
с. Гавришівка	BIOTAL- 2BT В-750	750	200
с. Писарівка	BIOTAL- 2BT В-300;	300	150
	BIOTAL 2BT В-350	350	150
с. Вінницькі Хутори	BIOTAL- 2BT В-150;	150	15
	BIOTAL 2BT В-150;	150	15
	BIOTAL 2BT В-100;	100	15
с. Щітки	BIOTAL- 2BT В-500	500	150

Висновки. Проектом передбачається покриття розрахункових потреб у воді питної якості по існуючій схемі, із урахуванням «Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року» (рішення Вінницької міської ради від 26.02.2021 №194), та програми «Питна вода Вінницької області на 2021-2025 роки» (рішення ОР від 30.07.2021 №176).

Для модернізації виробничої потужності водопроводу МТГ необхідно здійснити реконструкцію старих мереж, кільцювання існуючих тупикових мереж, будівництво нових магістральних мереж у районах перспективної забудови.

На перспективу передбачається 100 % охоплення населених пунктів системою централізованого водопостачання із підземних джерел враховуючи, що наявні кадастрові запаси складають 14,2 тис. м³/добу (потреба – 9,3 тис. м³/добу). Це значно покращить якість питної води для комунальних потреб населених пунктів МТГ.

Подальший розвиток системи водовідведення (каналізування) передбачається по існуючій схемі із модернізацією та технічною реконструкцією очисних споруд м. Вінниці.

Для сільських населених пунктів передбачається впровадження локальних очисних споруд типу «BIOTAL». Із урахуванням проектних рішень щодо подальшого розвитку централізованого водопостачання та водовідведення (контролю за якістю питних вод), негативний вплив на водні об'єкти території МТГ- не прогнозується

Геологічна будова. У тектонічному відношенні територія громади розміщена в межах Українського кристалічного щита Волино-Подільського мегаблоку. Кристалічні породи залягають неглибоко 0,5 - 25,0 метрів від поверхні. Найдавнішими гірськими породами у межах міста Вінниці є архейські відклади, що представлені гранітами, гнейсами.

Із до четвертинних відкладів поширені неогенові відклади, що представлені кварцовими пісками з прошарками щільної глини та глинистого піску.

До сучасних відкладів відносяться делювіальні, елювіальні і алювіальні відклади заплавної тераси рік та днищ балок, що представлені пісками, суглинками. В межах річкових долин - піщано-гравійним матеріалом. Потужність відкладів річних заплів досягає 20,0 метрів, балок 1,0-5,0 метрів. Відклади сформовані пісками, супісками, суглинками, торфом, мулистим та грубоуламковим матеріалом. Елювіальні відклади представлені каоліном та ґрунтовим покривом. Сучасний делювій представлений переважно лесоподібними суглинками.

Висновки. Оглядова характеристика геологічної будови має значення в плані визначення заходів інженерно-будівельного освоєння ділянок забудови. Проектні рішення прямої дії щодо негативного впливу на геологічне середовище не створюють. При проведенні будівельних заходів, в кожному конкретному випадку необхідно враховувати допустимі навантаження на фундаменти споруд з урахуванням поширення четвертинних відкладів.

Мінерально-сировинні ресурси¹. Територія МТГ відносно не багата на корисні копалини. Промислове значення мають поклади гранітів, мігматитів; четвертинні родовища пісків і глин, води підземні. У долинах Південного Бугу та Вишні у невеликій кількості знайдені поклади торфу високої зольності.

На території м. Вінниця та МТГ наявні детально розвідані родовища корисних копалин, що числяться на державному балансі, де за останні 10-15 років видобувались корисні копалини.

В межі м. Вінниця:

1. "Південно-Вінницьке родовище цегельної сировини" (0,5 км на Пн. від села Лука Мелешківська). Площа родовища 28,8га. Видобуток здійснювався підприємством ВАТ «Будматеріали». Станом на 01.01.2023 ділянка розташована на лівому схилі долини р. Лісова, неподалік міського кладовища і нині входить в межі м. Вінниця. Частина відпрацьованої ділянки відведена під категорію земель житлової та громадської забудови.

2. "Сабарівське родовище мігматитів" (Пд. околиця м. Вінниці). Площа родовища 30 га. Родовище є сировинною базою щебеневого заводу ВАТ «Сабарівський кар'єр». Готова продукція щебеневого заводу забезпечує промислові підприємства, будівельні організації та місцеве населення м. Вінниці та області. Сабарівське родовище відоме з 1936 р. і експлуатується однойменним гранітним кар'єром. Розвідані запаси затверджені протоколом ЦКЗ від 25.06.1993 №58 станом на 01.01.1993. Балансові: $A = 5381$ тис. m^3 , $B = 2851$ тис. m^3 , $C_1 = 5674$ тис. m^3 . Всього за категоріями $A + B + C_1 = 13906$ тис. m^3 .

¹ Примітка. Відповідно ДБН Б.2.2-12/2019 «Планування та забудова територій», в межі населених пунктів розробка нових родовищ корисних копалин, не допускається (п.14.2.3).

3. "Тяжилівське родовище мінеральних столових вод". (Пн-Сх. околиця м. Вінниця). Запаси затверджені ДКЗ України, протокол від 18.05.2006 №1116. Призначення, лікувально-курортні та оздоровчі цілі. Тип води за використанням – розлив для лікувального пиття, типу «Акваліта Плюс». Запаси за категоріями В+С₁ = 30 м³/добу. Рекомендовано вживати при хронічних захворюваннях печінки та жовчовивідних шляхів, гепатитах, холециститах.

4. "Родовище Вінницьке-1 води прісної" (Пд-Зх. околиця м. Вінниця). Видобуток воду для виготовлення напоїв, бутильованої води типу «Струмок». Глибина свердловини 150 метрів.

5. "Родовище Вінницьке - 2 води прісної" (Пд-Зх. околиця м. Вінниця). Видобуток воду для виготовлення напоїв, бутильованої води.

6. "Родовище Стрижавсько-Бузьке води прісної" (Пн. околиця м. Вінниця, урочище «Кабачок»). Видобуток воду для виготовлення напоїв, бутильованої води.

7. "Прояв Лука-Мелешківський вод прісних" (Пд-Сх. околиця м. Вінниця). Тип води за використанням – технічна вода.

В межі території МТГ:

8. "Стадницьке родовище цегельної сировини" (Зх. околиця с. Стадниця). Корисна копалина – суглинок, площа 22,0 га. Знаходиться в стані припинення через банкрутство.

Висновки. Оглядова характеристика родовищ корисних копалин, може мати значення в плані можливої перспективи залучення інвестицій щодо подальшого розвитку будівельної галузі, створенню нових робочих місць, перспективи промислового розвитку МТГ

Наявні родовища потребують кадастрової переоцінки запасів та рекомендацій щодо їх подальшого використання на підставі розробки спеціалізованого геологічного проекту особливо по родовищам мінеральних вод, що мають лікувальні властивості.

Ландшафти. Відповідно «Схеми фізико-географічного районування України», територія Вінницька МТГ знаходиться в межах Лісостепової зони, Дністрянсько-Дніпровської лісостепової провінції Подільського Побужжя. Ландшафтна структура території представлена природними: Степовими; Лісовими; Луковими; Заплавними; Водно-болотними ландшафтами.

Найбільш зміненими є степові ландшафти де розорюваність території складає 75%. Найменш зміненими є заплавні та водно-болотні ландшафти, що займають незначні території, біля 1%. Лісові ландшафти представлені штучно створеними лісами, що займають біля 1,6% від площі громади.

Відповідно ДБН Б.1.1-14:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні", (пункт 3) - архітектурно-ландшафтна організація території МТГ передбачає взаємозв'язок об'ємно-просторової структури населених пунктів та особливостей природного ландшафту.

Графічне відображення ландшафтів приведено на схемі "Ландшафтний план" із оцінкою його компонентів – біотопів. Основою для оцінювання є визначені їх типи в межах МТГ, їх ступінь збереженості та репрезентативності із пропозицією щодо подальшого врахування, втому числі для рекреаційного використання.

Репрезентативність оцінюється за трьома категоріями: А – найвища; В- висока; С – значна.

Ступінь збереженості включає три складових: І - найвищий; ІІ- високий; ІІІ - середній. В тому числі, здатність зберігати структуру в майбутньому: І – найкращі перспективи; ІІ – хороші; ІІІ – середні або погані. Можливість відновлення: І – відновити легко; ІІ – можливо помірними зусиллями; ІІІ – важко або неможливо.

Синантропні біотопи або антропогенні перетворені, не оцінюються за вказаними показниками. На основі оцінки репрезентативності та збереженості біотопів у межах МТГ, визначення їх для подальшого збереження і підтримки.

Таблиця. Біотопи та їх характеристика

Біотопи	Угіддя	Значення біотопів	Репрезента- тивність	Збере- женість
		Лісові біотопи		
Антропогенні широколистяні ліси	Насадження густі високі	Збереження лісосмуг, розвиток насаджень до стану природних біотопів	А	А
Заплавні листяні ліси	Вологі листяні ліси та чагарники, середньої височини	Збереження та покращення до стану природних біотопів	А	В
Остепнені соснові ліси	Ліс густий, високий	Підтримка наближення до природи соснових лісів	А	В
		Трав'яні біотопи		
Ділянки лучних степів	Степова рослинність	Наближені до природного стану біотопи, потребують охорони	А	А
Ділянки луків пасовищного використання	Пасовища	Підтримка стабільного стану біотопів, розвиток	А	В
Зволожені алювіальні луки	Лугова рослинність	Наближені до природного стану, потребують підтримки	А	А
		Чагарникові біотопи		
Ділянки лозової зарості суглинкових берегів	Чагарники звичайні	Наближені до природного стану біотопи, потребують підтримки	А	В
		Болотні біотопи		
Ділянки евтрофних боліт із чагарниковою рослинністю	Ділянки боліт, прохідні осокові	Загрози деградації через господарське втручання, зміна водного режиму	С	

На базі Ландшафтного плану, з метою збільшення громадських просторів для організації короткочасного відпочинку населення на території МТГ запроектовано нові рекреаційно-туристичні території:

- зона короткочасного відпочинку в районі с. Щітки та с. Писарівка (за межами сіл);
- рекреаційно-туристична зона в с. Малі Крушлинці (вул. Берегового);
- рекреаційно-туристична зона у східній частині с. Малі Крушлинці (вул. О. Захарука);
- рекреаційно-туристична зона с. Стадниця (поблизу ставка).

Таблиця. *Потенціал короткочасного відпочинку Вінницької міської територіальної громади (без м. Вінниця)*

Населений пункт	Природні ландшафти, га	Території рекреації та туризму, га	Ліси, га
с-ще Десна	-	-	146,81
с. Вінницькі Хутори	29,79	29,06	-
с. Щітки	55,72	7,06	30,96
с. Писарівка	37,07	-	9,97
с. Стадниця	16,55	15,85	721,79
с. Гавришівка	46,28	7,18	-
с. Малі Крушлинці	32,09	17,20	266,27
с. Великі Крушлинці	95,45	-	-

Індикатори розвитку

Впровадження проектних пропозицій з розвитку туристичної галузі Вінницької МТГ позитивно вплине на наступні індикатори розвитку. Індикатор - створення туристичних маршрутів для пішого та велосипедного туризму. Відповідний індикатор зросте на 24,3 км; зокрема:

- індикатор - велосипедні та пішохідні маршрути 19,1 км;
- індикатор - 5,2 км річкові маршрути.

Передбачається збільшення кількості локальних громадських просторів для короткочасного відпочинку населення.

Висновки. В проекті враховується наявна ландшафтна структура території. Залишки природних ландшафтів сприяють формуванню планувальної структури громади урізноманітнюючи її складові, що впливають на формування естетики територіального простору, та перспективи розвитку рекреаційної діяльності.

Інженерно-геологічні умови освоєння території. Даний фактор розглядається як складова ландшафтно-геологічної структури території МТГ. Відповідно «Схеми інженерно-геологічного районування України», територія Вінницької МТГ відноситься до малоїмовірного ризику інженерно-геологічного освоєння. Підземні води по відношенню до бетону не мають агресивності. Ґрунти відносяться до 1-го типу просідання. Заплавні ділянки відносяться до категорії підтоплених із рівнем ґрунтових вод до 2,5 метра від поверхні. Не значна частина заплави р. Південний Буг відноситься до затоплюваних територій. Спостережені максимальні рівні підняття води гідропоста "Вінниця" (ноль графіка – 227,78 см) складають 3,5 метра, а мінімальні рівні 1,5 метра. В межах міста стік р. Пд. Буг зрегульований.

Інша частина малих річок та потічків території МТГ також зрегульована системою місцевих ставків. У них можливе підняття води становлять 0,5 – 1,1 метрів від урізу води, в залежності від водності року.

У сейсмічному відношенні територія МТГ відноситься до не сейсмічно активних зон, про що свідчать Карти загального сейсмічного районування території України згідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України». За умов складності інженерно-будівельної оцінки, в межах МТГ виділяються:

- території сприятливі для будівництва представлені підвищеними ділянками та надзаплавними терасами місцевих річок та потічків, що не затоплюються. Поверхня рівна, з ухілами не вище 8%. Ґрунтові води залягають глибше 3,0 метрів від поверхні;
- території малосприятливі для будівництва представлені рівнинними та силовими ділянками з підвищеним заляганням ґрунтових вод 2,5 метра від поверхні. Під час будівельного освоєння ці території потребують проведення додаткових вишукувань щодо необхідності інженерної підготовки і проведення гідротехнічних заходів щодо пониження рівня ґрунтових вод та гідроізоляція фундаментів, раціональне вертикальне планування;
- території несприятливі для будівництва, що потребують складної інженерної підготовки представлені круто схиловими (>15%) та підтопленими ділянками, а також заплавами річок та потічків.

Висновки. Як фактор ландшафтної структури, інженерно-будівельна оцінка визначає варіантну можливість подальшого територіального розвитку з урахуванням вартості будівельного освоєння перспективних ділянок. Першочерговість захисту від несприятливих природно-геологічних процесів повинно проводитись за визначеними факторами ризику

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо проект не буде затверджено

Відсутність проекту з визначеними умовами та обмеженнями щодо містобудівних потреб ймовірно призведе до подальшого не ефективного використання земель, не раціонального здійснення житлової, громадської та виробничої забудови, відсутність унормованих рішень щодо розвитку інженерних мереж та комунікацій, подальше поширення небезпечних природних та техногенних процесів, що створюють суттєві ризики для здоров'я населення.

Якщо проект не буде реалізовано, основні екологічні проблеми території громади залишаться невирішеними на найближчу перспективу, а саме:

- Високий рівень промислового навантаження, наявність екологічно небезпечних об'єктів із застарілими технологіями, і в подальшому будуть сприяти м. Вінниці в лідерстві по забрудненню довкілля громади.
- Особливість планувальної організації МТГ пов'язана зі значною кількістю планувальних обмежень, що обумовлені великою кількістю промислових та комунальних об'єктів, об'єктів транспорту, внаслідок чого значна кількість житлової забудови потрапляє в межі санітарно-захисних зон та інших обмежень.

- Пересіченість території мережею залізничних ліній, потоками автотранспорту, створюють високе техногенне навантаження на середовище громади, особливо по м. Вінниця.
- Невідповідність параметрів магістральних доріг нормативним показникам, недосконалий транспортний зв'язок між містом та прилеглими територіями.
- Напружена ситуація в питаннях екології водопостачання та водовідведення. Система працює на застарілих технологіях із ризиком виникнення аварійних ситуацій. Забруднення малих річок скидами недостатньо очищеними стічними водами, захаращеність берегів стихійними звалищами, замуленість русел.
- Ускладненість питання поводження з промисловими і твердими побутовими відходами, повільне впровадження сучасних підходів і технологій в сфері утилізації та переробки.
- Повільне впровадження заходів щодо інженерної підготовки та захисту території призводить до подальшої активізації процесів підтоплення призаплавних ділянок сельбищних територій має негативний вплив на якість поверхневих вод.
- Відсутність нормативної кількості зелених насаджень загального користування, впорядкованих місць відпочинку на водних акваторіях.
- Наявність значних територій, зайнятих непрацюючими промисловими об'єктами.
- Наявність неосвоєних земельних ділянок, що не використовуються та знаходяться в занедбаному стані.
- Невпорядкованість частини існуючої житлової забудови, наявність незавершених кварталів та жилих груп багатоквартирної житлової забудови міста.

При відсутності даного проекту при складній планувальній структурі, територія громади не матиме і надалі чіткого функціонального зонування, враховуючи зростаючий попит на комфортне житло.

Якщо проект не буде впроваджений, не набудуть чинності сучасні екологічні зміни у функціонуванні усіх структур господарського комплексу громади. Знизиться рівень комфортності проживання, а отже і вплив на здоров'я населення.

Слід зазначити, що при нереалізованих проектних заходах щодо оздоровлення довкілля (зниження обсягів викидів, утилізація відходів та використання їх в якості альтернативних джерел енергії, збільшення площі зелених зон), існуючий стан функціонування господарського комплексу та інженерно-транспортної інфраструктури громади і надалі не сприятиме пом'якшенню наслідків щодо змін клімату.

Висновки. За умови відсутності повної реалізації екологічно спрямованих проектних рішень, передбачених даним проектом щодо оздоровлення довкілля, негативний вплив на екологічний стан території громади та здоров'я населення ймовірно збільшиться.

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.

Загрози та конфлікти природокористування. Вінницька МТГ поряд із значними масштабами розвитку урбанізації, промислового розвитку, транспортних та інженерних мереж зумовлює значне антропогенне навантаження на навколишнє середовище визначеної території. В межах громади в більших масштабах, ніж по території області відбувається значне навантаження на поверхневі та підземні води, значна кількість викидів в атмосферне повітря, нагромадження відходів, деградація ґрунтів. Дія зазначених чинників посилюється внаслідок високого рівня сільськогосподарського освоєння території громади. Промислові підприємства здійснюють значний вплив на компоненти навколишнього природного середовища. Зокрема в межах міста наявні біля 213 промислових підприємств, що знаходяться на обласному статистичному обліку, та 5 об'єктів в межах сільських населених пунктів.

Забруднення повітря. До забруднювачів довкілля МТГ відноситься діяльність промислових та пересувних джерел м. Вінниці, із викидами – 19,3 тис.т/рік. Основна частка припадає на пересувні джерела – 85% (16,4 тис. т/рік), від загальної суми викидів. Середні концентрації за рік по місту за всіма інгредієнтами в кратності ГДК мали значення: пил – 0,7 ГДК; діоксин сірки – 0,02 ГДК, оксид вуглецю – 0,3 ГДК; діоксин азоту – 1,25 ГДК; фтористий водень – 1,0 ГДК. Основними стаціонарними забруднювачами повітря залишаються підприємства енергетики, сільського господарства, переробної промисловості, транспорту. Контроль за станом повітря проводиться лабораторією Обласного центру контролю та профілактики хвороб МОЗ України, та Обласним центром із гідрометеорології, що також проводить і моніторинг довкілля. Контроль проводиться в зонах автомагістралей, промислових, житлових та рекреаційних зонах. За даними ДУ «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України» лише 6,9% проб повітря, відібраних у міських та сільських поселеннях, не відповідали вимогам за вмістом забруднюючих речовин. Зростання середніх і максимальних концентрацій та сполук забруднюючих речовин відбувається за рахунок викидів щорічно зростаючої кількості автотранспорту.

Спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі по м. Вінниці проводиться лабораторією спостережень за забрудненням атмосфери Вінницького ЦГМ на двох стаціонарних постах (ПСЗ):

- ПСЗ № 1 розташований по вулиці Київська, 25;
- ПСЗ № 2 – по Немирівському шосе, 29.

За комплексним індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) загальний рівень забруднення по м. Вінниці становив 6,7 одиниць і характеризувався, як підвищений, що характерно для більшості міст України.

Для населених пунктів громади ІЗА складає менше 5 одиниць – низький.

Таким чином загальний "ІЗА" (індекс забруднення атмосфери) по місту та громаді є динамічним, і характеризує територію громади від низького (сільські населені пункти – менше 5 одиниць), до підвищеного (м. Вінниця – 6,7) рівня забруднення повітря.

Радіаційне забруднення атмосферного повітря

В перелік територій забруднених в результаті аварії на ЧАЕС (Постанова КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ №106 від 23.07.1991 р.) населені пункти громади не входять. Перевищень допустимих рівнів не фіксується. Максимальні рівні радіації знаходились в межах 13-15 мкр/год. при нормі не більше 25 мкр/год.

Викиди парникових газів. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності виробництв, транспорту, сільського господарства, лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери не даючи йому повертатись до космосу. Рухомі джерела викидів залишаються суттєвим забруднювачем довкілля МТГ, що складають біля 40% від загального обсягу викидів по метану, оксиду азоту, діоксиду вуглецю.

Захист озонового шару. Втрата озонового шару, який захищає усе живе на землі від згубної дії ультрафіолетового випромінювання, вважається однією з головних глобальних екологічних проблем, з якими світова спільнота ввійшла у нове тисячоліття. Подолання цієї проблеми можливе лише завдяки скоординованим діям усіх націй на глобальному світовому рівні.

Усвідомлюючи це, Україна приєдналася до Монреальського протоколу, взяли на себе зобов'язання із досягнення головної мети – згортання виробництва та використання озоноруйнівних речовин у різних секторах економіки. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 04.03 2004 №256, та вимог Монреальського протоколу, Програма припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин знаходиться на контролі уряду України. У 2020 викиди озоноруйнівних речовин від стаціонарних джерел забруднення на Вінничині становили: фреони -1,7 тон; хлор та його сполуки - 7,4 тони (це незначні обсяги). Із визначених обсягів на частку м. Вінниці припадає біля 27%.

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів - це система організаційно-технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.

Найбільшу частину парникових газів прямої дії, що викидаються в атмосферу Вінницької області техногенними джерелами, складає двоокис вуглецю. Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємств, 12,7% належать до парникових газів. Дана закономірність характерна і для м. Вінниці, потужного промислового центру України.

Зміни клімату. За поточний період, щомісячно температурний режим по території громади перевищував норму. Найбільші відхилення спостерігались у зимовий період. Мінімальна температура спостерігалася у січні і становила 12-16° морозу. Максимальна відмічена в серпні і досягала 34-36° тепла. Середня річна кількість опадів склала 467 мм, або 75% від норми. Тривалість зимового періоду склала 62-94 днів, при нормі 88-103 днів.

Найсухішими місяцями року були липень та серпень із кількістю опадів 31 - 41% від норми. Середня температура повітря за літній період становила на 3.9° вище норми. Всього за літо випало 213 мм опадів, що становить 66% від норми.

Осінь характеризувалася підвищеним температурним режимом. Середня температура повітря сягала 9.9° при нормі 6.8° тепла. Протягом всього осіннього періоду температура утримувалася вище норми.

У Вінницькій МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини.

У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів природного середовища. Локально отримуємо зменшення води в річках, підвищення забруднення атмосферного повітря, зміну температурного режиму, порушення ландшафтного балансу території, а отже екологічне погіршення середовища проживання.

Згідно з розробленими регіональними сценаріями зміни клімату до 2050 року, на Вінничині можна очікувати підвищення температури за оптимістичним сценарієм на 1,5⁰С (точка відліку 1900 рік), та очікувати незначне підвищення кількості атмосферних опадів за рік, на 5-10%.

Висновки. Для покращення стану повітря, по виробничим підприємствам проектом передбачається проведення технічного оновлення виробничих процесів, що дозволить значно поліпшити їх екологічний стан (ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», п.14.11.2). Окрім того, по магістральних вулицях, рахується за доцільне проведення їх технічної реконструкції із покращенням дорожнього полотна, та збільшення пропускної здатності (зелених режимів руху). Із урахуванням проектних рішень щодо розвитку транспортної мережі, житлової та громадської забудови, об'єктів соціального призначення, рекреації, благоустрою та озеленення, погіршення екологічного стану житлових територій, та негативного впливу на здоров'я населення - не передбачається.

Стану водного басейну. Гідрологічна мережа МТГ представлена річками басейну Південного Бугу. Мережа річок і струмків досить густа. На 1 км² площі припадає 0,77 км річок. Стік Південного Бугу в межах міста зрегульований Сабарівським водосховищем. Річки МТГ мають змішане живлення, переважно дощовими (біля 51%), талими сніговими (23%) та підземними (26%) водами. Стік малих річок громади зрегульований значною кількістю малих місцевих ставків.

За інформацією БУВР, якість води річок впродовж останніх років залишається стабільною, без суттєвих змін і в цілому задовільною. Вміст більшості забруднюючих речовин не перевищує ГДК для водойм господарсько-побутового призначення. Вода забруднена переважно органічними сполуками, що свідчить про побутове забруднення каналізаційними стоками.

Сфера водопостачання МТГ характеризується тим, що основним джерелом питної води є річка Південний Буг. Стан річки визначається сильним антропогенним навантаженням. Скид недостатньо очищених стічних та зливових (талих) вод негативно впливає на гідрохімічний стан водойм. Про це свідчать моніторингові дані, порівняльні характеристики гідрохімічного стану води у створах вище та нижче скидів з очисних споруд.

Водопостачання та водовідведення забезпечується комунальним підприємством «Вінницяоблводоканал», що є найбільшим водо споживачем у розрізі підприємств області (21% від загального використання води). Річка Південний Буг є основним джерелом води для 69% населення громади. Підземні води, що слугують джерелом водопостачання сільських населених пунктів є недостатньо досліджені.

Контроль за якістю питної води в МТГ здійснює Обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України. Щоквартально лабораторно досліджується близько 300 проб води з водогонів області на санітарно-хімічні, бактеріологічні показники та вміст радіонуклідів. За результатами досліджень встановлено, що вода у 95 % випадків відповідає вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до питної, призначеної для споживання людиною». У 5 % зареєстровані відхилення по загальній жорсткості. Вміст радіонуклідів в межах норми. За результатами щоденного моніторингу МТГ, ситуація з забезпеченням питною водою є контрольованою та стабільною.

Стан ґрунтів (ТПВ). Діяльність у сфері поводження з твердими побутовими відходами на території населених пунктів Вінницької МТГ наразі базується на положеннях документу державного планування: «Регіональний план управління відходами у Вінницькій області на період до 2030 року» (розпорядження Вінницької ОДА від 28.12.2020 № 827). Рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.10.2022 №2237 «Про визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів» КП «Комбінат комунальних підприємств» здійснює вивезення побутових відходів з територій приєднаних до Вінницької МТГ сіл: Вінницькі Хутори, Писарівка, Щітки, Великі Крушлинці, Малі Крушлинці, Гавришівка, та м. Вінниця.

Видалення відходів здійснюється на паспортизованому комунальному полігоні площею 16,0 га. Розташований на 7-й км Турбівського шосе, за межею с. Стадниця. Полігон функціонує з 1982 року. На полігоні захоронено біля 21,9 млн. м³ відходів. Річний обсяг видалення складає 956,2 тис. м³ в тому числі від сільських населених пунктів 53,5 тис. м³/рік (5,6% від загального обсягу видалення). На частку м. Вінниці припадає 94,4 % обсягу річного захоронення. Діючий полігон перевантажений. Балансоутримувачем полігону є комунальне підприємство «ЕКОВІН».

Комунальна мережа пунктів приймання вторинної сировини в населених пунктах МТГ відсутня. Діяльність за цим напрямком здійснюють приватні підприємці. В межах м. Вінниці функціонують 8 стаціонарних пунктів, які приймають папір та PET-пляшки для переробки та повторного використання.

Рідкі відходи, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованої каналізації зберігаються у водонепроникних вигрібних ямах (вигребах). Вигреби очищуються у міру їх заповнення. Вивіз рідких відходів здійснюється спеціалізованим автотранспортом на міські очисні споруди Вінниці за індивідуальними договорами.

Для подальшого вирішення питання поводження із ТПВ, на даний час отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою площею 148,8 га на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області за межами населеного пункту для розміщення потужностей сучасного сміттєпереробного комплексу потужністю 150 тис. т /рік. У відповідності до проектної документації на ділянці майбутнього підприємства влаштовано мережі електропостачання та водопровід, побудована під'їзна дорога.. Враховуючи віддаленість майбутнього об'єкту від меж МТГ, здійснюється пошук ділянки для встановлення в межах громади перевантажувальної станції (СПС) для централізованого перевантаження побутових відходів. На СПС побутові відходи, які будуть доставлені від місць збирання, мають завантажуватись у великовантажні транспортні сміттєвози.

Висновки. Проектом передбачається унормування поводження із ТПВ щодо збору, сортування, та послідуочого захоронення на проектному полігоні із урахуванням «Правил благоустрою населених пунктів України», та "Регіональної програми поводження із ТПВ". Полігон підлягає інженерному упорядкувань із будівництвом переробного підприємства. Передбачається створення системи контрольних свердловин щодо ведення моніторингу території. Промислові відходи утилізуються централізовано підприємствами, що їх створюють.

Щодо дотримання нормативних показників по контролю застосування хімічних засобів захисту плодівих насаджень в межах садибної забудови, необхідно дотримуватись нормативних вимог щодо жорсткого контролю періодичності обробітку, дозування, та попереджень про їх застосування (ДБН Б. 2.2 -12/2019, п. 14.11.4).

За умови реалізації проектних рішень щодо поводження із відходами, очікується пом'якшення впливу даного фактору на довкілля, та стан здоров'я населення.

Фізичні фактори впливу

Радіаційний стан. Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.1991 №106 та від 29.08.1994 №600 територія громади не входить у перелік забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Радіаційний контроль здійснює ДУ «Вінницький ОЦКПХ МОЗ України», та «Вінницький ЦГМ» По місту та громаді проводиться вимірювання потужності поглиненої дози зовнішнього гамма-випромінювання. За результатами досліджень мінімальні та максимальні значення потужності дози за звітний період становили 0,10 – 0,12 мкЗв/год. Щільність забруднення ґрунтів цезієм₁₃₇ складає менше 1 кі/км². Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми.

Висновки. Обмеження по даному фактору відсутні. При проведенні будівельних заходів необхідно керуватись вимогами щодо застосування безпечності будівельних матеріалів відповідно норм радіаційної небезпеки – «НРБУ-97», і “Основних санітарних правил забезпечення радіаційної безпеки України” (МОЗ України № 54 від 02.02.2005 р). Вплив на стан здоров'я населення за фактором радіаційної безпеки – не здійснюється.

Електромагнітне забруднення. Джерелом живлення МТГ є підстанція 330/110/10 кВ «Вінниця» (2×200 МВА), що входить до складу Південно-Західної ЕС НЕК «УКРЕНЕРГО». ПС-330 кВ «Вінниця» приєднана до магістральної мережі об'єднаної енергетичної системи України повітряними лініями електропередачі 330 кВ «Ладжинська ТЕС – Вінниця-330 кВ», «Вінниця-330 кВ – Бар» та «Вінниця-750 кВ – Вінниця-330 кВ». Розподіл електроенергії між споживачами громади здійснюється по напрузі 110кВ, 35кВ та 10 кВ через трансформаторні підстанції 10/04 кВ.

Також на території громади поруч із полігоном ТПВ розташована біогазова установка, побудована у 2015р., яка виробляла 1 МВт електроенергії та 1,2 МВт теплової енергії Проте наразі, (у зв'язку з війною робота її зупинена).

Висновки. За існуючим станом наявні джерела електромагнітних випромінювань не створюють шкідливого впливу на довкілля та стан здоров'я населення. Територіальні відстані від даних об'єктів, витримуються

Шум від трансформаторних підстанцій. Міський енерговузол живлять ПС напругою 110 кВ та 35 кВ. При забудові проектних площадок враховується розташування існуючих ПЛ 110-35 кВ. Передбачається улаштування технічних коридорів і охоронних зон, винесення ліній за межі зони житлової забудови або переведення їх у кабельне виконання.

Висновки. Перевищення допустимого рівня шуму фіксується тільки в межах технічного відводу території, тому проводити додаткові шумозахисні заходи на даним об'єктах та ділянках не доцільно.

Акустичне забруднення від вуличної мережі. Основним джерелом забруднення є дороги та магістральна вулична мережа населених пунктів протяжністю 260,0 км.

Всі магістральні вулиці громади мають відповідні параметри проїзної частини, але більшість вулиць мають не задовільний стан дорожнього покриття. Рівень автомобілізації по МТГ складає 250 авто/1000 жителів.

Висновки. Контроль за акустичним забрудненням проводиться міською філією Обласного лабораторного центру профілактики хвороб МОЗ України. За звітний період перевищення допустимих значень для денного часу (65 дБА, ДСП 173-96, табл. 16), зафіксовані тільки по магістральній мережі м. Вінниці із перевищенням 1-2 дБА. В межах сільських населених пунктів МТГ рівні акустичного забруднення нижче нормативних. Відповідно ДСН 463-19 "Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму у приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови", територіальні розриви як шумозахисний захід складають 10-15 метрів від лінії руху транспорту. Дані вимоги щодо територіальних розривів від загально міської магістральної мережі (ліній забудови), в умовах міста витримані.

Акустичне забруднення від залізниці. По напрямку Пн-Пд, через східну частину м. Вінниці та громади пролягає напружена двоколійна електрифікована залізнична лінія "Жмеринка – Вінниця – Козятин".

Позакласна вантажна станція Вінниця складається з двох компонентів – власне ст. Вінниця та ст. Вінниця-Вантажна, які об'єднані під єдиним керуванням.

Станція Вінниця розміщується у західній частині міста на двоколіній залізничній лінії "Жмеринка – Козятин". Від станції відгалужується одноколійна лінія з тепловозною тягою "Вінниця – Зятківці".

Із урахуванням інтенсивності та швидкості руху, рівні шумового навантаження досягають 50 дБА, що не перевищують допустимих значень нічного часу для житлової забудови (60 дБА). Відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" (п. 5.20), СЗЗ від основних колій залізниці складає 100 метрів, від під'їзних колій – 50 метрів.

Висновки. В межах впливу залізниці дотримуються вимоги щодо її акустичного впливу на ділянки суміжної забудови де формуються території складських комплексів та логістичних центрів, що виконують роль шумозахисного екрану (в межах міста). Рівні акустичного впливу не перевищують нормативних допустимих значень, вплив на здоров'я населення не прогнозується.

Акустичне забруднення від аеропорту. Аеропорт «Вінниця» (Гавришівка) - Український міжнародний аеропорт. Розташований за 7,5 км на схід від залізничної станції Вінниці. та за 10 км від центру міста. Довжина бетонної злітної смуги 2,5 км, ширина – 42 метри. Даний об'єкт потребує врахування обмежень використання при аеродромній території (радіус від точки ЗПС – 50 км) при плануванні території МТГ відповідно вимог Повітряного кодексу України по фактору акустичного забруднення. На даний час відсутній спеціалізований проект щодо визначення даних обмежень – зона «Г».

Висновки. В даному проекті зона «Г» умовно - визначена відповідно п. 14.11.7 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», із графічним відображенням на "Схемі існуючих планувальних обмежень". Дана зона не поширюється на територію міста та сільських населених пунктів громади.

Для подальшого функціонування аеропорту та визначення чіткої політики містобудівної діяльності в зоні впливу аеропорту, необхідно розроблення спеціалізованої документації щодо визначення обмежень використання при аеродромній території, які відповідно до вимог Повітряного кодексу України (ст. 69) розробляються експлуатантом аеродрому.

Планувальні обмеження (обмеження у використанні земельних ділянок). Система планувальних обмежень в межах сільських населених пунктів Вінницької МТГ представлена: санітарно-захисними зонами від промислових підприємств і виробництв, санітарними розривами від транспортних об'єктів, об'єктів комунального призначення та віддалами від інженерних споруд і комунікацій, відповідно СП 173-96 «Державні санітарні норми планування та забудови населених пунктів» (див. таблиці далі). Аналіз обмежень проведено із урахуванням прояву їх синергічної дії, де сумарний ефект від дії двох або більше факторів може перевищувати ефект кожного окремо.

Селище Десна

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
СЗЗ залізниці	100,0	ДСП 173-96 (п.5.20)	Постійно
Комунально-складська зона	100,0	-//- (додаток 4)	Постійно
Малий паливний склад	50,0	-//- (додаток 4)	Постійно (за умови роботи складу)
Виробнича територія	50,0	-//- (додаток 4)	Постійно (за умови функціонування)
Каналізаційна насосна станція	20,0	ДБН Б.2.2-12:2019 (додаток И.3)	Постійно
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): 10 кВ;-35 кВ, 110 кВ	10,0, 15,0, 20,0	Постанови КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Об'єкти ПЗФ	Відсутні	Закон "Про ПЗФ України"	В межі селища відсутні
Водні об'єкти	-	-	В межі селища відсутні

Село Вінницькі Хутори

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Кладовище (діюче)	300,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно
Кладовища (закриті)	100,0	-//-	Постійно
Виробництва 4 кл.	100,0	ДСП 173-96 (додаток 4)	Постійно (за умов роботи)
Виробництва 5 кл.	50,0	-//-	-//-
Складські виробничі комплекси	50,0	-//-	Постійно (за умови роботи складу)
Складські с/г комплекси	50,0	-//-	-//-
Склади оптової торгівлі	50,0	-//-	-//-
АЗС (діючі)	50,0	-//-	Постійно (за умови роботи об'єкту)
СТО (діючі)	50,0	-//-	-//-
АТП (вантаж. авто)	100,0	-//-	-//-
Гілка залізниці "Вінниця-Гайворон" (за межею села)	100,0	-//-	Постійно
Об'єкти інженерної інфраструктури (ГРП; ШРП; Т/П)	10,0 – 15,0	ДБН Б.2.2-12:2019 (додаток. "К")	Постійно
Охоронна зона магістрального газопроводу	150,0	Постанова КМУ 16.11.2002 р, № 1747	Постійно
Артезіанські свердловини (1-а ЗСО)	50,0	Постанова КМУ 18.12.1998 р, № 2024	Постійно
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межах села об'єкти відсутні

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): 10 кВ; 35 кВ, 110 кВ	10,0, 15,0, 20,0 (відповідно)	Постанова КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (табл. 2.5.32)	Постійно
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	За існуючим станом не визначені		
Протипожежні відстані до лісових масивів (хвойні, листяні)	100,0 – 20,0	ДБН Б,2.2-12:2019 (п.15.24)	Постійно
Сполучна територія Бузького екологічного коридору	Врахування режиму використання	Закон "Про екологічну мережу України"	Постійно (для врахування)

Село Щітки

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Кладовище діюче	300,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно до закриття
ПП "АРТ-ВК" (тех.-обслуговування, склади)	50,0	ДСП 173-96 (додаток 4)	Постійно (за умови роботи)
ТОВ "Ольгополь" (зберігання с/г продукції)	50,0	-/- (додаток 4)	Постійно (за умови роботи)
Артезіанська свердловина	30,0	Постанова КМУ № 2024 18.12.1998 р.	Постійно
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): 10 кВ	10,0	Постанова КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межах населеного пункту відсутні
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	За існуючим станом не визначені		
Галицько-Слобожанський субширотний екологічний коридор	входять села Писарівка та Щітки	Схема екомережі Вінницької області	Постійно (затверджена ОР 14.02.2012 №282)

Село Писарівка

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ*	Примітка
Кладовище діюче	300,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно до закриття
Кладовища закриті	50,0	-/-	Постійно
Комунально-складська зона	50,0	ДСП 173-96	Постійно (за умови функціонування)

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ*	Примітка
Виробнича територія	50,0	-//-	Постійно (за умови функціонування)
Артезіанська свердловина	30,0	Постанова КМУ №2024 18.12.1998.	Постійно
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): 10 кВ	10,0	Постанова КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межі населеного пункту відсутні
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	За існуючим станом не визначені		
Галицько-Слобожанський субширотний екологічний коридор	входять села Писарівка та Щітки	Схема екомережі Вінницької області	Постійно (затверджена ОР 14.02.2012 №282)

Село Стадниця

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Кладовище діюче	300,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно до закриття
Кладовища закриті	100,0	-//-	Постійно
Виробнича зона 5 кл.	50,0	ДСП 173-96 (додаток 4)	Постійно (за умови функціонування)
Артезіанська свердловина	30,0	Постанова КМУ № 2024 18.12.1998 р.	Постійно
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски):- 10 кВ	10,0	Постанови КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межі населеного пункту відсутні
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги р. Безіменна	За існуючим станом не визначені		
Протипожежні відстані до лісових масивів (мішані/листяні)	50,0 – 20,0	ДБН Б.2.2-12:2019 (п.15.2.4)	Постійно

Село Гаврішівка

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Кладовище за межами села (діюче)	300,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно до закриття (100,0 м)

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ	Примітка
Кладовища закриті (2 одиниці)	100,0	-//-	Постійно
Підприємство по ремонту та тех. обслуговуванню с/г машин	100,0	ДСП 173-96 (додаток 5)	Постійно (за умови роботи підприємства)
Склади по зберіганню та переробці с/г продукції	50,0	-//- (додаток 5)	Постійно (за умови роботи підприємства)
Підприємство по переробці с/г продукції	50,0	-//- (додаток 5)	Постійно (за умови роботи підприємства)
Артезіанська свердловина	50,0	Постанови КМУ 18.12.1998 №2024	Постійно (зона сан. охорони)
Об'єкти ПЗФ	Відсутні	Закон "Про ПЗФ України"	В межі населеного пункту відсутні
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	За існуючим станом не визначені		

Окрім того, Гавришівка знаходиться в межі впливу роботи КП «Аеропорт Вінниця». За умов роботи даного об'єкту створюються обмеження щодо акустичного впливу на прилеглу територію, та регламентація забудови у визначених зонах забудови.

Відповідно виконаній роботі «Науково-дослідним центром екологічних проблем аеропортів – 2006 року» щодо "Карти зони обмеження забудови і зони громадської безпеки для аеродрому аеропорту Вінниця ", визначені рівні акустичного впливу на прилеглу територію села Гавришівка (>75 дБА) не поширюються. Із урахуванням висотності забудови даного населеного пункту зона обмеження забудови на територію села не поширюється.

Село Великі Крушлинці

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ *	Примітка
Кладовище по вул. М. Грушевського – 1,1 га. (закрите)	100,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно
Кладовище по вул. Б. Хмельницького – 1,0 га (закрите)	100,0	-//-	Постійно
Кладовище у північній частині села (діюче)	300,0	-//-	Постійно до закриття (100 м)
Господарське подвір'я	50,0	ДСП 173-96 (додаток -5).	Із можливою зміною

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ *	Примітка
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межі села відсутні
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): - 10 кВ; - 110 кВ	10,0 метрів 20,0 метрів	Постанови КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	за існуючим станом не визначені		

Село Малі Крушлинці

Назва об'єкту	Нормативна СЗЗ (м)	Нормативний документ *	Примітка
С/г підприємство (тварин. ферма)	100,0	ДСП 173-96 (додаток 4)	Не діюче. Резервна ділянка
Машинно-тракторний парк	100,0	-//- (додаток 5)	Із можливою зміною
С/г підприємство (склад, переробка)	100,0	-//- (додаток 5)	Із можливою зміною
Кладовище по вул. Коцюбинського (закрите)	100,0	ДсанПіН 2.2.2.028-99	Постійно
Кладовище по вул. Л. Ратушної (закрите)	100,0	-//-	Постійно
Кладовище по вул. Л. Українки (закрите)	100,0	-//-	Постійно
Кладовище по вул. Приозерна (діюче)	300,0	-//-	Постійно до закриття (100,0 м)
Охоронні зони ЛЕП (в обидві сторони від крайньої підвіски): 10 кВ	10,0 метрів	Постанова КМУ 04.03.1997 № 209 (п.5). ПЕУ (таблиця 2.5.32)	Постійно
Артезіанська свердловина	50,0 метрів	Постанова КМУ 18.12.1998 р, № 2024	Постійно (зона сан. охорони)
Об'єкти ПЗФ	-	Закон "Про ПЗФ України"	В межах села об'єкти відсутні
Водоохоронна зона Прибережні захисні смуги	За існуючим станом не визначені		

Також, до існуючих обмежень відносяться ділянки біологічного забруднення ґрунтів – худобомогильники, на яких в минулі роки здійснювались поховання трупів тварин які загинули від сибірки. За даними ГУ Держпродспоживслужби у Вінницькій області на території Вінницької МТГ захоронення трупів тварин відбувались на худобомогильниках за межами шести сіл Стадниця, Малі Крушлинці, Великі Крушлинці, Гавришівка, Писарівка, Вінницькі Хутори, на відстанях 1-3,5 км від населених пунктів. Площі худобомогильників від 40 до 300 м². Останні захоронення відбувались у 1999 рці на худобомогильниках сіл Писарівка та Вінницькі Хутори.

Режим обмеження господарської діяльності на ділянках зазначених худобомогильників та прилеглих до них ділянках визначений наказом МОЗ України від 09.07.2003 №314 «Про заходи профілактики захворювань на сибірку. Медичні рекомендації з епідеміології та профілактики сибірки у людей» та Наказом Державного комітету ветеринарної медицини України від 27.10.2008 №232 «Правила облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України».

Відповідно до вимог Наказу №232 (п.5.5). території закритих худобомогильників та біотермічних ям, де були захоронення трупів тварин особливо небезпечних інфекційних хвороб, забороняється використовувати на невизначений термін для будь-яких цілей.

Режимоутворюючі об'єкти, наявність відповідних обмежень. Із урахуванням ДБН Б.2.2-12: 2019 "Планування та забудова територій"; ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів", в даному проекті наводяться загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, та до ділянок які потрапляють в санітарно-захисні зони від цих комунікацій, вимоги до експлуатації та проектування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні зони від промислових та комунальних підприємств, санітарні розриви, та інші нормативні відстані, що наявні по території МТГ

Загальні вимоги до територій, які потрапляють в зони впливу СЗЗ. Вимоги до режиму використання земельних ділянок, які потрапляють в СЗЗ, санітарні розриви від інженерно - транспортних комунікацій. Дотримання відстаней щодо експлуатації та проектування інженерних мереж, інші планувальні обмеження.

- СЗЗ підприємств 4-5 класу санітарної класифікації (100 – 50 метрів) представлені промисловими та сільськогосподарськими об'єктами;
- інші виробничі об'єкти відносяться до 5 класу шкідливості із СЗЗ 50,0 метрів.

Відповідно до ДСП 173-96 "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів" (п.5.4) – промислові та інші об'єкти, що є джерелами забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними факторами, при неможливості створення безвідходних технологій повинні відокремлюватись від житлової забудови СЗЗ, та санітарними розривами. СЗЗ слід встановлювати від джерела шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд в т. ч. дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення, спортивних споруд та інших, а також територій парків, скверів та інших об'єктів зеленого будівництва загального користування, ділянок оздоровчих та фізкультурно-спортивних установ, місць відпочинку, садівничих товариств та інших прирівняних до них об'єктів. СЗЗ встановлюються:

- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами забруднення атмосферного повітря;
- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами шуму, ультразвуку, вібрації, електромагнітних випромінювань, іонізуючих випромінювань та інших шкідливих факторів - від будівель, споруд та майданчиків, де встановлено обладнання (агрегати, механізми), що створює ці шкідливості;
- для опалюваних котелень – від димарів та місць зберігання і підготовки палива, джерел шуму;
- для санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення, а також сільськогосподарських підприємств – від межі об'єкту.

На зовнішній межі СЗЗ, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (1 ГДК), на межі рекреаційної зони – 0,8 від зазначеного нормативу. Територія СЗЗ не повинна розглядатись як резерв розширення підприємств, сельбищної території і прирівняних до них об'єктів. Основою для встановлення СЗЗ є санітарна класифікація підприємств та об'єктів виробничого і комунального призначення та санітарно-технічних споруд визначена ДСП 173-96 (дод.4).

Система планувальних обмежень представлена з урахуванням зміни функціонального призначення певних ділянок після реалізації заходів передбачених рішеннями проекту. До планувальних обмежень відносяться: СЗЗ від промислових підприємств і виробництв, санітарно-технічних споруд, об'єктів комунального призначення, які відносяться до 4-5 класу шкідливості, для яких нормативні СЗЗ становлять від 100 до 50 метрів.

Примітка. З метою упорядкування наявних СЗЗ 4-5 кл. шкідливості, проектом визначено за необхідне упорядкування наявних планувальних обмежень від промислових об'єктів на підставі розробки спеціалізованих *проектів по зменшенню СЗЗ відповідно вимог ДСП 173-96, (п.5.7).*

В межах СЗЗ не можна допускати розміщення нових:

- житлових будинків з прибудинковими територіями, гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих;

- дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами;
- спортивних споруд, садів, парків, садівничих товариств;
- джерел водопостачання та їх охоронних зон, водорозбірних споруд та споруд водорозподільної мережі;
- не допускається використання для вирощування сільськогосподарської продукції та худоби на землях СЗЗ підприємств, що забруднюють довкілля високотоксичними речовинами.

У СЗЗ допускається розташування:

- пожежних депо, лазні, пральні, гаражів, складів (крім продовольчих), будівель, управлінь, конструкторські бюро, навчальні заклади, виробничо-технічні училища без гуртожитків, магазини, підприємства громадського харчування, поліклініки, науково-дослідні лабораторії, пов'язані з обслуговуванням даного та прилеглих підприємств;
- приміщення для чергового персоналу по боротьбі з аваріями та добової охорони підприємств, стоянки громадського та індивідуального транспорту, місцеві та транзитні комунікації, ЛЕП, електростанції, газопроводи, свердловини для технічного водопостачання, споруди для підготовки технічної води, КНС, споруди оборотного водопостачання, розсадники рослин для озеленення підприємств та СЗЗ.

Територія СЗЗ має бути розпланованою та упорядкованою. Проекти СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів, передбачених у СЗЗ.

Санітарні розриви, охоронні зони, та відстані від інженерних комунікацій.

Підприємств IV - V кл. шкідливості (Санітарні розриви 100 – 50 метрів) представлені будівельно-монтажними, ремонтно-будівельними, виробничо-транспортними підприємствами, підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази. Вони мають дисперсне розташування по всій території громади. Дана проблема зводить нанівець можливість раціональної планувальної організації території. Вирішується шляхом передислокації вище згаданих об'єктів до промислових та виробничо-складських зон, що і передбачається в проекті (таблиця), обмеження тимчасові та постійні.

В межах охоронних зон магістрального трубопровідного транспорту з їх інфраструктурою забороняється:

- споруджувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні та авто-газозаправні станції і склади паливно-мастильних матеріалів;
- виділяти земельні ділянки для будівництва будь-яких гаражів і автостоянок, садових і дачно-садових товариств та будівництва паралельно трубопроводу автошляхів I-V категорій та залізниць;
- влаштовувати будь-які звалища, виливати розчини кислот, солей та лугів, що спричиняють корозію;

- влаштовувати спортивні майданчики, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту, організовувати будь-які заходи, пов'язані з масовим скупченням людей;
- розбирати і руйнувати водопропускні, берегоукріплювальні, земляні та інші споруди, що захищають об'єкти магістрального трубопровідного транспорту від руйнування, а прилеглу територію і навколишню місцевість від аварійного розливання продукту, який транспортується магістральним трубопроводом;
- переміщувати та руйнувати знаки закріплення магістральних трубопроводів на місцевості, пошкоджувати або руйнувати лінійну частину цих трубопроводів, засоби електрохімічного захисту від корозії, кранове обладнання, засоби технологічного зв'язку і лінійної телемеханіки, інші складові магістральних трубопроводів;
- відчиняти люки, хвіртки і двері не обслуговуваних підсилюючих пунктів кабельного зв'язку, загорож вузлів лінійної арматури, станцій катодного і дренажного захисту, лінійних і оглядових колодязів та інших лінійних споруд, відкривати і закривати запірну арматуру, вимикати і вмикати засоби зв'язку, енергозабезпечення і телемеханіки магістральних трубопроводів та інше.

Для ліній електропередач із їх інфраструктурою встановлюються охоронні і санітарно-захисні зони.

Використання земельних ділянок в охоронних і санітарно-захисних зонах електричних мереж повинно бути письмово узгоджено з власниками цих мереж, державними органами пожежної охорони та санітарного нагляду.

В охоронних напругою до 220 кВ, і санітарно-захисних зонах напругою більше 220 кВ електричних мереж, забороняється:

- будувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні станції або сховища паливно-мастильних матеріалів;
- влаштовувати спортивні майданчики для ігор, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту;
- здійснювати зупинки усіх видів транспорту (крім залізничного) в охоронних зонах ліній електропередачі напругою 330 кВ і вище.

В охоронних і санітарно-захисних зонах ЛЕП напругою до 330 кВ включно, якщо затвердженою містобудівною документацією не передбачено іншого виду використання цих земель, дозволяється розміщення виробничих будинків і споруд та колективних гаражів і відкритих стоянок легкових транспортних засобів. При цьому відстань по горизонталі від проекції крайніх проводів при їх найбільшому відхиленні до найближчих частин будинків і споруд, які виступають, повинна бути не менше вказаної в п. 1.2 "Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів "

В охоронних зонах ЛЕП напругою до 220 кВ допускається за технічними умовами власників цих мереж та органів державної пожежної охорони розташування колективних гаражів легкових транспортних засобів, виробничих будинків і споруд, виконаних із вогнетривких матеріалів, та під'їздів до них в межах всієї охоронної зони, в тому числі під проводами ЛЕП. Технічні умови повинні містити вимоги чинних нормативних актів з будівництва, експлуатації, охорони, пожежної та електричної безпеки енергетичних об'єктів.

Обмеження по розподільчих інженерних мережах

Дані обмеження визначаються відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (додаток - И.1). Планомірність і взаємна ув'язка рішень з розвитку інженерних систем здійснюється на основі даного проекту. Проектна документація на будівництво або реконструкцію інженерних комунікацій та споруд, повинна розроблятися з урахуванням повного забезпечення населених пунктів громади сучасними комунальними послугами: каналізацією, водопостачанням, тепlopостачанням, електропостачанням, дощовою каналізацією, газифікацією, санітарним очищенням.

Забудовникам, які здійснюють реконструкцію і реставрацію існуючих будівель, забудову кварталів, районів, необхідно керуватися комплексним підходом визначеним в даному проекті щодо інженерного забезпечення, який передбачає реконструкцію інженерних комунікацій і споруд з урахуванням вимог ДБН і методів їх прокладання в умовах реконструкції проїздів, вулиць, набережних, благоустрою парків, скверів.

При прокладанні інженерних комунікацій і розміщенні споруд необхідно враховувати: порядок взаємного розташування нових поряд з існуючими мережами і можливістю подальшого розвитку, максимальне збереження дорожніх покриттів і підвищення рівня благоустрою територій, збереження і надійне функціонування інженерних комунікацій, безпеку експлуатації і можливість проведення ремонтних робіт, максимальне збереження існуючих зелених насаджень.

Обмеження від транспортних комунікацій і споруд

При новому будівництві або реконструкції існуючої забудови в зоні негативного впливу транспортних засобів на ділянках, що примикають до магістральних вулиць слід застосовувати шумозахисні екрани.

Заїзд до нових квартальних територій рекомендовано здійснювати з бічних проїздів вздовж магістральних вулиць відповідно ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів» (п.2.3) та вулиць місцевого значення.

Відстані від автостоянок до житлових та громадських будівель слід приймати відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій"

При будівництві житлових і громадських будівель слід передбачити будівництво гаражів підземних чи наземних, вбудованих чи розташованих окремо.

В межах червоних ліній вулиць можливо розміщувати елементи інженерно-транспортної інфраструктури, але не за рахунок ширини проїзної частини.

В межах проїзної частини магістральних вулиць повинна бути заборонена стоянка транспортних засобів.

В зонах садибної забудови зберігання легкових індивідуальних автомобілів повинно здійснюватись на присадибних ділянках, а перед входами до садиби можна організувати автостоянки, але не за рахунок тротуарів.

Смуги відведення (10-15 метрів). Установлюються для захисту від забруднення, пошкодження, руйнування магістральних міжгосподарських та інших каналів на осушувальних системах, гідротехнічних та гідрометричних споруд (Водний кодекс України, ст.91).

Санітарно-захисні зони кладовищ

В СЗЗ від кладовища заборонено користуватися водою з колодязів та підземних джерел. Дані обмеження включаються до містобудівних паспортів відповідних ділянок. Нормативна СЗЗ кладовищ до завершення кладовищного періоду, діючих - 300 метрів; міських закритих із завершеним кладовищним періодом – 50 метрів; в межах сільських населених пунктів із завершеним кладовищним періодом – 100 метрів.

Зменшення нормативної СЗЗ можливе за умови отримання санітарного висновку щодо її скорочення, з урахуванням відпрацьованої частини та забезпечення централізованим водопостачанням та водовідведенням прилеглої території.

Ділянки з несприятливими інженерно-геологічними умовами (рельєф, стан ґрунтів, ділянки, що потребують інженерної підготовки для їх забудови)

Межі ділянок з несприятливими інженерно-геологічними умовами визначаються “Схемою інженерної підготовки та захисту території” розробленою у складі визначеного проекту відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 (розділ 12).

Відповідно до планувальної організації території та характеру її використання подальше освоєння, забудова та проведення благоустрою таких ділянок території потребує виконання загальних та спеціальних заходів з інженерної підготовки території, а саме: вертикальне планування та організація відведення дощових та талих вод, інженерний захист від затоплення і підтоплення, підсіпка території, ліквідація заболоченостей, розчищення русел річок, струмків, проведення протиерозійних, протизсувних заходів, рекультивация порушених територій.

Освоєння таких територій виконується відповідно до проектної документації. Перед початком проектування необхідне проведення інженерно-геологічних вишукувань. Умови освоєння ділянок, які потрапляють до цієї категорії, визначаються з урахуванням прогнозу зміни геологічних умов та висновків відповідних інженерних служб. При освоєнні таких ділянок особливо необхідно дотримуватись умов комплексної забудови території та наявності єдиного рішення по інженерній підготовці всієї території під забудову, що виключає прояв ризиків розвитку несприятливих інженерно-геологічних процесів, а також врахування сейсмічності території відповідно класів наслідків відповідальності.

До природоохоронних територій відносяться:

- об'єкти ПЗФ та перспектива їх розвитку, зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари, лісопарки, лугопарки);

- прибережні захисні смуги водних об'єктів. (за існуючим станом по системі сільських населених пунктів, водоохоронні зони та ПЗС не визначались). В даному проекті вони визначені із графічним відображенням на "Схемі проектних планувальних обмежень". Режим їх використання регламентується дією ВК України (ст.88-89).

Окрім того, до охоронних територій відносяться зони санітарної охорони ділянок водозабору (свердловин), режим використання яких регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.1998 №2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Зони обмеження забудови. Важливим планувальним обмеженням постійної дії є зони обмеження забудови перехідної поверхні перешкод КП «Аеропорт Вінниця». За існуючим станом спеціалізований проект не розроблявся.

По даному об'єкту планувальні обмеження визначені відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (п.14.11.7). Зона обмеження забудови за авіаційним шумом (зона "Г") складає 500 метрів бокової відстані, а торцевої – 2500 метрів. В межах зони "Г" забороняється будівництво будь-яких об'єктів не пов'язаних з діяльністю аеропорту. (ДСП 173-96, додаток 19).

Визначення умов забудови, використання землі і споруд на при аеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації (Державіослужба, Украерорух).

Система планувальних обмежень від промислово-виробничих територій (за експлікацією основного креслення) визначається нормативними СЗЗ відповідно ДСП 173-96. Дані обмеження можуть знаходитись у динамічному стані відповідно перспективи проведення заходів щодо екологізації технологічних процесів, в тому числі зниження їх нормативних СЗЗ особливо для об'єктів 4-5 класу санітарної класифікації по визначеній процедурі (ДСП 173-96, п.5.7 "останній абзац").

Система планувальних обмежень від комунікаційних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена водоохоронними зонами, ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ, зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для природоохоронного та рекреаційного використання.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території громади, що і враховується проектним рішенням.

Висновки. Враховуючи, що наявні нормативні планувальні обмеження по СЗЗ створюють практичні негаразди в плані територіального розвитку та функціонального зонування громади, проектом визначено за необхідне їх упорядкування на підставі розробки спеціалізованих проектів по їх унормуванню відповідно ДСП 173-96 (п. 5.7;5.9) з урахуванням рішень даного проекту, в тому числі і по об'єктам історико-культурної спадщини (ДБН Б.2.2-12:201, розділ 13) Дані пропозиції відображені на "Основному кресленні ".

Визначені планувальні обмеження із можливим проявом їх синергічної дії направлені на упорядкування планувальної структури території та підлягають врахуванню при послідуєчій розробці проектів містобудівної документації. Дотримання вимог по даним обмеженням направлено на упередження прояву негативного впливу на стан здоров'я населенні та покращення стану довкілля. Дані обмеження не поширюються на транскордонні території.

Щодо охорони об'єктів культурної спадщини. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» м. Вінниця віднесене до історичних населених місць. Обмеження визначаються відповідно діючого «Історико-архітектурного опорного плану м. Вінниці» що розроблений у 2001 році "Українським державним інститутом культурної спадщини"¹

Дана документація є окремими видами робіт, а не розділами даної містобудівної документації. За підсумками проведених натурних досліджень, результатами опрацювання переліків нерухомих пам'яток культурної спадщини м. Вінниця зроблено наступні висновки. На державному обліку перебуває 170 пам'яток культурної спадщини, розподіл яких за видами виглядає наступним чином:

- 118 пам'яток архітектури (з них 6 мають додаткову видову характеристику – пам'ятка історії);
- 45 пам'яток історії (з них 6 мають домінуючу видову характеристику – пам'ятка архітектури, 39 - історія);
- 7 пам'яток монументального мистецтва;
- 6 пам'яток археології.

Окрім того, на території Вінницької МТГ (без м. Вінниця) розташовані 20 об'єктів культурної спадщини – археологічні, архітектурні, історичні. Відображені на «Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель» відповідно наданої вихідної інформації Департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради. Їх режим використання визначається діючим "Історико-архітектурним опорним планом".

Висновки. Режим використання територій та об'єктів культурного надбання визначений в текстових матеріалах "Історико-архітектурного опорного плану". Відносяться до Постійного обмеження.

---

¹ **Примітка.** Детальний перелік об'єктів та їх охоронних зон приведено в Розділі 5.7.4 "Збереження традиційного середовища", проекту «Комплексний план просторового розвитку території Вінницької МТГ».

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі, ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Основні екологічні проблеми. Під час розробки Звіту про стратегічну екологічну оцінку МТГ були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

Таблиця. Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики та їхні зв'язки з документом державного планування

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом
Забруднення повітря	Викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами	Дороги, магістральні вулиці загальноміського та районного значення; ділянки виробничого призначення; головні споруди системи централізованого тепло-енергопостачання; проектні виробничі території	Розвиток вулично-дорожньої мережі МТГ, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії; встановлення санітарно-захисних зон та їх озеленення
Забруднення водного басейну (як поверхневих, так і підземних вод)	Скид поверхневого стоку, що формується на території МТГ без очистки	Сельбищна територія та промислово-комунальні зони, МТГ, заплавні території МТГ	Розвиток системи дощової каналізації; виконання комплексу гідротехнічних заходів; ландшафтне упорядкування прибережних територій водойм з організацією рекреаційних зон
	Недостатня якість очищення стічних вод на каналізаційних очисних спорудах	Скид стічних вод міських очисних споруд в річкову систему	Реконструкція міських очисних споруд каналізації. Розвиток локальних очисних споруд типу "Біотал" для сільських населених пунктів.
	Відсутність встановлених меж прибережних захисних смуг водойм та водотоків малих річок в межах МТГ.	Річка та інші водотоки та водойми міста та МТГ, а також їх прибережні території	Надання містобудівних пропозицій щодо визначення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг малих водотоків в межах міста та сіл з урахуванням вимог Водного Кодексу України
Недосконала система поводження з відходами	Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, значний відсоток	Територія міста та громади	Будівництво комплексного підприємства сортування відходів, прийняття

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом
	захоронення, наявність несанкціонованих звалищ		дольової участі у будівництві регіонального переробного підприємства
Наявність ділянок, що зазнають впливу несприятливих геологічних та метеорологічних процесів	Погіршення санітарно-гігієнічних умов території та будівель, можливе їх ушкодження	Територія міста та громади	Виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території, удосконалення системи дощової каналізації
Наявність порушених ділянок	Біологічне та хімічне забруднення ґрунтів, вилучення ділянок із подальшого містобудівного використання	Території несанкціонованих звалищ та колишніх кар'єрних виробок	Рекультивация ділянок, санація та резервування території для інших видів господарського використання
Погіршення здоров'я населення	Забруднення повітря, переважно викидами від автотранспорту	Території уздовж магістральних вулиць загальноміського та районного значення, ділянки прилеглі до виробничих територій як в межах міста так і в межах сільських населених пунктів.	Розвиток вулично-дорожньої мережі міста шляхом часткової реконструкції існуючих вулиць та будівництва нових вулиць; формування об'їзної автодороги та транспортних розв'язок для зменшення транзитного транспортного руху через центральну частину міста; встановлення санітарно-захисних зон та їх озеленення
	Відсутність централізованого водопостачання, незадовільна якість води у локальних системах водопостачання сільських населених пунктів МТГ.		Повне охоплення сельбищної зони спорудами та мережами централізованого водопостачання

Серед найважливіших екологічних проблем МТГ можна виділити наступні.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від стаціонарних і пересувних джерел. Забруднення повітря від стаціонарних джерел відбувається переважно в межах санітарно-захисних зон від промислово-комунальних ділянок, найбільша кількість яких зосереджена в промвузлах міста, частково в межах сільських населених пунктів.

Забруднення від транспорту є найбільш критичним фактором впливу на здоров'я населення оскільки вплив відбувається безпосередньо в зоні дихання людини. Саме за таких умов викидається в повітря найбільша кількість токсичних речовин. Хімічно агресивні елементи і сполуки, що містяться в цих викидах, спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо.

Забруднення поверхневих вод, обумовлене скидами недостатньо очищених стічних вод у водойми з міських очисних споруд. Джерелом забруднення є також стік зливових вод, що формується на території громади з відсутністю мереж дощової каналізації.

Окрім того, з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж водойм та водотоків повинні виділитися земельні ділянки під прибережні захисні смуги. Станом на сьогодні у сільських населених пунктах відсутній затверджений в установленому порядку Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг малих річок громади.

Наявність ділянок, що зазнають підтоплення погіршує загальний санітарний стан територій, що провокує виникнення небезпечного для здоров'я населення явища – анафелогенності водойм (масовий виплід кровососів).

Поводження з твердими побутовими відходами. Відсутність ефективної системи санітарного очищення території сіл створюють передумови для утворення стихійних звалищ, що погіршує санітарно-гігієнічні умови природного середовища.

Зазначені ризики водночас є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Природоохоронні території та об'єкти. Об'єкти ПЗФ є складовою екологічної мережі МТГ та її ландшафтної структури. Зокрема, в межах м. Вінниці наявні 13 об'єктів загальною площею 176,98 га, (2 об'єкти загальнодержавного значення; 11 об'єктів місцевого значення), що складає 1,6 % від площі міста. Їх перелік в межах міста приведено в таблиці нижче.

В межах територій сільських населених пунктів МТГ, об'єкти ПЗФ відсутні.

Щодо подальшої перспективи створення об'єктів ПЗФ в межі м. Вінниці:

- в центральній частині міста, територія "Острів - Кемпа" пропонується для перспективного заповідання, як комплексна пам'ятка природи місцевого значення на площі орієнтовно 2,7 га, (рішення Вінницької МР від 24.02.2023р. №1464). На ділянці виявлено понад 30 видів птахів, що занесені до додатку 2 Бернської конвенції, згідно з матеріалів звіту «Розробка локальної схеми екомережі міста Вінниці», (ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, Вінниця-2018р.);
- у північній частині міста, територія існуючого зоопарку пропонується для перспективного заповідання, як зоологічний парк місцевого значення «Подільський зоопарк», (рішення Вінницької ОР від 24.12.2021р. №301, щодо підготовки обґрунтування по наданню „Подільському зоопарку ” статусу об'єкта природо-заповідного фонду.

Таблиця. Об'єкти природно-заповідного фонду м. Вінниця

Назва	Площа, га	Установчий документ	Коротка характеристика об'єкту	Користувачі	Місце знаходження
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення					
Ботанічний сад "Поділля"	72,0	Постанова Держкомприроди УРСР від 30.08.1990 №18	На території ботанічного саду зростає понад 900 видів і форм дерев і чагарників. Особливу цінність мають лжетсуги, туї гігантські, платани західні, а також лікарські рослини	Вінницький Державний аграрний університет, ботанічний сад "Поділля"	м. Вінниця, Пирогова, 155
Центральний парк ім. М. Леонтовича	30,0	Постанова Держкомприроди УРСР від 30.08.1990 №18	Парк створений в 1-й половині 19 ст. на основі природної грабової діброви. Насадження парку мають багатий дендрологічний склад, серед яких є декілька 300-х річних дубів	Центральний парк ім. М. Леонтовича	м. Вінниця, Хлібна, 1
Пам'ятки природи місцевого значення					
Красень дуб	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.1984	Красивий екземпляр дуба звичайного віком понад 100 років	АВО "Вінниця зеленбуд".	м. Вінниця 9-го Січня, 24
Дуб велетень	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.1984	300-річний екземпляр дуба звичайного	АВО "Вінниця зеленбуд"	м.Вінниця , Хмельницьке шосе, 6
Сосна веймутова (8 од.)	0,05	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.1984	Група рідкісної сосни віком понад 80 років	АВО "Вінницязеленбуд"	м. Вінниця, вул. Коріатовичів Князів, 106
Алея горіха Зібольда (див. примітку)	1,0	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.1984	Алея рідкісних плодоносних дерев - горіха Зібольда. Є окремі дерева горіха серцелистого.	АВО "Вінницязеленбуд"	м. Вінниця, вул. Пирогова, від №154 до "Електромережі"

Назва	Площа, га	Установчий документ	Коротка характеристика об'єкту	Користувачі	Місце знаходження
Алея вікових лип	3,8 (140)	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.1498	Дворядна алея вікових дерев. (загальна протяжність 140 км, площа 140 га, в т.ч. у Вінницькому р-ні 27 га, Літинському 29,8 га, Немирівському 57,6 га, Тульчинському 21,8 га, м. Вінниці 3,8 га)	Служба автомобільних доріг у Вінницькій	с. Дяківці -м. Вінниця (Хмельницьке шосе) - м. Тульчин протягом 140 км
Музей-садиба М. Коцюбинського	0,6	Рішення 13 сесії 22 скликання облради від 26.12.1997	Садиба заснована в 1855 р. На території зростають: туя, липи віком понад 250 років, рідкісний тамариск.	Меморіальний музей ім. М. Коцюбинського	м. Вінниця, пл. М. Коцюбинського
Дуб Гаврило	0,01	Рішення 41 сесії Вінницької обласної ради 7 скликання від 17.12.2019 № 918	Екземпляр дуба звичайного віком близько 200 років.	Вінницька громада	м. Вінниця вул. Миколи Оводова, 89
Парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва місцевого значення (в межі м. Вінниця)					
П'ятничан-ський парк	32,0	Рішення облвиконкому №187 від 13.05.1996, №335 від 22.06.1972	Красивий ландшафтний парк, заснований в 2-ій половині 19 ст. В парку зростає 80 видів дерев і чагарників, в т.ч. - модрина поліська, дуб червоний, берека, катальпа, горіх чорний	Обласний ендокринологічний диспансер	м. Вінниця, вул. Мічуріна, 32
Парк ім. О.І. Ющенка	15,0	Рішення облвиконкому №441 від 30.07.1969, №335 від 22.06.1972	Ландшафтний парк, розташований на березі р. Південний Буг. Заснований в 1902 році. В парку - алеї вікових дубів, модрина європейська, дуб червоний, горіх Зібольда, каштан, березовий гай, масив ялини звичайної	Обласна психоневрологічна лікарня	м. Вінниця, вул. Пирогова, 109
Музей-садиба М. І. Пирогова	18,7	Розпорядження Вінницької облдержадміністрації від 22.12.95 р. №200	Музей складається з будинку вченого, музею-аптеки, парку та яблуневого саду. Липова алея 300 річного віку.	Музей М.І. Пирогова	м. Вінниця, вул. Пирогова, 155

Назва	Площа, га	Установчий документ	Коротка характеристика об'єкту	Користувачі	Місце знаходження
Дендрарій лісово-дослідної станції	5,8	Рішення облвиконкому №441 від 30.07.1969, №335 від 22.06.1972 та №371 від 29.08.1984	Створений в 1958-1959 роках, 160 цінних видів дерев і чагарників, в т.ч. - горіхи Зібольда, серцевидний, чорний, гіркорі, маньчжурський	Вінницька лісово-дослідна станція	м. Вінниця, вул. Максимовича, 39
Інші об'єкти					
Пам'ятки природи місцевого значення (ботанічні) в межі Вінницької МТГ					
Еталонна діброва	1,3	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Цінне високопродуктивне еталонне насадження дуба звичайного з домішкою ясена звичайного	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька міська громада, Вінницьке лісництво кв.72 д.4
Горіх чорний	0,9	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Цінне лісонасадження горіха чорного, дуба червоного	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька громада, Вінницьке лісництво кв.69, в.10
Горіх маньчжурський	0,5	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Рідкісне в області лісонасадження горіха маньчжурського, віком 25 років	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька громада, Вінницьке лісництво кв.69, в.9
Одинокий дуб	0,01	Рішення облвиконкому від 13.05.1964 №187 та рішення від 29.08.1984 №371	Могутній екземпляр дуба звичайного віком біля 300 років	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька міська громада, Якушинецьке лісництво кв.65, д.17
Горіх грецький	0,1	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Цінне лісонасадження горіха грецького віком 40 років	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька громада, Вінницьке лісництво, кв.59, в.6
Круглиця	3,6	Рішення облвиконкому від 22.06.1972 №335 та від 29.08.1984 №371	Цінна ділянка діброви з участю 190-річних дубів	ДП "Вінницьке лісове господарство"	Вінницька міська громада, Вінницьке лісництво, кв.37, діл.5; діл. 22
Кабачок	3,5	Рішення облвиконкому від 13.05.1964 №187 та рішення від 29.08.1984 №371	Ціна 80-літня діброва, де в складі лісонасаджень зростають 170-річні дуби звичайні – 6 екземплярів	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька міська громада, Михайлівське лісництво, кв.36, д.3

Назва	Площа, га	Установчий документ	Коротка характеристика об'єкту	Користувачі	Місце знаходження
Михайлівська бучина	0,1	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Продуктивне насадження з участю бука європейського віком 28 років з домішкою дуба звичайного	ДП "Вінницьке ДЛМГ"	Вінницька міська громада., Михайлівське лісництво, кв.37, д.12
Бук європейський	0,3	Рішення облвиконкому від 18.08.1983 №384	Цінне високопродуктивне лісонасадження бука європейського віком 43 роки та запасом дерев 50кбм. на гектар	ДП "Вінницьке лісове господарство"	Вінницька міська громада., Михайлівське лісництво, кв.40, д.5
Пам'ятки природи місцевого значення (геологічні)					
Скеля М. Коцюбинського	1,0	Рішення облдержадміністрації від 22.07.1976 №310	Мальовничий вихід скелі на березі річки Південний Буг, що була улюбленим місцем відпочинку видатного українського письменника М.М. Коцюбинського	Вінницьке державне підприємство "Вінлісгосп"	Південна частина м. Вінниця, Прибузьке лісництво кв. 27, вид.11; лівий берег Сабарівського вдсх., поблизу греблі ГЕС.

Подальша перспектива створення об'єктів ПЗФ в межах Вінницької МТГ.

За даними Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОДА відомості щодо зарезервованих територій для наступного заповідання відсутні. Пропозиції щодо їх створення не надходили. За необхідності, організація нових об'єктів ПЗФ проводиться відповідно до наукового обґрунтування щодо їх створення за погодженням землекористувача (у даному випадку за погодженням Вінницької МТГ).

Відповідно до наявних наукових звітів рахується за доцільне у перспективі створення об'єкту ПЗФ – НПП «Центральне Поділля» орієнтовною площею і в межах МТГ 2,5 тис. га (О.В. Мудрак, Г.В. Мудрак, В.В. Серебряков, А.Л. Щерблюк, В.В. Клочанюк, Агроекологічний журнал, випуск №2, 2021 р.).

Доцільність створення парку зумовлена наявністю природних ландшафтів з асоціаціями червонокнижних рослинних угруповань та рідкими представниками охоронюваної фауни.

Також, відповідно до наукових звітів (Заповідна справа в Україні, том 16, випуск 1, 2010 р. Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАНУ), пропонується створення Регіонального ландшафтного парку «Буго-Деснянський», із перспективою їх об'єднання в одну категорію (НПП / РЛП), в тому числі в межах м. Вінниці, 1,3 тис. га. Їх подальша перспектива потребує рішення про їх створення.

Відповідно до пункту 4 статті 15 Закону України «Про екологічну мережу України» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності, що і враховується даним проектом Вінницької МТГ.

Регіональна екомережа. З метою збереження та відновлення природних екосистем розроблена "Регіональна схема екологічної мережі Вінницької області", що затверджена рішенням Вінницької обласної ради від 14.02.2012 №282. Відповідно даної Схеми, в межах МТГ знаходяться частини таких її елементів:

- Галицько-Слобожанський національний субширотний екокоридор (поширюється на всю територію проектування);
- Національний субмеридіональний коридор Південнобузький (пролягає вздовж р. Південний Буг та її прибережних зон охоплюючи лівобережну північну частину території громади);
- Вінницький регіональний центр біорізноманіття (відноситься до лісової групи ландшафтних комплексів);
- буферні зони Національного субмеридіонального коридору Південнобузький і Вінницького регіонального центру біорізноманіття.

Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

Локальна екомережа. Для території м. Вінниця та громади у 2018 році була розпочата робота зі створення локальної екомережі МТГ (Вінницький ДПУ імені М. Коцюбинського, 2018 р.). В даній роботі передбачається виділити: 1 регіональний центр біорізноманіття; 31 біоцентр локального рівня; 25 локальних екокоридорів; 13 відновлювальних територій; 7 інтерактивних елементів, буферні зони.

Станом на 01.06.2023 дана робота не завершена, її визначені складові є умовними і носять ескізний характер задуму (потребує подальшого розроблення та процедурного затвердження).

Інші природоохоронні території. В даному проекті визначені межі водоохоронних зон (ВЗ) та прибережних захисних смуг (ПЗС) для водних об'єктів в межах МТГ, з урахуванням вимог Водного та Земельного кодексів України - «Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 №486 (зі змінами).

У межі м. Вінниця визначено ВЗ на площі орієнтовно 4160,3 га, зокрема 3550,12 га, що раніше встановлені з урахуванням документації «Містобудівне обґрунтування категорій прибережних територій вздовж р. Південний Буг та його приток в межах м. Вінниця», яка затверджена рішенням виконкому від 24.05.1996 №399. Дані межі графічно відображені на кресленні «План сучасного використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель» та «Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель».

Раніше, в межі Вінницької МТГ водоохоронні зони (ВЗ) та прибережні захисні смуги (ПЗС) не визначались. В даному проекті по річковій системі Вінницької МТГ визначені межі ВЗ та ПЗС (із урахуванням рельєфу та категорії малі річки) із графічним відображенням на «Ландшафтному плані».

Серед проектних рішень щодо охорони водних об'єктів слід виділити наступні першочергові заходи:

- забезпечення всіх водних об'єктів в проектних межах МТГ внесенням ділянок ВЗ та ПЗС до державного земельного кадастру з відповідними природоохоронними обмеженнями, з винесенням їх меж в натуру, виконанням ландшафтного благоустрою;
- виконання заходів визначених Рішенням Вінницької міської ради від 07.07.2023 №1748 «Про затвердження Концепції розвитку малих річок Вінниці - 2035» (Концепцією визначено наявність 64 водотоків), в тому числі щодо: проведення гідрологічних та гідронімічних досліджень водних об'єктів; щодо виконання порядку утримання малих річок та прилеглих територій; щодо демонтажу тимчасових конструкцій для господарських потреб (гаражів) на берегах малих річок;
- розробити проекти щодо визначення розмірів смуг відведення та режиму користування ними для магістральних, міжгосподарських та інших каналів на зрошувальних і осушувальних системах в межах міста та на прилеглих до міста територіях, гідротехнічних та гідрометричних споруд, а також водойм і гребель на річках (стаття 91 Водного кодексу України);

Зелені насадження загального користування. В межах м. Вінниця наявний зелені насадження загального користування (30 об'єктів), становлять 252,25 га.

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 потреба в зелених насадженнях загального користування м. Вінниці, (враховуючи групу міста та географічну зону) виходячи з розрахункової чисельності населення 403,3 тис. осіб, складає 443,63 га (при нормативі 11 м²/люд). Тобто, на розрахунковий строк дефіцит зелених насаджень становить 191,38 га. Проектом передбачається створення 69 нових об'єктів зеленого будівництва загальною площею 260,08 га.

На розрахунковий строк площа зелених насаджень загального користування по м. Вінниця становитиме 512,33 га (252,25 га існуючих та 260,08 га проектних). Таким чином на 1 мешканця міста припадатиме близько 12,7 м² зелених насаджень загального користування, що на 15% перевищує нормативний показник.

В межах сільських населених пунктів МТГ зелені насадження загального користування, що знаходяться на обліку – відсутні. Відповідно проектних рішень, для них передбачається створення об'єктів зеленого будівництва за чисельністю перспективного населення.

Відповідно ДБН Б.2.2.-12:2019 нормативна потреба у зелених насадженнях загального користування складає 13 м²/особу (таблиця 8.1). Разом по сільських населених пунктах – 41,16 га.

Таблиця. Нормативні зелені насадження загального користування

Населені пункти	Площа населеного пункту (га)	Перспективне населення (осіб)	Потреба у зелених насадженнях (га)
селище Десна	62,79	1933	2,51
с. Вінницькі Хутори	868,5	12628	16,41
с. Пиарівка	331,0	2181	2,83
с. Щітки	378,5	1781	2,31
с. Стадниця	419,9	6500	8,45
с. Великі Крушлинці	278,5	2000	2,60
с. Малі Крушлинці	598,0	2240	2,91
с. Гавришівка	254,0	2422	3,14
Разом	3191,2	31685,0	41,16

Стан лісів. Даний фактор є одним із головних чинників ландшафтної структури території МТГ. За матеріалами лісовпорядкування 2021 року, в межах МТГ лісовий фонд представлений лісами ДП "Вінницький райагроліс", загальною площею 402,8 га., зокрема:

- м. Вінниця – 72,6 га (квартали 13; 35);
- Стадницька, колишня с/р – 287,9 га (квартали 69 – 75);
- Писарівська, колишня с/р – 42,3 га (квартал 47).

За існуючим станом та відповідно проектних рішень дані ліси відносяться до природоохоронних. В перспективі зберігають свою функцію.

Інші зелені насадження. Озеленення територій спеціального призначення не нормуються. Їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озелених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств МТГ: об'єктів транспорту, складів та об'єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води;
- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту, залізниці, перспективної роботи аеропорту.

В умовах виробничих територій МТГ, відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" (п.5.13) мінімальне озеленення санітарно-захисних зон повинно складати: 1 кл. шкідливості – 40%; 2 кл. шкідливості – 50%; 3 – 4 кл. шкідливості – 60% від їх площі.

Висновки. Уданому проекті, вимоги щодо охорони та режиму використання природоохоронних територій - враховуються Об'єкти ПЗФ графічно відображені на "Схемі існуючих та проектних планувальних обмежень".

В плані подальшого розвитку природоохоронних територій особливо велике значення мають визначені межі ВЗ та ПЗС річкової мережі..

Розвиток системи зелених насаджень, формування водно - зеленого каркасу території, направлено на її ландшафтний благоустрій та організацію місць відпочинку населення із урахуванням рішень "Схеми формування екологічної мережі Вінницької області", та визначених ділянок Смарагдової мережі в межах МТГ.

Смарагдова мережа. Окрім екологічної мережі, в межах міста Вінниці та МТГ наявна Смарагдова мережа, що є сельбищем охоронюваної флори та фауни (заплавні території р. Південний Буг та місцевих річок, ліси, існуючі об'єкти ПЗФ).

Охорона флори¹. Дане питання є складовою ландшафтної структури території в межах її Смарагдової мережі. Не зважаючи на обмежені розміри території що проектується, відповідно вимог Закону України «Про СЕО», в даному розділі приведена оглядова інформація щодо можливості виявлення в межах МТГ рідких представників охоронюваної флори та фауни по територіям Смарагдової мережі, що можуть мати місце по лісам та ділянкам зелених насаджень.

Відповідно "Геоботанічного районування України", територія МТГ входить до Європейської широколистяної області, Східно-Європейської провінції, Центрально-Подольського округу дубово-грабових лісів. В межах даного округу підлягають охороні визначені для Вінницької області види рослин та грибів (відповідно переліку), що внесені до:

- Червоної книги України – 86 видів;
- Бернської конвенції – 12 видів;
- СІТЕS "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 0 видів;
- Європейського Червоного списку – 0 видів;
- Регіонального червоного списку області – 0 видів.

¹ Примітка. Рішення Вінницької обласної ради від 25.10.2010 №1139 «Про затвердження загального переліку рідких та зникаючих видів судинних рослин і тварин що потребують охорони»

Висновки. Відповідно даній класифікації у разі їх виявлення, що є науковим успіхом, визначені види флори підлягають особливій охороні. Охорона повинна проводитись балансовими утримувачами існуючих та проектних зелених насаджень (ліси).

Дендрологічний асортимент проєктованих насаджень в межах населених пунктів повинен відповідати вимогам «Нормам проєктування зелених насаджень міст в різних природних зонах України» (РБН 183-76).

Охорона фауни¹. Відповідно "Зоогеографічного районування України", територія Вінницької МТГ відноситься до Голарктичної області Європейської підобласті Лісостепової провінції, Центрально-лісостепового округу. В межах даного округу підлягають охороні (відповідно переліку) визначені для області представники фауни, що внесені до:

- Червоної книги України – 88 видів;
- Бернської конвенції – 20 видів;
- CITES "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 3 види;
- CMS "Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин" – 0 видів;
- АЕВА "Угоді про збереження афро-свразійських мігруючих водно-болотних птахів" – 0 видів;
- EUROBATS "Угоді про збереження кажанів у Європі" – 0 видів;
- Європейського Червоного списку – 0 видів;

Висновки. Відповідно даній класифікації, у разі їх виявлення, що є науковим успіхом, визначені види фауни підлягають особливій охороні. Охорона фауни повинна здійснюватися балансовими утримувачами існуючих та проектних зелених насаджень (ліси), що є середовищем можливого існування рідких представників фауни.

У межі м. Вінниця та сельбищної території МТГ, охорона повинна проводитись розвитком місць гніздування – створенням ремізів, дуплянок та годівниць, відповідно визначених біотехнічних заходів, в основному для розвитку паркової та лісопаркової орнітофауни системи населених пунктів.

Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документа державного планування, який має відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь його врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики визначає загальні орієнтири, на основі яких оцінюються цілі та заходи визначеного проекту.

1. Оцінка відповідності ДДП цілям програм державного та місцевого рівня, галузевих програм.

В процесі СЕО містобудівної документації було розглянуто значну кількість документів, що містять екологічні цілі, а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що різні програми містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Наприклад, основні цілі та завдання визначені програмами з охорони навколишнього природного середовища на регіональному та місцевому рівнях повторюються в програмах соціально-економічного розвитку місцевого і регіонального рівня, та в цільових програмах місцевого рівня.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до даного проекту, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу виконавці СЕО оцінили рівень відповідності цілей визначених у проекті, екологічним цілям встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям Програми соціально-економічного розвитку МТГ, та цілям галузевих програм. Згідно результатів аналізу були внесені пропозиції для врахування в містобудівній документації.

Згідно результатів аналізу можна зробити висновок, що проектні пропозиції проекту в достатньо високій мірі відповідають цілям екологічної політики, встановленим на національному та регіональному рівнях; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

У сфері охорони повітря. На основі аналізу цих цілей можна зазначити, що більшість цілей в галузі охорони повітря, визначені на регіональному рівні, носять досить загальний характер та можуть бути лише частково впроваджені в проекті містобудівної документації. Переважно це стосується цілей та завдань в частині запровадження принципів енергозбереження та підвищення енерго-ефективності комунальних інженерних мереж та організації дорожнього руху. Однак деякі завдання регіонального рівня будуть реалізовані в частині територіальної оптимізації виробничо-комунальних територій та формування санітарно-захисних зон з метою зменшення рівня забруднення повітря прилеглих територій.

Реалізація цілей міських програм, спрямованих на енергозбереження та енергоефективність можлива на етапі вибору конструкторсько-технологічних рішень робочого проектування окремих споруд та систем тепло-енергопостачання, що забезпечується в процесі розроблення оцінки впливу на довкілля об'єкту, що передбачається до розміщення.

У сфері охорони водних ресурсів. Передбачено будівництво водопровідних мереж і каналізаційних систем, цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів з реконструкції чи будівництва інженерних споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації. Підвищення якості поверхневих вод може бути досягнуте також за рахунок розширення мережі дощової каналізації та будівництва локальних очисних споруд у місцях випуску; створення та озеленення прибережних захисних смуг для всіх водних об'єктів. Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння.

У сфері охорони ґрунтів. Проектні рішення передбачають комплекс заходів з інженерної підготовки та захисту території, удосконалення системи дощової каналізації, рекультивації порушених територій, що відповідає основним цілям як регіональних, так і міських програм розвитку.

Одним з найважливіших питань для громади є видалення відходів, яке здійснюється на міському полігоні. Рішення проекту в сфері поводження з ТПВ частково враховують цілі, передбачені регіональною цільовою програмою в частині визначення принципів напрямків поводження з відходами та цілі місцевих програм в частині визначення ділянки розміщення головних об'єктів з сортування та комплексної переробки твердих побутових відходів.

У сфері збереження біорізноманіття. Проектні рішення враховують цілі та завдання, визначені на місцевому та регіональному рівні в частині врахування та визначення відповідного функціонального використання ділянок існуючих природних комплексів; врахування та раціонального використання ділянок, що входять до складу регіональної екомережі, збереження природного та ландшафтного різноманіття, флори та фауни.

У сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. Рішення проекту містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному та місцевому рівнях, зокрема проведення реконструкції водно-каналізаційного господарства. Окрім того, проект передбачає оптимізацію мережі закладів охорони здоров'я з доведенням їх кількості до нормативних показників із врахуванням радіусів обслуговування. Для забезпечення реалізації цілей в сфері соціально-економічного розвитку передбачається резервування ділянок промислово-комунального використання, що передбачає розміщення підприємств і об'єктів, створення додаткових робочих місць.

У сфері розвитку туризму та рекреації. Передбачено збереження об'єктів культурної спадщини, цілі визначені на регіональному та місцевому рівнях відповідають цілям та завданням проекту.

Висновки. Аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, та проектних рішень з просторового розвитку громади свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проектними рішеннями проекту відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям та доповнюють їх.

Окрім того, проектні рішення передбачають формування рекреаційних зон, а також визначають розміщення необхідної кількості установ та організацій громадського обслуговування, зокрема фізкультурно-оздоровчих та спортивних споруд, закладів освіти, культури та дозвілля, підприємств торгівлі, громадського харчування тощо.

2. Оцінка відповідності проекту зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування. Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основні напрями співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна: охорона біологічного різноманіття; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань щодо охорони флори та фауни.

3. Стосовно дотриманням міжнародних зобов'язань по інших напрямкам співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань містобудівної документації місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізовано в сфері науково-технічних розробок, вибору конструктивних рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Про те слід зазначити, що більшість заходів визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження із відходами, пропонують впровадження сучасних технологій, що відповідає загально світовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Стан здоров'я населення. Станом на 01.01.2023 чисельність міського населення Вінницької МТГ становить 370,7 тис. осіб, зокрема:

- м. Вінниця – 369, 4 тис. осіб;
- селищі Десна – 1,3 тис. осіб.

Чисельність сільського населення склала 16,3 тис. осіб, зокрема:

- Великі Крушлинці -1064 особи;
- Малі Крушлинці -1820 осіб;
- Вінницькі Хутори -7342 особи;
- Гавришівка - 1847 осіб;
- Писарівка -1586 осіб;
- Стадниця -1397 осіб;

- Щітки -1279 осіб.

Для загальної характеристики існуючого стану здоров'я населення МТГ використані дані - "Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України" (ДУ «Інститут стратегічних досліджень МОЗ України»), та Статистичний щорічник Вінницької області.

За існуючим станом серед регіонів України Вінницька область займає 7 місце щодо забезпеченості лікарями на 10,0 тис. населення – 49,1 лікарів (перше Івано-Франківська – 61,3 лікарів). При цьому за населенням (1,6 млн. осіб) область займає 9 місце серед регіонів України. За кількістю лікарняних закладів - 62 одиниці, область займає 10 місце серед областей України. В структурі вперше захворюваності на 100,0 тис. дорослого населення класів хвороб відповідно до класифікації ВООЗ - "МКХ -10", включно:

- перше місце займають хвороби органів дихання - 35,5%;
- друге, хвороби сечостатевої системи – 19,5%;
- третє, хвороби кістково-м'язової системи – 13,4%;
- четверте, хвороби системи кровообігу – 12,2%;
- п'яте, новоутворення - 7,0%;
- шосте, хвороби органів травлення – 4,7%;
- сьоме, хвороби нервової системи – 4,2%;
- восьме, деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 3,5%.

Дана закономірність характерна і для Вінницької МТГ, в тому числі і по первинній дитячій захворюваності.

Аналіз захворюваності населення показав стабілізацію серцево-судинних захворювань. Не інфекційні захворювання (серцево-судинні, цукровий діабет, інші) пов'язані із недотримання здорового способу життя, спадковістю, та соціальними факторами.

Високі показники захворюваності органів дихання пояснюються включенням до них гострих респіраторних захворювань та грипу, із врахуванням циклічності епідеміологічних ситуацій.

Показники захворюваності кровообігу, травлення, сечостатевої системи стабільні, але вищі від обласних показників, що пояснюється рівнем обстеження та своєчасним встановленням діагнозу в медичних закладах міста.

Захворюваність на злоякісні новоутворення стабілізувалась. Підвищена захворюваність пояснюється постарінням населення, спадковістю, екологічним фактором.

Прослідковується зниження захворюваності на туберкульоз, що пов'язано із ефективною профілактичною роботою, своєчасним виявленням та лікуванням, достатньою кількістю медичного персоналу.

Серед інфекційних захворювань звертає увагу захворюваність на кір, що має загальну інфекційну циклічність (один раз на 5 – 6 років). Головна причина – порушення черговості щеплень. Показники інших інфекційних захворювань знаходяться на рівні допустимих медичних коливань. В цілому, серед головних чинників захворюваності є:

- старіння населення та його стійкість до захворювань;
- генетична спадковість;
- структурний чинник;
- матеріальне становище населення;
- доступність медичних послуг;
- матеріально-технічне облаштування медичних закладів;
- профілактика оглядів, та екологія довкілля.

1. Основним фактором впливу на здоров'я населення ймовірно є забруднення повітря. Основні обсяги забруднення надходять від пересувних джерел. Це негативно впливає на стан здоров'я жителів громади, особливо дітей і людей похилого віку. Здебільшого, забруднення повітря спричиняє захворювання органів дихання.

2. Другим негативним фактором впливу на здоров'я населення є погана якість питної води. Значною перешкодою у стабільному водопостачанні є старі водопровідні труби та недостатність розвитку мереж дощової каналізації. Існує тільки один шлях профілактики проривів - систематична заміна зношених мереж, реконструкція водозаборів та розвиток мереж дощової каналізації.

3. Шум, інтенсивність якого зростає біля автомагістралей та в районі залізничного вокзалу, впливає на нервову систему, заважає повноцінному відпочинку. Напружений ритм міського життя викликає психоневрологічні розлади і депресії, спричиняє зростання серцево-судинних хвороб і захворювань нервової системи. На відміну від сільських жителів, містяни більше схильні до гіподинамії.

Можливі причини виникнення деяких хвороб

Види хвороб	Несприятливі фактори пов'язані з забрудненням навколишнього середовища
Онкологічні	Забруднення повітря, присутність канцерогенних речовин у складових довкілля
Серцево-судинні, нервової, кровотворної та ендокринної систем	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища
Хронічні органів дихання	Забруднення повітря
Хронічні шлунково-кишкового тракту	Погана якість питної води і безпечність продуктів харчування
Кишкові інфекції, гепатит	Наявність збудників хвороб у питній воді чи їжі
Грип, гострі респіраторні хвороби	Епідемії, скупченість населення
Вроджені аномалії	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища. Спадковість.

Висновки. Існуючі проблеми охорони здоров'я є складними для вирішення, мають багатоаспектний комплексний характер, що обумовлює необхідність оновлення підходів до охорони здоров'я, розробки і реалізації нових стратегій та програм. Метою нових підходів має бути поліпшення здоров'я населення, у тому числі шляхом підвищення якості екологічних складових щодо умов проживання.

Враховуючи відсутність по території громади закономірності поширення різних класів хвороб та причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте, невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я (профілактика оглядів, закладів первинної медичної допомоги, та подальший розвиток об'єктів соціального призначення), негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення та упереджень щодо захворюваності.

Дещо підвищені показники захворюваності населення м. Кременчука пояснюються високим розвитком медичних закладів міста, регулярною профілактикою оглядів щодо виявлення захворювання, та своєчасним наданням медичних послуг.

Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

Ймовірні наслідки проектного рішення. При розробленні "Звіту про СЕО" було проаналізовано можливі впливи вторинних, кумулятивних, синергічних наслідків реалізації проектного рішення для території що розглядається¹: *

- для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Проектні рішення щодо погіршення екологічного стану території та негативний вплив на здоров'я населення визначеною містобудівною діяльністю - не прогнозується;
- для існуючих об'єктів ПЗФ, парків та скверів - негативний вплив по даним об'єктам та територіям, не очікується;
- також враховані вимоги щодо подальшого уточнення на підставі графічної частини проекту меж прибережної захисної смуги малих річок громади. Дані території розглядаються як складова екологічної мережі з перспективою її упорядкування, озеленення та благоустрою. Негативний вплив по даним територіям не прогнозується;
- враховуючи екологічний стан та економічний потенціал МТГ, прогнозована містобудівна діяльність не створює негативних транскордонних впливів на суміжні території, в тому числі, на здоров'я населення;
- проектом передбачається широкий розвиток об'єктів соціальної інфраструктури та упорядкування планувальної організації території громади.

Щодо "Функціонального зонування МТГ", проектом передбачається розвиток:

Житлове будівництво. Для м. Вінниці (детально висвітлений), розрахований на середньостроковий (до 2031 року), та довгостроковий (до 2041 року) періоди відповідно до проекту "Внесення змін до генерального плану м. Вінниці". Основна частка будівництва в межах громади припадає на м. Вінниця: 88,5% від усіх квартир (83,8% від усієї загальної площі).

Обсяги житлового будівництва по м.Вінниця, приведені в проекті «Внесення змін до генерального плану м.Вінниця», при середній житловій забезпеченості – 27,4 м²/людину, зокрема:

- одноквартирна забудова – 289,0 га;
- багатоквартирна забудова – 226,8 га.

Для населених пунктів громади, розвиток житлового фонду передбачається відповідно розроблених та затверджених генеральних планів.

Обсяги житлового будівництва по сільських населених пунктах:

¹ Примітка. "Синергічний" – сумарний ефект від дії двох або більше факторів, що перевищує ефект кожного окремо...; "Кумулятивний" – накопичення факторів впливу, та визначення ризиків щодо їх дії...; "Комбінований" – дія шкідливих речовин одночасного або послідовного впливу при одному і тому шляху надходження...

- селище Десна, багатоквартирна забудова – 0,66 га, при середній житловій забезпеченості – 25,5 м²/людину;
- с. Вінницькі Хутори, одноквартирна – 463,16 га, багатоквартирна – 8,08 га, забезпеченість – 36,8 м²/людину;
- с. Писарівка, одноквартирна – 21,75 га, забезпеченість – 25,5 м²/людину;
- с. Щітки, одноквартирна – 12,4 га, забезпеченість – 29,6 м²/людину;
- с. Стадниця, одноквартирна – 111,46 га, багатоквартирна – 33,47 га, забезпеченість – 39,3 м²/людину;
- с. Великі Крушлинці, одноквартирна – 89,12 га, забезпеченість – 42,2 м²/людину;
- с. Малі Крушлинці, одноквартирна – 108,2 га, забезпеченість – 35,1 м²/людину;
- с. Гавришівка, одноквартирна – 66,5 га, забезпеченість – 23,7 м²/людину.

Розвиток виробничих об'єктів. По місту, детально висвітлені в проекті «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця».

Перспективний розвиток міста Вінниця передбачає глибокі трансформації її економіки. Мова йде про інноваційну модель розвитку господарства, пов'язану з його всебічною модернізацією, структурною трансформацією промисловості, сільського господарства, транспорту, зв'язку та їх інтеграцією з інноваційним та науково-освітнім комплексом міста та країни.

Рішеннями внесення змін до Генерального плану міста передбачаються наступні напрямки в подальшій територіальній організації промислового комплексу:

- максимальне використання виробничих та раніше відведених земельних ділянок діючих підприємств для нарощування їх виробничих потужностей з метою інтенсифікації виробництва;
- масове промислове виробництво, яке не потребує особливої кваліфікаційної підготовки, та розміщення якого в місті не лімітується технологічною необхідністю. Доцільно поступово перебазувувати за межі міста, в прилеглі до Вінниці населені пункти громади (в першу чергу підприємства по переробці сільськогосподарської продукції, будівельної індустрії та складське господарство);
- стимулювати раціональне використання земельних ресурсів та досягнення високих економічних показників в діяльності, на основі формування достовірного банку діяльності підприємств та використання ними земельних ресурсів.

У зв'язку із цим слід зазначити, що Вінниця має необхідні передумови для формування компактно розміщених промислових територій спеціалізованих на високо- та середньотехнологічних виробництвах в межах Замостя та Тяжиліва. Саме в цьому районі вже сьогодні формується чотири індустріальних парки. В центральній частині міста на території колишніх підприємств (завод «Кристал», фабрика «Вінничанка») формується ІТ-кластер та Інноваційно-технологічний парк.

Таким чином, пріоритетний розвиток для Вінниці будуть мати ті види економічної діяльності, які визначають науково-технічний прогрес, а також розвиток яких вимагає найбільш кваліфікованих кадрів та постійного зв'язку з наявною в місті науково-дослідною базою. В першу чергу, це високотехнологічне та експериментальне машинобудування (в тому числі оборонного призначення), екологічно безпечне виробництво хімічної продукції та медичних препаратів, харчова та легка промисловість, виробництво неметалевих мінеральних виробів. Розвиток цих виробництв має базуватися на глибокому та всеохоплюючому впровадженні інформаційних, нано- та біотехнологій.

В межах сільських населених пунктів передбачається розміщення об'єктів сільського господарства, зокрема:

- с. Стадниця. Агрополіс із дослідним тваринницьким господарством на 200 голів великої рогатої худоби. Площа – 10,0 га. Кількість зайнятих – 100 осіб.
- с. Малі Крушлинці. Завод по переробці молока, чисельністю зайнятих 100 осіб.
- с. Гавришівка. Ферма великої та малої рогатої худоби на 800 голів. Площа – 19,0 га.
- с. Писарівка. Вздовж дороги. Тепличне господарство.
- Інші села – збереження існуючих ферм.

Розвиток закладів обслуговування населення. Для визначення параметрів розвитку соціальної інфраструктури в проекті зроблено розрахунок нормативної ємності установ та організацій громадського обслуговування населення.

Для м. Вінниці, детально приведені у проекті «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця». Зокрема передбачається подальший розвиток: закладів освіти; охорони здоров'я; фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд; культури та мистецтва; торгівлі та харчування; житлово-комунального господарства; організацій та установ управління.

Для сільських населених пунктів МТГ. Аналіз нормативного забезпечення сіл МТГ показав:

- майже в усіх селах є необхідність будівництва (або розширення існуючих) закладів дошкільної освіти;
- відсутність закладів загальної середньої освіти у селищі Десна (користуються подібними закладами м. Вінниця) та у с. Стадниця;
- відсутність в усіх селах (крім с. Вінницькі Хутори) спеціалізованих закладів позашкільної освіти;
- відсутність в усіх селах басейнів;
- відсутність (крім сіл Вінницькі Хутори, Великі Крушлинці, Гавришівка) спортивних залів навіть при закладах загальної середньої освіти;
- недостатня місткість клубних закладів та бібліотечного фонду по деяких селах;
- відсутність майстерень побутового обслуговування;
- відсутність громадських вбиралень;
- відсутність пожежних депо.

Відповідно проектних рішень для сільських населених пунктів передбачається подальший розвиток закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) та дошкільної освіти (ЗДО), зокрема:

- селище Десна, Передбачається розбудова існуючого ЗДО і ЗЗСО до 100 місць кожний.
- с. Вінницькі Хутори. Передбачається будівництво 2 ЗДО по 120 місць кожний, розбудова існуючої школи на 640 місць до 1090 місць.
- с. Щітки. Передбачається будівництво 1 ЗДО на 130 місць та розбудова існуючого ЗЗСО до 200 місць.
- с. Писарівка. Передбачається розбудова існуючого ЗДО до 130 місць та існуючого ЗЗСО до 400 місць
- с. Стадниця. Передбачається будівництво 2 ЗДО по 440 місць кожний, 2 ЗЗСО (I – II ступнів) на 2324 місць разом.
- с. Гавришівка. Передбачається розбудова існуючого ЗДО до 110 місць.
- с. Великі Крушлинці. Передбачається розбудова існуючого ЗДО до 60 місць.
- с. Малі Крушлинці. Передбачається розбудова існуючого ЗДО до 120 місць.

Враховуючи, що на даний час в Україні відбуваються процеси щодо закриття міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, які переважно дублюють функції професійно-освітніх закладів (ліцеїв) та мають низьку частку наповнюваності, розвиток їх у м. Вінниця та інших поселеннях не передбачається.

Розвиток закладів охорони здоров'я. Аналіз забезпечення закладами охорони здоров'я показує, що у м. Вінниця зосереджено практична уся медична база громади. В інших населених пунктах є невеликі заклади поліклінічного типу – амбулаторії (АЗПСМ) та ФАПи (пункти здоров'я).

Мережа закладів охорони здоров'я по м. Вінниця складається з закладів охорони здоров'я підпорядкованих місту та закладів охорони здоров'я, підпорядкованих Вінницькій ВОДА (без урахування відомчих, як то МВС, залізниці і т.п.). На даний час ліжковий фонд стаціонарів усіх типів м. Вінниця становить 4053 ліжок, а потужність поліклінік, амбулаторій 9036 відвідувань у зміну. Таким чином, існуюча ємність стаціонарів (лікарень) становить 182,6% від необхідної (2220 ліжок), а поліклінік, амбулаторій – 101,8% (8880 відвідувань у зміну). Рівень забезпечення закладами охорони здоров'я м. Вінниці враховує також обслуговування не тільки міста, але і МТГ.

Відповідно розрахунків додаткова потреба у закладах охорони здоров'я відсутня у інших населених пунктах громади. Проте, у с. Стадниця передбачена ділянка під заклад охорони здоров'я. На цій території можливе розміщення станції швидкої допомоги, яка радіусом доступності буде обслуговувати населені пункти Стадницького старостинського округу.

Розвиток туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів. Згідно із затвердженою містом стратегією розвитку туризму, передбачається розвиток туристичних продуктів, одним з ключовим напрямком якого є розвиток екологічного та активного туризму. Зокрема, передбачається створення додаткових маршрутів, які б активізували прибережні зони та можливість відпочинку на водоймах, популяризували ім'я всесвітньо-відомого вченого Пирогова, а також розвивали нішевий туризм.

Проектом передбачається створення наступних туристичних продуктів: велосипедно-пішохідні маршрути; водні маршрути; місця відпочинку на воді.

Розвитком велосипедно-пішохідних маршрутів передбачається створення двох кластерів, на яких розміщуватимуться велосипедні та пішохідні маршрути різної протяжності:

- 1). «Парково-ботанічний» кластер;
- 2). «Сабарівсько–набережний» кластер;

Крім того, для популяризації екологічного туризму та активного відпочинку пропонується активізація використання ландшафтного потенціалу. Для цього проектом пропонується облаштування та організація місць відпочинку на р. Південий Буг у межах Вінницької МТГ.

Рекреаційні об'єкти. Проектом зарезервовано території під нові рекреаційні об'єкти у межі м. Вінниця:

- бази відпочинку (пансіонати) в районі оз. Гуральня. Площа території становить 50,1 га. Орієнтовна місткість – 3600 місць;
- бази відпочинку (пансіонати) в північному районі м. Вінниця (біля р. Південний Буг). Площа території становить 17,2 га. Орієнтовна місткість 1400 місць.

Загальна ємність закладів відпочинку становитиме близько 5,0 тис. осіб.

Короткочасний відпочинок. З метою збільшення громадських просторів для короткочасного відпочинку Вінницької МТГ запроектовано нові рекреаційно-туристичні території:

- зона короткочасного відпочинку в районі с. Щітки та с. Писарівка (за межами сіл);
- рекреаційно-туристична зона в с. Малі Крушлинці (вул. Берегового);
- рекреаційно-туристична зона у східній частині с. Малі Крушлинці (вул. О. Захарука);
- рекреаційно-туристична зона с. Стадниця (поблизу ставка).

Розвиток транспорту¹. В межах МТГ наявна розвинута транспортна мережа, що представлена залізницею, великою залізничною станцією, автовокзалами, аеропортом. Стримуючим фактором мобільності виступає якість дорожнього покриття, особливо в межах сільських населених пунктів

¹ Примітка. По м. Вінниця, дане питання детально висвітлене у проекті "Внесення змін до генерального плану м. Вінниця".

Зовнішній транспорт. В межах території громади, основою автодорожньої мережі на підході до м. Вінниця є дороги державного значення – міжнародні, регіональні та територіальні, зокрема:

- Автошлях М-30 (Стрий - Тернопіль - Знам'янка). Міжнародного значення.
- Автодорога М-21 (Житомир - Могилів-Подільський - Молдова). Міжнародного значення.
- Автодорога Р -33 (Вінниця - Гайсин – Балта). Регіональна.

Мережа існуючих доріг Вінницької МТГ в цілому дозволяє здійснювати надійне автотранспортне сполучення між населеними пунктами та центром громади, в тому числі по дорогам місцевого значення:

- С-02-03-22 (Стадниця – М. Крушлинці – Гуменне);
- С-02-06-07 (Щітки – Хінниця);
- С-02-06-26 (Писарівка – Сокиринці);
- С-02-03-21 (Стрижавка – Стадниця - Писарівка);
- С-02-03-01 (Вінниця – Гнівани – Тиврів).

Вулична мережа, транспортний сервіс в межах МТГ:

- с. Стадниця. Протяжність житлових вулиць – 23,2 км. (СТО, АЗС відсутні). Обслуговується міським маршрутом № 135.
- с Великі Крушлинці. Протяжність житлових вулиць – 15,4 км. (СТО, АЗС відсутні). Міським маршрутом № 137.
- с. Вінницькі Хутори. Протяжність житлових вулиць – 108,0 км. (СТО-2, АЗС-3). Міськими маршрутами №19; 19-А; 19-Б; 8-А.
- с. Гавришівка. Протяжність житлових вулиць – 24,3 км.(СТО, АЗС відсутні). Міським маршрутом № 121.
- с. Малі Крушлинці. Протяжність житлових вулиць – 18,7 км. (СТО, АЗС-1). Міським маршрутом № 137.
- с. Писарівка. Протяжність житлових вулиць – 23,2 км. (СТО, АЗС відсутні). Міським маршрутом № 30- Б.
- селище Десна . Протяжність житлових вулиць – 5,9 км. (СТО, АЗС відсутні). Міським маршрутом № 30.

Проектні рішення по дорогам державного значення в межах МТГ:

- Будівництво південної зовнішньої об'їзної дороги м. Вінниці, за параметрами І-ї технічної категорії, протяжністю орієнтовно 33,0 км;
- Реконструкція ділянки дороги державного значення М-30, за параметрами 1-ї технічної категорії.
- Реконструкція регіональної дороги Р-33 за параметрами 2-ї технічної категорії.

По дорогах місцевого значення в межі МТГ:

- будівництво дороги від с. Стадниця, до межі м. Вінниці, за параметрами 4-ї технічної категорії, орієнтовно – 2,2 км;

- будівництво дороги від с. Стадниця до с. Сиваківки, за параметрами 4-ї технічної категорії, орієнтовно – 1,8 км;
- реконструкція автодоріг місцевого значення з оновленням покриття та ширини проїзної частини 7,0 м.

Протяжність реконструкції зазначених автодоріг в межах МТГ орієнтовно становитиме 11,0 км. Перспективний розвиток вуличної мережі населених пунктів прийнятий відповідно до їх затверджених генеральних планів МТГ:

- селище Десна. Реконструкція існуючих вулиць – 5,9 км, оновлення дорожнього покриття;
- с. Вінницькі Хутори. Будівництво нових житлових вулиць – 40,0 км;
- с. Писарівка. Будівництво нових житлових вулиць – 3,8 км.
- с. Щітки. Будівництво нових житлових вулиць – 1,8 км.
- с. Стадниця. Будівництво нових житлових вулиць – 19,5 км.
- с. Гавришівка. Будівництво нових житлових вулиць – 10,6 км.
- с. Великі Крушлинці. Будівництво нових житлових вулиць – 8,5 км.
- с. Малі Крушлинці. Будівництво нових житлових вулиць – 8,3 км.

Загальна кількість автомобілів по Вінницькій МТГ з врахуванням м. Вінниця на перспективу становитиме 155,8 тис. одиниць, зокрема по сільських населених пунктах:

Населений пункт	Чисельність населення, тис. осіб		Кількість легкових індивідуальних автомобілів	
	Існуюче	Проектне	Існуюча	Проектна
селище Десна	1265	1460	223	419
с. Вінницькі Хутори	8717	12698	1534	3644
с. Щітки	1287	1781	227	511
с. Писарівка	1596	2181	281	626
с. Стадниця	1405	6500	247	1866
с. Гавришівка	1858	2422	327	643
с. Великі Крушлинці	1071	2000	188	695
с. Малі Крушлинці	1831	2240	322	643

Легкові автомобілі власників, що мешкають в одноквартирній забудові, зберігатимуться на території їх земельних ділянок.

Розміщення пожежно-рятувальних підрозділів (частин). При розробці проекту враховувались вимоги пожежної безпеки у відповідності із «Правилами пожежної безпеки України», та вимогами ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (розділ 15).

Для міста Вінниця пропонується розміщення **6** нових пожежних депо II типу (на 5 - 6 автомобілів кожне, та розміром земельної ділянки 0,9 – 2,2 га на об'єкт):

- по вул. Північна (2,80 га);
- по вул. Данила Нечая (0,95 га);
- по вул. Аріадни Стебельської (0,90 га);
- біля транспортної розв'язки по вул. Гніванське шосе (2,28 га);
- у Східному житловому районі (0,90 га);
- по вул. Гонти – вул. Батозька (0,90 га).

Для сіл МТГ. На даний час пожежно-рятувальні частини (підрозділи) у населених пунктах громади, відсутні. Проектом зарезервовані площі територій під пожежні депо (пожежні пости) вказані за чинними генеральними планами населених пунктів громади:

- пожежне депо с. Щітки, обслуговуватиме і с. Писарівка;
- пожежне депо с. Гавришіка, обслуговуватиме і с. Малі Крушлинці.

Інші населені пункти МТГ обслуговуються пожежними частинами м. Вінниці. Радіуси охоплення - 3 км, дотримано.

Розвиток поховальної справи. Відповідно Наказу (від 26.09.2022 №174) Мінрозвитку громад та територій «Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань», площа ділянки, відведеної під місця традиційного поховання, визначається з розрахунку 0,24 га на 1,0 тис. осіб що проживають у міській, та 0,1 га на 1,0 тис. осіб у сільській місцевостях.

Таблиця. Території, необхідні під кладовища на розрахунковий строк, по населених пунктах Вінницької МТГ,(га)

Населені пункти громади	Проектна чисельність населення, (осіб)	Необхідна площа, (га)	Існуючий резерв (га)	Потреба (га)
м. Вінниця	403346	133,1	41,64	91,46
с-ще Десна	1933	0,63	4,5	—
с. Вінницькі Хутори	12628	4,16	3,72	0,44
с. Писарівка	2181	0,72	1,8	—
с. Щітки	1781	0,59	1,15	—
с. Стадниця	6500	2,15	1,83	0,32
с. Великі Крушлинці	2000	0,66	0,9	—
с. Малі Крушлинці	2240	0,74	5,82	—
с. Гавришівка	2422	0,8	5,45	—

Потреба в територіях під кладовища є по м. Вінниця, с. Вінницькі Хутори, с. Стадниця - становить 92,22 га. По м. Вінниця - 91,46 га. Резерв двох діючих міських кладовищ становить близько 41,64 га.

Проектними рішеннями для покриття необхідної потреби територій для поховання пропонується (з урахуванням обмежень у використанні земель) виділення трьох ділянок загальною площею 79,2 га:

- у східній частині м. Вінниця (у районі об'їзної дороги) – 39,3 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця, с. Стадниця, с. Вінницькі Хутори;
- у північно-східному напрямку від с. Стадниця – 33,7 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця, с. Стадниця, с. Вінницькі Хутори;
- розширення існуючого кладовища біля с. Лука-Мелешківська – 6,2 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця.

На розрахунковий строк цих територій (близько 120,8 га) буде не достатньо. Для вирішення проблеми пропонується будівництво крематорію обласного значення на новій ділянці кладовища «Сабарівське».

У разі кремації, для поховання 30% покійників (120 тис.), необхідна площа складе близько 6,4 га. При цьому необхідна площа під кладовища буде становитиме близько 100 га (93,5 га під традиційне поховання та 6,4 га колумбаріїв). Враховуючи площу під крематорій та колумбарії, нові території під кладовища можуть покрити потребу територій у похованнях на розрахунковий строк.

Розвиток водопостачання. Заходи щодо подальшого розвитку системи централізованого водопроводу м. Вінниці та селища Десна передбачається по існуючій схемі із поверхневих джерел, р. Південний Буг у відповідності до положень «Стратегія розвитку Вінницької МТГ до 2030 року» (рішення Вінницької міської ради від 26.02.2021 №194), та обласної програми «Питна вода Вінницької області на 2021-2025 роки» (Рішення ОР від 30.07.2021 №176). Зокрема передбачається 100% охоплення споживачів міста централізованим водопостачанням в обсязі 121,0 тис. м³/добу. Детально дане питання приведено в проекті "Внесення змін до генерального плану м. Вінниці".

По системі сільських населених пунктів МТГ. Актуальний стан водопровідних мереж та споруд в населених пунктах Вінницької МТГ надано згідно з відомостями Департаменту міського господарства Вінницької міської ради, а також звіту Головного управління Держспоживслужби у Вінницькій області щодо обстеження водозабірних споруд на територіях Вінницької МТГ, яке було здійснено у 2022 р.

В якості джерела водопостачання сільських населених пунктів МТГ проектом пропонується використання запасів підземних вод. Згідно з статистичною звітністю БУВР р. Південний Буг забір води з підземних водних об'єктів у 2022 р. в розрізі Вінницької МТГ склав 2,0 тис. м³/добу (затверджені запаси – 14,2 тис. м³/добу). У перспективі систему водопостачання сільських населених пунктів пропонується розбудовувати як централізовану з поступовим підключенням до централізованого водопроводу всіх споживачів населених пунктів.

Розвиток водовідведення. Для м. Вінниці та селища Десна подальший розвиток системи каналізування передбачається по існуючій схемі на міських модернізованих комунальних очисних спорудах установленою потужністю 121,0 тис. м³/добу. Дане питання детально висвітлена в проекті «Внесення змін до генерального плану м. Вінниці».

Для населених пунктів МТГ, де відсутні централізовані мережі каналізації, засобами водовідведення є септики різного типу, вигреби для стоків, криті вуличні туалети з вигрібною ямою тощо. Спорожнення резервуарів здійснюється асенізаційним транспортом, або використовуючи інші неконтрольовані методи та засоби

У відповідності до ДБН В.2.5-75:2013 (пункт 6) для населених пунктів МТГ передбачається застосування схеми централізованої каналізації. В якості основної споруди для глибокого очищення пропонується використання двокамерних блочно-модульних установок біологічного очищення зворотних вод типу «BIOTAL» вітчизняного виробництва, потужністю від 100 до 1200 м³/добу.

Санітарне очищення території (поводження з відходами). Діяльність у сфері поводження з твердими побутовими відходами на території населених пунктів Вінницької МТГ наразі базується на положеннях документу державного планування: «Регіональний план управління відходами у Вінницькій області на період до 2030 року» (розпорядження Вінницької ОДА від 28.12.2020 № 827). Рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.10.2022 №2237 «Про визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів» КП «Комбінат комунальних підприємств» здійснює вивезення побутових відходів з територій приєднаних до Вінницької МТГ сіл: Вінницькі Хутори, Писарівка, Щітки, Великі Крушлинці, Малі Крушлинці, Гавришівка, та м. Вінниця.

Видалення відходів здійснюється на паспортизованому комунальному полігоні площею 16,0 га. Розташований на 7-й км Турбівського шосе, за межею с. Стадниця. Полігон функціонує з 1982 року. На полігоні захоронено біля 21,9 млн. м³ відходів. Річний обсяг видалення складає 956,2 тис. м³/рік, в тому числі від сільських населених пунктів 53,5 тис. м³/рік (5,6 % від загального обсягу видалення). На частку м. Вінниці припадає 94,4 % обсягу річного захоронення. Діючий полігон перевантажений. Балансоутримувачем полігону є комунальне підприємство «ЕКОВІН».

Комунальна мережа пунктів приймання вторинної сировини в населених пунктах МТГ відсутня, наявна тільки в межах м. Вінниці.

Для подальшого вирішення питання поводження із ТПВ, на даний час отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою площею 148,8 га на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області за межами населеного пункту для розміщення потужностей сучасного переробного комплексу потужністю 150 тис. т /рік. У відповідності до проектної документації на ділянці майбутнього підприємства влаштовано мережі електропостачання та водопровід, побудована під'їзна дорога.. Враховуючи віддаленість майбутнього об'єкту від меж МТГ, здійснюється пошук ділянки для встановлення в межах громади перевантажувальної станції (СПС) для централізованого перевантаження побутових відходів.

Висновки. Проектом передбачається унормування поводження із ТПВ щодо збору, сортування, та послідуочого захоронення на проектному полігоні із урахуванням «Правил благоустрою населених пунктів України», та "Регіональної програми поводження із ТПВ". Полігон підлягає інженерному упорядкуванню із будівництвом переробного підприємства. Передбачається створення системи контрольних свердловин щодо ведення моніторингу території. Промислові відходи утилізуються централізовано підприємствами, що їх створюють.

Щодо дотримання нормативних показників по контролю застосування хімічних засобів захисту плодкових насаджень в межах садибної забудови, необхідно дотримуватись нормативних вимог щодо жорсткого контролю періодичності обробітку, дозування, та попереджень про їх застосування (ДБН Б. 2.2 -12/2019, п. 14.11.4).

За умови реалізації проектних рішень щодо поводження із відходами, очікується пом'якшення впливу даного фактору на довкілля, та стан здоров'я населення.

Розвиток теплопостачання. Комплексним планом передбачається подальший розвиток житлово-комунального сектору в межі Вінницької МТГ. Виходячи з перспективи розвитку сільбищної території, теплопостачання нової забудови м. Вінниця передбачається від існуючих джерел тепла, а також через будівництво нових котелень та прокладання нових теплових мереж загальною потужністю 756,6 МВт. За паливо в теплотехнічному обладнанні прийнято природний газ, тверде паливо.

Згідно аналізу містобудівної документації по сільських населених пунктах громади, даним проектом передбачається опалення та гаряче водопостачання проектного житлового фонду та проектних громадських об'єктів від автономних теплогенераторів, об'єктів виробничого призначення від власних автономних джерел на природному газі та (або) на альтернативних видах палива, загальною потужністю 52,45 МВт.

Розвиток газопостачання. За існуючим станом централізоване газопостачання Вінницької МТГ здійснюється від 3 газорозподільних станцій (ГРС), які розташовані в межах громади. Споживання природного газу по громаді, в цілому складає 213,20 млн. м³/рік, у тому числі по населенню 93,83 млн. м³/рік.

Перспектива системи газопостачання Вінницької МТГ вирішується з урахуванням динаміки міських і сільських поселень на базі природного мережного газу в загальному річному обсязі споживання – 656,29 млн. м³/рік.

Розвиток електропостачання. За існуючим станом, джерелом живлення МТГ є підстанція 330/110/10 кВ «Вінниця», що входить до складу Південно-Західної ЕС НЕК «УКРЕНЕРГО». Розподіл електроенергії між споживачами громади здійснюється по напрузі 110, 35 та 10 кВ через трансформаторні підстанції 10/04 кВ.

Відповідно проектних рішень електропостачання території МТГ здійснюється по існуючій схемі загального електричного навантаження – 323,05 млн. кВт год/рік (м. Вінниця - 291,24; сільських населених пунктів – 31,81 млн. кВт год/рік).

Інженерний захист території. Із урахуванням прояву несприятливих природно-геологічних процесів по території МТГ у проекті визначено виконання комплексу заходів щодо їх упередження.

Щодо м. Вінниці. Детально дане питання висвітлено у проекті «Внесення змін до генерального плану м. Вінниці».

Щодо сільських населених пунктів МТГ. Після обстеження території, аналізу природних умов, вивчення наявного картографічного і планового матеріалів та раніше розроблених проектів, а також враховуючи архітектурно-планувальні рішення та перспективи розвитку визначився комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території, який включає:

- регулювання русел річок та струмків – 33,0 км;
- розчистка русла р. Пд. Бугу в межах Сабарівського водосховища (від греблі, до мосту об'їзної дороги).
- ліквідація заболоченостей в межах населених пунктів – 116,0 га;
- ліквідація підтоплення населених пунктів – 834,0 га;
- рекультивация порушених територій (піщаний та гранітний кар'єри) – 12,2 га .

Згідно даних Вінницького БУВР р. Південний Буг (від 25.05.2023 №781/03) в межі Вінницької МТГ, наявні меліоровані землі (осушувальні системи), що передані на баланс сільських рад, зокрема:

Таблиця. Внутрішня господарська осушувальна система

Назва населеного пункту	Площа осушувальних земель, га	Довжина відкритих каналів, км	Довжина закритих мереж (колектори, дрени), км	Переїзди через відкриті канали, од. .
с. Малі Крушлинці	180,0	9,4	93,7	2
с. Гавришівка	121,0	3,2	78,2	2
с. Вінницькі Хутори	254,0	16,0	180,1	6
с. Писарівка	218,0	4,1	176,25	2
с. Стадниця	293,0	8,0	20,95	2
Всього	1066,0	40,7	549,2	14

Захист території в межах населених пунктів, передбачає:

- с. Великі Крушлинці. Територія села розділена неглибокою балочною мережею. Небезпечні геологічні процеси, на даній території відсутні. Загальна площа водних об'єктів складає 6,98 га, які пропонуються до розчищення і благоустрою;
- с. Гавришівка. Територією села протікає р. Хомутня. Наявні ставки загальною площею - 28,33 га, які пропонуються до розчистки та благоустрою;
- с. Щітки. В межах села пропонується розчистка струмка – 1,0 км, ставків – 22,71 га, із ландшафтним благоустроєм визначених ПЗС;
- с. Писарівка. Розчистка малої безіменної річки – 5,2 км, ставків – 13,38 га із ландшафтним благоустроєм визначених ПЗС;

- с. Вінницькі Хутори. Розчистка ставків – 34,2 га, струмків – 3,3 км, із ландшафтним благоустроєм визначених ПЗС;
- с. Стадниця. Розчистка ставків – 12,0 га, струмка – 6,0 км, із ландшафтним благоустроєм визначених ПЗС;
- Селище Десна. В межах селища водні об'єкти представлені тільки ставком – 0,85 га. Підлягає розчистці із ландшафтним благоустроєм визначеної ПЗС.

Розвиток дощової каналізації. За існуючим станом відведення поверхневих вод з території м. Вінниця здійснюється мережами закритої та відкритої дощової каналізації, яка побудована локальними ділянками по окремих вулицях, по тальвегах балок. Загальна протяжність мереж становить 37,88 км, проте протяжність існуючих вулиць – 356,0 км, що не забезпечує повного відведення поверхневих вод із забудованих міських територій. Очисні споруди дощової каналізації відсутні. Скиди здійснюються в балки, річки. Тяжилівка, Південний Буг. Нараховується 29 випусків поверхневих стоків у водні об'єкти.

Детально дане питання висвітлене в проекті «Внесення змін до генерального плану м. Вінниці». Зокрема проектом передбачається подальший розвиток мереж - 220,2 км дощової каналізації, 49 об'єктів очисних споруд.

В межах сільських населених пунктів МТГ відведення дощових та талих вод здійснюється поверховим способом по спланованій поверхні землі, пониженням рельєфу відкритими канавами у напрямку струмків та річок із їх дренаванням у ґрунти.

Відповідно розроблених генеральних планів сільських населених пунктів МТГ, передбачається:

- с. Великі Крушлинці. Дощова каналізація відсутня. Відведення здійснюється поверхневим способом у напрямку існуючих водойм та струмка. Передбачається відведення дощових вод відкритим способом по рельєфу;
- с. Малі Крушлинці. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку існуючих водойм та струмків.

Відведення дощових вод передбачено мережами закритої дощової каналізації та відкритою системою із застосуванням водовідвідних лотків та водопропускних труб (для пропуску води на перетинах з вулицями та дорогами) з відведенням дощових вод до очисних споруд типу «Біоплато». Намічено будівництво 36,9 км дощової каналізації (закритого та відкритого типу) і близько 11 споруд типу «Біоплато»;

- с. Вінницькі Хутори. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку струмків та водойм. Проектом передбачається відведення дощових вод на території садибної забудови відкритою системою із застосуванням водовідвідних лотків. На території багатоквартирної забудови (вул. Винниченка та вул. Миру) передбачена дощова каналізація довжиною 450,0 метрів із відведенням стоків до систем типу «Біоплато»;
- с. Щітки. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку струмків, водойм, балок.

Відведення передбачено здійснювати поверхневим методом по лоткам вздовж вулиць та доріг із влаштуванням перепускних труб у пониженні місця рельєфу. Скидання дощових вод рекомендовано здійснювати через систему очисти «Біоплато»;

- с. Писарівка. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку струмків, водойм.

Передбачається здійснювати поверхневим методом по лотках вздовж вулиць і доріг із влаштуванням перепускних труб в пониженні місця рельєфу. Скидання поверхневих вод в водні об'єкти рекомендовано здійснювати через систему очистки «Біоплато»;

- с. Гавришівка. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку струмків, водойм.

Передбачається здійснювати поверхневим методом із влаштуванням перепускних труб в пониженні місця рельєфу. Скидання поверхневих вод в водні об'єкти рекомендовано здійснювати через систему очистки «Біоплато»;

- с. Стадниця. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом у напрямку існуючих струмків, ставків.

Передбачається здійснювати поверхневим методом по лоткам вздовж вулиць та доріг із влаштуванням водо перепускних труб у пониженні місця рельєфу. Скидання рекомендовано здійснювати через 13 систем очистки «Біоплато». Перепускні водовідвідні лотки пропонується прокладати закритого типу.

- селище Десна. Дощова каналізація відсутня. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом по спланованій поверхні землі.

Передбачається відведення дощових вод мережами закритої дощової каналізації та водовідвідними лотками. Пропонується улаштування очисних споруд дощової каналізації - 1 об'єкт.

Висновки. Альтернативна оцінка, якщо проект "Комплексний план просторового розвитку Вінницької МТГ" не буде затверджено. За реалізації даного сценарію погіршення загального екологічного стану визначеної території не очікується, не очікується і його покращення. Можливе погіршення соціального стану за відсутністю реалізації проектних рішень щодо об'єктів соціальної інфраструктури, розвитку сфери послуг, розвитку інженерних мереж та комунікацій, нового будівництва закладів освіти та охорони здоров'я, формування системи зелених насаджень загального користування.

Окрім того, в процесі СЕО було розглянуто регіональні і місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку території, а також їх синергічного впливу за сумарним ефектом від дії двох або більше факторів, що переважає ефект кожного окремо. Не відповідність по їх впливу, не виявлено.

Цілі державної політики та їх відображення в проекті

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами розвитку	Відповідність рішень даного проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
«Природокористування та охорона навколишнього середовища».	
<p>Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки.</p> <p>Досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.</p>	<p>Забезпечення санітарного очищення території із дотримання вимог щодо роздільного збирання сміття із його послідуочим видаленням та переробкою на комунальному полігоні;</p> <p>застосування теплових установок сучасного типу: тепло-гідромеханічні генератори, теплові насоси та інші. Одним зі шляхів впровадження альтернативних джерел теплопостачання щодо вирішення проблем енергозбереження є використання джерел низько потенційного тепла (тепла ґрунтів) для тепло-насосних установок (ТНУ);</p> <p>створення озелених територій загального і обмеженого користування з майданчиками для відпочинку та занять спортом;</p> <p>будівництво мереж інженерної інфраструктури міста для забезпечення потреб житлово-громадської забудови. Будівництво мереж зливової каналізації та виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території.</p>
«Соціально-економічний розвиток»	
<p>Впровадження нових енергозберігаючих технологій: стимулювання раціонального використання енергоресурсів, що сприятиме забезпеченню потреби економіки та населення МТГ в енергоресурсах;</p>	<p>З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- та багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (тепло гідромеханічні генератори, теплові насоси та інші), використання на котельнях кавітаційних технологій. Для тепло насосних установок (ТНУ) джерелом низько потенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на міських очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами, за умови техніко-економічного обґрунтування.</p>
«Комунальні та культурні аспекти розвитку»	
<p>Забезпечення населення, підприємств, організацій якісними комунальними послугами: підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства;</p> <p>Ефективне функціонування систем охорони здоров'я та підвищення якості медичної допомоги</p>	<p>Коригування існуючих схем тепло-, водо-, газопостачання та каналізації МТГ у відповідності до нових навантажень, згідно проекту і пропозицій щодо забезпечення стабільності експлуатації систем в цілому.</p> <p>Передбачено розміщення медичних амбулаторій загальної практики сімейної медицини у вбудовано-прибудованих приміщеннях житлових і громадських будинків в мікрорайонах нової багатоквартирної забудови.</p>

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами розвитку	Відповідність рішень даного проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
<p>Розвиток високоякісної освіти;</p> <p>Розкриття творчого потенціалу та підтримка інтересу до мистецтва різних верств населення, збереження національної культурної спадщини, організація дозвілля і урізноманітнення форм культурного обслуговування населення.</p> <p>Створення відповідних умов для підвищення рівня розвитку фізичної культури населення міста, особливо дітей та підлітків.</p> <p>Розвиток транспортної інфраструктури: удосконалення існуючих міських автобусних маршрутів з метою поліпшення транспортного обслуговування пасажирів</p>	<p>Розміщення нових дитячих дошкільних установ передбачається в першу чергу в районах нового житлового будівництва, а також в районах існуючої забудови для забезпечення нормативних радіусів обслуговування. Для задоволення потреби в міжшкільних центрах комп'ютерного і виробничого навчання передбачається їх розміщення в комплексі з новими загальноосвітніми школами. Розвиток мережі позашкільних установ передбачений за рахунок вбудовано-прибудованих приміщень житлових будинків в районах нового житлового будівництва</p> <p>В сфері культури і дозвілля передбачається формування комплексу закладів культури в громадських центрах житлових районів громади.</p> <p>Передбачається збереження об'єктів історико-культурного надбання: містобудування, пам'яток археології, та пам'яток історії місцевого значення.</p> <p>Для подальшого розвитку фізичного виховання та оздоровлення населення, на проектний період планується, створення спортивних площадок зі їх облаштуванням.</p> <p>Крім цього, розвиток спортивних об'єктів також передбачено спільно з фізкультурно-спортивними комплексами загальноосвітніх шкіл.</p> <p>Для обслуговування житлових ділянок передбачається організувати нові маршрути пасажирського транспорту (автобусів і мікроавтобусів). Це потребує суттєвого розвитку як транспортної системи, так і магістральної вулично-шляхової мережі.</p>

В проекті виявленні ключові впливи, пов'язані із запланованими рішеннями містобудівної документації, та проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів щодо оцінки накопичених факторів та визначення ризиків щодо їх впливу шляхом комбінованого аналізу реалізації проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища, результати якої відображені у таблиці.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив,
- 1 - помірний негативний вплив,
- 0 - очікуваний вплив відсутній,
- +1 - помірний позитивний вплив,
- +2 - суттєво позитивний вплив.

Таблиця. Можливі екологічні ефекти від запропонованих рішень проекту

	Функціональне використання згідно проекту, га	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		повітря	води	грунти	біорізноманіття
Комплексний план просторового розвитку Вінницької МТГ	Сельбищна зона				
селище Десна	Багатоквартирна забудова – 0,66 га (при середній житловій забезпеченості – 25,5 м ² /людину)	0	+1	+1	0
село Вінницькі Хутори	Багатоквартирна забудова – 8,08 га; одноквартирна – 463,16 га (забезпеченість – 36,8 м ² /людину)	0	+1	+	0
село Писарівка	Одноквартирна забудова – 21,75 га (забезпеченість – 25,5 м ² /людину)	0	+1	+1	0
село Щітки	Одноквартирна забудова – 12,4 га (забезпеченість – 29,6 м ² /людину).	0	+1	+1	0
село Стадниця	Багатоквартирна забудова – 33,47 га Одноквартирна – 111,46 га (забезпеченість – 39,3 м ² /людину).	0	+1	+1	0
село Великі Крушлинці	Одноквартирна забудова – 89,12 га (забезпеченість – 42,2 м ² /людину).	0	+1	+1	0
село Малі Крушлинці	Одноквартирна забудова - 108,2 га (забезпеченість – 35,1 м ² /людину).	0	+1	+1	0
село Гавришівка	Одноквартирна забудова – 66,5 га (забезпеченість – 23,7 м ² /людину).	0	+1	+1	0
	Перспектива розвитку виробничих об'єктів				
село Стадниця	Агрополіс із дослідним господарством на 200 голів ВРХ. Кількість працюючих – 100 осіб.	0	0	0	0
село Малі Крушлинці	Завод по переробці молока	0	0	0	0
село Гавришівка	Ферма ВРХ на 800 голів. Площа – 19,0 га.	0	0	0	0
село Писарівка	Тепличне господарство	0	0	0	0
	Перспектива розвитку туристично-рекреаційних об'єктів				

	Функціональне використання згідно проекту, га	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		повітря	води	грунти	біорізноманіття
м. Вінниця	База відпочинку в районі озера Гуральня. Площа – 50,1 га.	+1	0	0	+1
м. Вінниця	База відпочинку в північній частині міста. Площа – 17,2 га	+1	0	0	+1
с. Щітки, с. Писарівка.	Зона короткочасного відпочинку.	+1	0	0	+1
с. Малі Крушлинці	Рекреаційно-туристична зона	+1	0	0	+1
с. Стадниця	Рекреаційно-туристична зона	+1	0	0	+1
	Перспективні зелені насадження загального користування.				
селище Десна	Створення – 2,51 га.	+1	0	+1	+1
с. Вінницькі Хутори	Створення – 16,41 га.	+1	0	+1	+1
с. Писарівка	Створення – 2,83 га.	+1	0	+1	+1
с. Щітки	Створення – 2,31 га.	+1	0	+1	+1
с. Стадниця	Створення – 3,45 га	+1	0	+1	+1
с. Великі Крушлинці	Створення - 2,60 га	+1	0	+1	+1
с. Малі Крушлинці	Створення – 2,91 га.	+1	0	+1	+1
с. Гавришівка	Створення – 3,14 га.	+1	0	+1	+1
м. Вінниця	Відповідно проекту "Внесення змін до генерального плану міста"	-	-	-	-
	Розвиток транспортної інфраструктури				
Розвиток зовнішнього транспорту по території МТГ	Додаткового значення набувають автодороги: Київ – Вінниця – Львів – Краківець; Львів – Вінниця – Одеса (порти Чорного моря). Передбачається їх реконструкція за параметрами 1-ї технічної категорії.	+1	0	0	0
Розвиток автодоріг місцевого значення.	Проведення капітального ремонту автодоріг місцевого значення із влаштуванням асфальтобетонного покриття та ширини проїзної частини 7,0 метрів. Протяжність реконструкції зазначених автодоріг в межі Вінницької	+1	0	0	0

	Функціональне використання згідно проекту, га	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		повітря	води	грунти	біорізноманіття
	МТГ орієнтовно становитиме 11,0 км.				
	Інженерний захист території				
По сільським населеним пунктам МТГ, разом.	Розчистка ставків – 118,45 га, ліквідація підтоплення – 834,0 га, регулювання русел річок – 33,0 км.	0	+1	0	+1
Розвиток дощової каналізації	Створення мереж – 68,15 км, очисних споруд, типу "Біоплато" - 39 од.	0	+1	+1	0
	Розвиток інженерної інфраструктури				
Водопостачання сільських населених пунктів МТГ.	Використання запасів підземних вод у обсязі 2,0 тис. м ³ /добу.	0	+1	0	0
Водовідведення сільських населених пунктів МТГ	Впровадження локальних систем очистки типу "Біотал".	0	+1	0	0
м. Вінниця	Водопостачання та водовідведення за проектом "Внесення змін до генерального плану міста"	-	-	-	-
Санітарне очищення сільських населених пунктів МТГ, та м. Вінниці	Першочергово на комунальному полігоні "Стадниця". В перспективі, на регіональному переробному підприємстві потужністю – 150 тис. т/рік.	0	0	+1	0
Протипожежні заходи сільських населених пунктів МТГ	Відповідно чинними генеральними планами населених пунктів громади. Пожедепо с. Щітки, обслуговує села Писарівка, Гавришівка, Малі Крушлинці. Інші населені пункти МТГ обслуговуються пожежними частинами м. Вінниці. Радіуси охоплення - 3,0 км, дотримано.	0	0	0	0
Теплопостачання сільських населених пунктів МТГ.	Передбачається від автономних теплогенераторів, від власних автономних джерел на природному газі, або на альтернативних видах палива, загальною потужністю 52,45 МВт	+1	0	0	0

	Функціональне використання згідно проекту, га	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		повітря	води	грунти	біорізноманіття
Газопостачання сільських населених пунктів МТГ.	Централізовано від існуючих мереж із річним споживанням – 93,83 млн. м ³ /рік.	+1	0	0	0
Електропостачання сільських населених пунктів МТГ.	По існуючій схемі загального електричного навантаження – 31,81 млн. кВт год/рік).	0	0	0	0

Таблиця. Загальна характеристика впливу проектних рішень на складові довкілля

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+ 1	Широка екологізація виробничих процесів щодо унормування викидів стаціонарних джерел забруднення повітря. Організація виробничих територій. Впровадження раціональної схеми транспорту, що зменшить викиди від пересувних джерел. Подальший розвиток системи моніторингу довкілля.
Вода	+ 1	Ризики на очікуються. Передбачається подальше, повне охоплення міста та населених пунктів МТГ системою централізованого водопостачання, водовідведення, та розвитком дощової каналізації.
Грунт	+ 1	Розвиток системи поводження із ТПВ методом утилізації, та сортування. Подальше видалення та утилізація відповідно рішень на існуючому полігоні, в перспективі на регіональному СПП.
Біорізноманіття	+ 1	Подальший розвиток зелених насаджень загального та обмеженого користування. Розвиток природоохоронних територій. Охорона паркової флори та фауни. Дотримання вимог по нормативній частині ВЗ та ПЗС водних об'єктів та режиму її використання.

Відповідно проектних рішень щодо територіального розвитку Вінницької МТГ, передбачається подальший розвиток соціально-економічних та рекреаційних об'єктів, повне інженерне забезпечення визначених проектних ділянок щодо їх централізованого водопостачання, водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення, озеленення та благоустрою, інженерного захисту території від несприятливих природно-техногенних проявів.

Висновки. В процесі виконання СЕО проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до проектних рішень які прийняті у генеральному плані, та цілі, які можуть бути вирішені при проведенні щорічного моніторингу.

Аналіз проектних рішень пов'язаний переважно із необхідністю розвитку житлової та громадської забудови, формуванням виробничих територій, благоустрою території та її інженерного захисту, унормування загального демографічного навантаження на сельбищні території.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів щодо розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, з інженерної підготовки та захисту території, охорони навколишнього природного середовища.

Розділ 7. Заходи, що передбачаються вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Аналіз екологічного стану території МТГ свідчить про те, що територія в екологічному відношенні сприятлива для подальшого розвитку житлового будівництва, громадських об'єктів із урахуванням їх впливу на довкілля та стан здоров'я населення.

З метою формування здорового і комфортного середовища проживання та забезпечення охорони природного середовища в межах території МТГ рекомендовано виконання ряду планувальних та інженерних заходів по її облаштуванню відповідно до розділів ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій":

- формування раціональної планувальної структури території та нормативне забезпечення системою зелених насаджень загального користування із розрахунку 11,0 м²/особу, для перспективного населення громади (табл. 8.1);
- повне забезпечення території інженерними мережами та комунікаціями (розділ 11.5);
- дотримання вимог щодо інженерної підготовки від несприятливих природно-техногенних процесів, збереження ґрунтового шару для подальшого використання при проведенні благоустрою (п. 12.1;12.2);
- дотримання вимог щодо регулювання мікроклімату, інсоляції будинків і споруд (п. 14.9.1);
- облаштування території при вуличній магістральній мережі системою захисних зелених насаджень (п. 8.2.6);
- проведення комплексу заходів із впорядкування та відведення поверхневого дощового стоку із очисними спорудами у місцях випуску (п.11.1.22);
- повне забезпечення проектової забудови централізованою системою водопостачання та водовідведення (п. 11.1.2);
- забезпечення санітарної очистки території із запровадженням системи роздільного збирання сміття та послідуною утилізацією на комунальному полігоні із сортувальною лінією (п.11.2.2);
- захист від акустичного забруднення вздовж магістральних доріг та вулиць із створенням протишумового озеленення вздовж вулиць з озелененням в межах розриву від проїзної частини до лінії регулювання забудови (ДБН В. 1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму»);
- для подальшого контролю за станом довкілля в межах МТГ необхідно передбачити організацію стаціонарних автоматизованих пунктів контролю за кліматичними показниками, станом повітря, як об'єкту моніторингу природного середовища. Їх розміщення повинно охоплювати – житлову, промислову, рекреаційну зони м. Вінниці та населені пункти МТГ.

Висновки. Для подальшого контролю за станом довкілля в межах території міста та громади доцільно передбачити організацію стаціонарних автоматизованих пунктів контролю за кліматичними показниками, та станом повітря, як об'єкту моніторингу довкілля.

Враховання обмежень щодо функціональних зон. Із урахуванням ДБН Б.2.2-12: 2019 "Планування та забудова територій"; ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів", в даному проекті наводяться загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, та до ділянок які потрапляють в санітарно-захисні зони від цих комунікацій, вимоги до експлуатації та проектування інженерних мереж, а також режим використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні зони від промислових та комунальних підприємств, санітарні розриви, та інші нормативні відстані, що наявні по території МТГ

Загальні вимоги до територій, які потрапляють в зони впливу СЗЗ. Вимоги до режиму використання земельних ділянок, які потрапляють в СЗЗ, санітарні розриви від інженерно-транспортних комунікацій. Дотримання відстаней щодо експлуатації та проектування інженерних мереж, інші планувальні обмеження.

- СЗЗ підприємств 4-5 класу санітарної класифікації (100 – 50 метрів) представлені промисловими та сільськогосподарськими об'єктами;
- інші виробничі об'єкти відносяться до 5 класу шкідливості із СЗЗ 50,0 метрів.

Відповідно до ДСП 173-96 "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів" (п.5.4) – промислові та інші об'єкти, що є джерелами забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними факторами, при неможливості створення безвідходних технологій повинні відокремлюватись від житлової забудови СЗЗ, та санітарними розривами. СЗЗ слід встановлювати від джерела шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд в тому числі; дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення, спортивних споруд та інших, а також територій парків, скверів та інших об'єктів зеленого будівництва загального користування, ділянок оздоровчих та фізкультурно-спортивних установ, місць відпочинку, садівничих товариств та інших прирівняних до них об'єктів. СЗЗ встановлюються:

- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами забруднення атмосферного повітря;
- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами шуму, ультразвуку, вібрації, електромагнітних випромінювань, іонізуючих випромінювань та інших шкідливих факторів - від будівель, споруд та майданчиків, де встановлено обладнання (агрегати, механізми), що створює ці шкідливості;
- для опалюваних котелень – від димарів та місць зберігання і підготовки палива, джерел шуму;
- для санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення, а також сільськогосподарських підприємств – від межі об'єкту.

На зовнішній межі СЗЗ, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (1 ГДК), на межі рекреаційної зони – 0,8 від зазначеного нормативу. Територія СЗЗ не повинна розглядатись як резерв розширення підприємств, сільбищної території і прирівняних до них об'єктів. Основою для встановлення СЗЗ є санітарна класифікація підприємств та об'єктів виробничого і комунального призначення та санітарно-технічних споруд визначена ДСП 173-96 (дод.4).

Система планувальних обмежень представлена з урахуванням зміни функціонального призначення певних ділянок після реалізації заходів передбачених рішеннями проекту. До планувальних обмежень відносяться: СЗЗ від промислових підприємств і виробництв, санітарно-технічних споруд, об'єктів комунального призначення, які відносяться до 4-5 класу шкідливості, для яких нормативні СЗЗ становлять від 100 до 50 метрів.

Примітка. З метою урахування наявних СЗЗ 4-5 кл. шкідливості, проектом визначено за необхідне упорядкування наявних планувальних обмежень від промислових об'єктів на підставі розробки спеціалізованих проектів по зменшенню СЗЗ відповідно вимог ДСП 173-96, (п.5.7).

В межах СЗЗ не можна допускати розміщення нових:

- житлових будинків з прибудинковими територіями, гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих;
- дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами;
- спортивних споруд, садів, парків, садівничих товариств;
- джерел водопостачання та їх охоронних зон, водорозбірних споруд та споруд водорозподільної мережі;
- не допускається використання для вирощування сільськогосподарської продукції та худоби на землях СЗЗ підприємств, що забруднюють довкілля високотоксичними речовинами.

У СЗЗ допускається розташування:

- пожежних депо, лазні, пральні, гаражів, складів (крім продовольчих), будівель, управлінь, конструкторські бюро, навчальні заклади, виробничо-технічні училища без гуртожитків, магазини, підприємства громадського харчування, поліклініки, науково-дослідні лабораторії, пов'язані з обслуговуванням даного та прилеглих підприємств;
- приміщення для чергового персоналу по боротьбі з аваріями та добової охорони підприємств, стоянки громадського та індивідуального транспорту, місцеві та транзитні комунікації, ЛЕП, електростанції, газопроводи, свердловини для технічного водопостачання, споруди для підготовки технічної води, КНС, споруди оборотного водопостачання, розсадники рослин для озеленення підприємств та СЗЗ.

Територія СЗЗ має бути розпланованою та упорядкованою. Проекти СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів, передбачених у СЗЗ.

Санітарні розриви, охоронні зони, та відстані від інженерних комунікацій .

Підприємств IV - V кл. шкідливості (Санітарні розриви 100 – 50 метрів) представлені будівельно-монтажними, ремонтно-будівельними, виробничо-транспортними підприємствами, підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази. Вони мають дисперсне розташування по всій території громади. Дана проблема зводить нанівець можливість раціональної планувальної організації території. Вирішується шляхом передислокації вище згаданих об'єктів до промислових та виробничо-складських зон, що і передбачається в проекті (таблиця), обмеження тимчасові та постійні.

В межах охоронних зон магістрального трубопровідного транспорту з їх інфраструктурою забороняється:

- споруджувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні та авто-газозаправні станції і склади паливно-мастильних матеріалів;
- виділяти земельні ділянки для будівництва будь-яких гаражів і автостоянок, садових і дачно-садових товариств та будівництва паралельно трубопроводу автошляхів I-V категорій та залізниць;
- влаштовувати будь-які звалища, виливати розчини кислот, солей та лугів, що спричиняють корозію;
- влаштовувати спортивні майданчики, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту, організувати будь-які заходи, пов'язані з масовим скупченням людей;
- розбирати і руйнувати водопропускні, берегоукріплювальні, земляні та інші споруди, що захищають об'єкти магістрального трубопровідного транспорту від руйнування, а прилеглу територію і навколишню місцевість від аварійного розливання продукту, який транспортується магістральним трубопроводом;
- переміщувати та руйнувати знаки закріплення магістральних трубопроводів на місцевості, пошкоджувати або руйнувати лінійну частину цих трубопроводів, засоби електрохімічного захисту від корозії, кранове обладнання, засоби технологічного зв'язку і лінійної телемеханіки, інші складові магістральних трубопроводів;
- відчиняти люки, хвіртки і двері не обслуговуваних підсилюючих пунктів кабельного зв'язку, загорож вузлів лінійної арматури, станцій катодного і дренажного захисту, лінійних і оглядових колодязів та інших лінійних споруд, відкривати і закривати запірну арматуру, вимикати і вмикати засоби зв'язку, енергозабезпечення і телемеханіки магістральних трубопроводів та інше.

Для ліній електропередач із їх інфраструктурою встановлюються охоронні і санітарно-захисні зони.

Використання земельних ділянок в охоронних і санітарно-захисних зонах електричних мереж повинно бути письмово узгоджено з власниками цих мереж, державними органами пожежної охорони та санітарного нагляду.

В охоронних напругою до 220 кВ, і санітарно-захисних зонах напругою більше 220 кВ електричних мереж, забороняється:

- будувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні станції або сховища паливно-мастильних матеріалів;
- влаштовувати спортивні майданчики для ігор, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту;
- здійснювати зупинки усіх видів транспорту (крім залізничного) в охоронних зонах ліній електропередачі напругою 330 кВ і вище.

В охоронних і санітарно-захисних зонах ЛЕП напругою до 330 кВ включно, якщо затвердженою містобудівною документацією не передбачено іншого виду використання цих земель, дозволяється розміщення виробничих будинків і споруд та колективних гаражів і відкритих стоянок легкових транспортних засобів. При цьому відстань по горизонталі від проекції крайніх проводів при їх найбільшому відхиленні до найближчих частин будинків і споруд, які виступають, повинна бути не менше вказаної в п. 1.2 "Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів "

В охоронних зонах ЛЕП напругою до 220 кВ допускається за технічними умовами власників цих мереж та органів державної пожежної охорони розташування колективних гаражів легкових транспортних засобів, виробничих будинків і споруд, виконаних із вогнетривких матеріалів, та під'їздів до них в межах всієї охоронної зони, в тому числі під проводами ЛЕП. Технічні умови повинні містити вимоги чинних нормативних актів з будівництва, експлуатації, охорони, пожежної та електричної безпеки енергетичних об'єктів.

Обмеження по розподільчих інженерних мережах

Дані обмеження визначаються відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (додаток - И.1). Планомірність і взаємна ув'язка рішень з розвитку інженерних систем здійснюється на основі даного проекту. Проектна документація на будівництво або реконструкцію інженерних комунікацій та споруд, повинна розроблятися з урахуванням повного забезпечення населених пунктів громади сучасними комунальними послугами: каналізацією, водопостачанням, теплопостачанням, електропостачанням, дощовою каналізацією, газифікацією, санітарним очищенням.

Забудовникам, які здійснюють реконструкцію і реставрацію існуючих будівель, забудову кварталів, районів, необхідно керуватися комплексним підходом визначеним в даному проекті щодо інженерного забезпечення, який передбачає реконструкцію інженерних комунікацій і споруд з урахуванням вимог ДБН і методів їх прокладання в умовах реконструкції проїздів, вулиць, набережних, благоустрою парків, скверів.

При прокладанні інженерних комунікацій і розміщенні споруд необхідно враховувати: порядок взаємного розташування нових поряд з існуючими мережами і можливістю подальшого розвитку, максимальне збереження дорожніх покриттів і підвищення рівня благоустрою територій, збереження і надійне функціонування інженерних комунікацій, безпеку експлуатації і можливість проведення ремонтних робіт, максимальне збереження існуючих зелених насаджень.

Обмеження від транспортних комунікацій і споруд

При новому будівництві або реконструкції існуючої забудови в зоні негативного впливу транспортних засобів на ділянках, що примикають до магістральних вулиць слід застосовувати шумозахисні екрани.

Заїзд до нових квартальних територій рекомендовано здійснювати з бічних проїздів вздовж магістральних вулиць відповідно ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів» (п.2.3) та вулиць місцевого значення.

Відстані від автостоянок до житлових та громадських будівель слід приймати відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій"

При будівництві житлових і громадських будівель слід передбачити будівництво гаражів підземних чи наземних, вбудованих чи розташованих окремо.

В межах червоних ліній вулиць можливо розміщувати елементи інженерно-транспортної інфраструктури, але не за рахунок ширини проїзної частини.

В межах проїзної частини магістральних вулиць повинна бути заборонена стоянка транспортних засобів.

В зонах садибної забудови зберігання легкових індивідуальних автомобілів повинно здійснюватись на присадибних ділянках, а перед входами до садиби можна організовувати автостоянки, але не за рахунок тротуарів.

Смуги відведення (10-15 метрів). Установлюються для захисту від забруднення, пошкодження, руйнування магістральних міжгосподарських та інших каналів на осушувальних системах, гідротехнічних та гідрометричних споруд (Водний кодекс України, ст.91).

Санітарно-захисні зони кладовищ.

В СЗЗ від кладовища заборонено користуватися водою з колодязів та підземних джерел. Дані обмеження включаються до містобудівних паспортів відповідних ділянок. Нормативна СЗЗ кладовищ до завершення кладовищного періоду, діючих - 300 метрів; міських закритих із завершеним кладовищним періодом – 50 метрів; в межах сільських населених пунктів із завершеним кладовищним періодом – 100 метрів.

Зменшення нормативної СЗЗ можливе за умови отримання санітарного висновку щодо її скорочення, з урахуванням відпрацьованої частини та забезпечення централізованим водопостачанням та водовідведенням прилеглої території.

Ділянки з несприятливими інженерно-геологічними умовами.

Межі ділянок з несприятливими інженерно-геологічними умовами визначаються "Схемою інженерної підготовки та захисту території" розробленою у складі визначеного проекту відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 (розділ 12).

Відповідно до планувальної організації території та характеру її використання подальше освоєння, забудова та проведення благоустрою таких ділянок території потребує виконання загальних та спеціальних заходів з інженерної підготовки території, а саме: вертикальне планування та організація відведення дощових та талих вод, інженерний захист від затоплення і підтоплення, підсіпка території, ліквідація заболоченостей, розчищення русел річок, струмків, проведення протиерозійних, протизсувних заходів, рекультивация порушених територій.

Освоєння таких територій виконується відповідно до проектно-документації. Перед початком проектування необхідне проведення інженерно-геологічних вишукувань. Умови освоєння ділянок, які потрапляють до цієї категорії, визначаються з урахуванням прогнозу зміни геологічних умов та висновків відповідних інженерних служб. При освоєнні таких ділянок особливо необхідно дотримуватись умови комплексної забудови території та наявності єдиного рішення по інженерній підготовці всієї території під забудову, що виключає прояв ризиків розвитку несприятливих інженерно-геологічних процесів, а також врахування сейсмічності території відповідно класів наслідків відповідальності.

До природоохоронних територій відносяться:

- об'єкти ПЗФ та перспектива їх розвитку, зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари, лісопарки, лугопарки);
- прибережні захисні смуги водних об'єктів. (за існуючим станом по системі сільських населених пунктів, водоохоронні зони та ПЗС не визначались). В даному проекті вони визначені із графічним відображенням на "Схемі проектних планувальних обмежень". Режим їх використання регламентується дією ВК України (ст. 88, 89).

Окрім того, до охоронних територій відносяться зони санітарної охорони ділянок водозабору (свердловин), режим використання яких регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.1998 №2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Охоронна зона гідрометеорологічної станції «Вінниця».

Специфічним планувальним обмеженням також виступає необхідність дотримання охоронної зони - 200 метрів від метеорологічної станції, що забезпечує якість спостережень. (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення охоронних зон навколо об'єктів, призначених для гідрометеорологічних спостережень та інших видів гідрометеорологічної діяльності та режиму їх використання» від 11.12.1999 №2262). В охоронних зонах забороняється:

- будівництво будь яких споруд та інших об'єктів;
- розміщення автомобільного і водного транспорту та інших машин і механізмів;
- спорудження зрошувальних і осушувальних систем;
- виконання гірничих, будівельних, монтажних, вибухових робіт та планування ґрунту;

- видобування корисних копалин, у тому числі будівельних матеріалів та висаджування дерев і чагарників;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, вигребів, накопичення побутових та промислових відходів, кладовищ, скотомогильників;
- проведення днопоглиблювальних і землечерпальних робіт;
- виділення рибогосподарських ділянок, вилов риби.

В охоронній зоні даного об'єкту за письмовою згодою відповідної організації Гідрометеорологічного центру України може проводитись діяльність, яка негативно не впливає на якість спостережень і не перешкоджає нормальному функціонуванню зазначеного об'єкту.

Зони обмеження забудови.

Важливим планувальним обмеженням постійної дії є зони обмеження забудови перехідної поверхні перешкод КП «Аеропорт Вінниця». За існуючим станом спеціалізований проект не розроблявся.

По даному об'єкту планувальні обмеження визначені відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (п.14.11.7). Зона обмеження забудови за авіаційним шумом (зона "Г") складає 500 метрів бокової відстані, а торцевої – 2500 метрів. В межах зони "Г" забороняється будівництво будь-яких об'єктів не пов'язаних з діяльністю аеропорту. (ДСП 173-96, додаток 19).

Визначення умов забудови, використання землі і споруд на при аеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації (Державіослужба, Украерорух).

Система планувальних обмежень від промислово-виробничих територій (за експлікацією основного креслення) визначається нормативними СЗЗ відповідно ДСП 173-96. Дані обмеження можуть знаходитись у динамічному стані відповідно перспективи проведення заходів щодо екологізації технологічних процесів, в тому числі зниження їх нормативних СЗЗ особливо для об'єктів 4-5 класу санітарної класифікації по визначеній процедурі (ДСП 173-96, п.5.7 "останній абзац").

Система планувальних обмежень від комунікаційних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена водоохоронними зонами, ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ, зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для природоохоронного та рекреаційного використання.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території громади, що і враховується проектним рішенням.

Висновки. Система планувальних обмежень від промислово-виробничих територій (за експлікацією основного креслення) визначається нормативними СЗЗ відповідно ДСП 173-96 "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів".

Дані обмеження можуть знаходитись у динамічному стані відповідно перспективи проведення заходів щодо екологізації технологічних процесів, зокрема і зниження їх нормативних СЗЗ особливо для об'єктів 3-4 класу санітарної класифікації по нормативно-визначеній процедурі (ДСП 173-96, п.5.7 " останній абзац").

Система планувальних обмежень від комунікаційних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена Водоохоронними зонами, ділянками прибережних захисних смуг, об'єктами ПЗФ (їх перспективи), та зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для природоохоронного та рекреаційного використання.

Система планувальних обмежень від об'єктів культурної спадщини визначена науково-проектною документацією «Історико-архітектурним опорним планом», Дані обмеження та їх режими використання відносяться до постійного фактору присутності.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території м. Вінниці та МТГ, що і враховується проектним рішенням. Наявна система планувальних обмежень, що діє на території МТГ, є дієвим фактором що впливає на рішення "Комплексного плану просторового розвитку Вінницької МТГ".

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

У контексті СЕО містобудівної документації були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище. Дана містобудівна документація може оцінюватись тільки за принципом – "наявність проекту", або його "відсутність".

1. «Варіант реалізації проекту» із порівняння варіантів окремих рішень проекту щодо:

- подальший розвиток житло-громадської забудови відповідно рішень проекту ;
- розвиток об'єктів соціального призначення;
- організації об'їзної дороги, транспортного коридору;
- подальший розвиток магістрально-вуличної мережі із будівництвом транспортних розв'язок та капітальним ремонтом дорожнього покриття;
- упорядкування виробничих територій щодо зменшення їх класу шкідливості;
- подальший розвиток ділянок для поховань, похоронна справа;
- реконструкції міських каналізаційних очисних споруд;
- модернізація водозабірних споруд, екологізація технологічних процесів очищення питних вод;
- подальший розвиток системи зелених насаджень загального та обмеженого користування;
- рекультивації існуючого полігону твердих побутових відходів з будівництвом сортувальної лінії та переробного підприємства;
- розвиток мереж дощової каналізації із будівництвом очисних споруд у місцях випусків.

За умови "Варіанту реалізації проекту", на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку території громади були прийняті варіанти, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні міського середовища, його благоустрою, підвищують комфортність проживання населення за основними визначеними показниками.

2. "Варіант нульової альтернативи".

Розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується визначений проект. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах цього Звіту. Варіант нульової альтернативи не забезпечує територію громади планом перспективного розвитку. Громада не отримує плану стратегії містобудівного розвитку по ділянках будівництва щодо розвитку інженерних мереж та комунікацій, інженерного захисту території, ландшафтного благоустрою та санітарного очищення.

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку МТГ, прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні сельбищного середовища громади, його благоустрою, що підвищує комфортність проживання населення – "**Варіант реалізації проекту**".

Таблиця. Основні показники проекту «Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади»

Показники	Одиниця виміру	01.01.2023	01.01.2031	01.01.2041
Кількість населених пунктів:	од.	9	9	9
- міст	од.	1	1	1
- селищ	од.	1	1	1
- сільських населених пунктів	од.	6	6	6
Населення:	осіб			
- міське	осіб	371004		404806
м. Вінниця	осіб	369739	375720	403346
селище Десна	осіб	1265		1460
- сільське	осіб	16435		25242
с. Вінницькі Хутори	осіб	7387		12628
с. Щітки	осіб	1287		1281
с. Писарівка	осіб	1596		2187
с. Стадниця	осіб	1405		2484
с. Великі Крушлинці	осіб	1071		2000
с. Малі Крушлинці	осіб	1831		2240
с. Гавришівка	осіб	1858		2422
Площа території територіальної громади	га	26535		26535
зокрема населених пунктів:	га	28736,19		29848,958
м. Вінниця	га	25545,0		25545
селище Десна	га	62,79		70,24
с. Вінницькі Хутори	га	868,5		1272,17
с. Щітки	га	378,5		542,2
с. Писарівка	га	331,0		386,8
с. Стадниця	га	419,9		717,958
с. Великі Крушлинці	га	278,5		393,09
с. Малі Крушлинці	га	598,0		601,0
с. Гавришівка	га	254,0		320,5
Житловий фонд,	тис. м ² заг. площі	8926,8		11432,6
зокрема:	кількість квартир	149135		181792
- одноквартирний	тис. м ² заг. площі	2603,2		3063,7
	кількість квартир	32900		36782
- багатоквартирний	тис. м ² заг. площі	6323,6		8368,9
	кількість квартир	116235		145010

Показники	Одиниця виміру	01.01.2023	01.01.2031	01.01.2041
Заклади обслуговування населення				
заклади дошкільної освіти	місць	11059		17939
заклади загальної середньої освіти	місць	39999		47287
лікарні (стаціонари)	ліжок	4053		4053
поліклініки, амбулаторії	відв./зміну	9039		9039
пожежно-рятувальні частини (підрозділи)	машин	21		67
Загальна довжина залізничної мережі	км	25,3	25,3	33,1
Довжина автомобільних доріг з твердим покриттям (усього)	км	59,0	—	62,8
Державного значення:				
міжнародні (М)	км	29,0	29,0	29,0
регіональні (Р)	км	7,6	7,6	7,6
територіальні (Т)	км	8,0	8,0	8,0
Місцевого значення (районні):	км	14,4	14,4	18,2
Щільність транспортної мережі:				
- залізничної	км/км ²	0,10	0,10	0,12
- автомобільної (автомобільних доріг загального користування)	км/км ²	0,23	0,23	0,25
Споживання електроенергії	млн. кВт.год/рік	906,35	323,05	1552,04
Споживання тепла	МВт, Гкал	д.в.	756,63	1003,54
Споживання природного газу	млн.м ³ /рік	213,20	656,29	765,98
Загальний обсяг водоспоживання	млн. м ³ /рік	35,5	53,8	62,8
з нього м. Вінниця	млн. м ³ /рік	33,5	51,8	59,5
Загальний обсяг водовідведення	тис. м ³ /добу	—	-	173,0
з нього м. Вінниця	тис. м ³ /добу	67,0	121,0	163,0
Санітарне очищення території				130,2
Обсяги твердих побутових відходів, всього:	тис. т/рік	107,0	-	151,5
з нього м. Вінниця	тис. м ³ /добу	92,0	106,7	121,0
Об'єкти поводження з відходами				
Кількість	одиниць	1	1	2
Потужність загальна	тис.т/рік	-	-	125,0
Полігони				
Кількість	Одиниць	1	1	1
Площа	га	16,01	16,01	70,0
Звалища	одиниць	—	—	—

Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, зокрема для здоров'я населення», Замовник роботи проводить щорічний Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації, що є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення та контролю міського середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання. Для проведення моніторингу наведені основні чинники (елементи факторного аналізу), що потребують уваги та контролю по визначеним показникам. Для здійснення контролю запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації Замовником документу державного планування.

Моніторинг даних впливів. можливо здійснювати за наступними показниками:

- обсяги введення нового житла ($\text{м}^2/\text{рік}$);
- будівництво об'єктів соціального призначення, за складовим, відповідно проекту (об'єкти/рік);
- частка створення зелених насаджень загального користування від загальної площі населеного пункту (га; %);
- частка ділянок по створенню рекреаційних зон, що мають необхідний рівень ландшафтного упорядкування та благоустрою від загальної площі населеного пункту (га; %);
- площа встановлених прибережних захисних смуг (ПЗС) водотоків та водойм з винесенням їх меж в натуру та ландшафтним благоустроєм (га);
- площа створених зелених насаджень спеціального призначення, шумозахисне озеленення, озеленення санітарно-захисних зон (га);
- обсяг стічних вод задіяних в системах оборотного водопостачання ($\text{м}^3/\text{рік}$);
- обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору ($\text{м}^3/\text{рік}$);
- обсяг утворених відходів (тон/рік);
- обсяг відсортованих вторинних ресурсів, частка від загального обсягу утворених відходів, частка від загальної кількості (тон/рік; %);
- розвиток мереж та споруд системи дощової каналізації (км/рік);
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів (тон/рік);
- реконструкція вулично-дорожньої мережі міста, та сільських населених пунктів МТГ (км/рік);

- кількість ділянок на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території (га/рік);
- кількість проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрацій забруднюючих речовин у повітрі з перевищенням відповідних ГДК (% від загальної кількості проб/місяць, проб/рік);
- кількість проб якості питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання, що не відповідають встановленим санітарним нормам (% від загальної кількості проб/місяць, проб/рік);
- контроль динаміки захворювання населення за основними класами хвороб, причини та наслідки (осіб/рік).

Здійснення Замовником щорічного моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнози терміни їх усунення.

Містобудівні заходи щодо поліпшення стану довкілля. Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території існуючої та проектної житлової та привітряної до неї забудови пропонується, скорочення СЗЗ промислово-комунальних підприємств, нормативні параметри яких не витримуються, методом їх зменшення до мінімальних розмірів шляхом розроблення проектів по скороченню СЗЗ. Проекти організації СЗЗ зі скороченням нормативних параметрів мають бути погоджені і затверджені Головою Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів на підставі результатів проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи відповідних матеріалів (ДСП № 173, п. 5.9). У випадку, коли неможлива організація СЗЗ в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або передислокацію. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють державні органи санітарно-епідеміологічного контролю МОЗ України.

Щодо планувальних обмежень:

- впровадження новітніх технологій виробничого і санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальне уловлювання, утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;
- централізація викидів забруднюючих речовин шляхом максимального скорочення кількості труб, вентиляційних шахт, дефлекторів, аераційних ліхтарів;
- здійснення регулювання виробничих потужностей підприємства;
- планувальна реорганізація території підприємств з метою раціонального взаємного розташування основних виробничих і допоміжних будівель на промислових майданчиках, з метою запобігання забруднення суміжних сельбищних та рекреаційних зон;
- розробка проектів організації СЗЗ при розміщенні нових та реконструкції існуючих виробничо-комунальних підприємств;

- дотримання параметрів обмежень, визначених санітарними нормами та екологічним законодавством, при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури: СЗЗ, санітарно-захисні смуги водоводів, охоронні зони інженерних споруд та комунікацій тощо;
- дотримання СЗЗ при будівництві очисних споруд зливової каналізації;
- врахування запропонованих ділянок щодо встановлення прибережних захисних смуг водойм при виконання заходів з інженерної підготовки території;
- відповідно до СанПіН 2.2.2.028-99 (п. 3.12, примітка1) «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України», в умовах забудови, яка склалася, рішення щодо реконструкції і капітального ремонту житлових та громадських будинків, розміщення нових об'єктів, що примикають до закритих кладовищ, приймаються за погодженням з місцевими органами державного санітарного нагляду залежно від природних умов (рельєф місцевості, гідрологія) і ступеня інженерного обладнання території;
- містобудівне освоєння перспективних ділянок житлової та громадської забудови на стадії послідувочої розробки детального плану території слід проводити з урахуванням існуючих та перспективних нормативних параметрів СЗЗ та санітарних розривів від суміжних існуючих та перспективних промислово-комунальних ділянок, та при необхідності виконувати інженерно-планувальні заходи для скорочення СЗЗ; розміщення будівель і споруд слід планувати з урахуванням охоронних зон інженерних мереж та інших планувальних обмежень.

Щодо охорони повітря:

- виконання всіма підприємствами, установами та організаціями умов діяльності та заходів зі скорочення викидів, викладених в дозволах на викиди забруднюючих речовин у повітря стаціонарними джерелами щодо вимог "Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року" (розпорядження КМ України від 06.12.2017 №932-р);
- запровадження підприємствами, установами та організаціями, що мають стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин у повітря, заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря, зменшення впливу фізичних факторів впливу на довкілля;
- здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в повітря, рівнями фізичного впливу щодо їх постійного обліку;
- здійснювати замовником роботи моніторингу впливу підприємств на оточуючу сельбищну зону, забезпечувати виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пилогазоочисного обладнання;

- здійснювати контроль за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів; оснащення їх засобами виміральної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;
- розробка проектів організації скорочення санітарно-захисних зон промислово-комунальних підприємств та здійснення заходів щодо їх благоустрою та озеленення;
- органам контролюючої та дозвільної системи в сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення здійснювати регулювання розміщення нових виробничих цехів або підприємств, регулювання нарощування виробничих потужностей існуючих підприємств, контроль зміни їх виробничої діяльності;
- створення нових магістральних вулиць з метою раціональної організації руху транспорту; подальший розвиток вулично-дорожньої мережі, будівництво нових вулиць з сучасними технічними параметрами та реконструкція існуючих; обмеження в'їзду автотранспорту у рекреаційні та природоохоронні зони;
- реєстрація приватних авторемонтних майстерень, що виконують фарбувальні роботи відповідно до чинних вимог та отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин у повітря, з їх подальшим контролем за виконанням природоохоронних заходів;
- для існуючих АЗС, АГЗС, СТО, гаражів, автостоянок забезпечити дотримання санітарних розривів та відстаней відповідно до вимог ДСП № 173-96;
- забезпечення постійної роботи діагностичного пункту для контролю викидів транспортних засобів;
- проведення ремонтно-будівельних робіт вулиць і доріг, поліпшення якості дорожнього покриття;
- недопущення спалення сухої рослинності та опалого листя на території населеного пункту;
- створення та проведення реконструкції вуличних насаджень вздовж вулиць для захисту від шуму та загазованості на ділянках житлової та прирівняної до неї забудови;
- розвиток системи теплогазопостачання (проведення реконструкції існуючих джерел із застосуванням прогресивних технологій і сучасних теплогенераторів децентралізованих систем опалення);
- популяризація велосипедного транспорту та будівництво велосипедних доріжок.

Щодо охорони водних ресурсів:

- коригування проекту землеустрою щодо встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водойм МТГ, з винесенням їх меж в натуру;

- забезпечення обмеження господарської діяльності та встановлення дієвого контролю за дотриманням норм природокористування в межах прибережних захисних смуг (ПЗС) відповідно до вимог чинного законодавства;
- проведення комплексу заходів щодо благоустрою та захисту водойм з організацією та благоустроєм рекреаційних зон;
- проведення паспортизації водних об'єктів;
- з метою захисту підземних вод необхідно виконати інвентаризацію та тампонаж недіючих свердловин;
- дотримання режимів використання II та III поясів зони санітарної охорони для джерел централізованого водопостачання (Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 №2024 "Про правовий режим зон санітарної охорони джерел водопостачання");
- впровадження комплексу заходів щодо екологізації водогосподарського комплексу, реконструкція та розширення мереж централізованого водопостачання та водовідведення з підключенням всіх існуючих та перспективних об'єктів до централізованої системи водопостачання та водовідведення;
- впровадження комплексу заходів з метою раціонального використання водних ресурсів - обладнання житлових квартир водо-лічильниками, заборона використання питних вод в технічних цілях, ліквідація непродуктивних витрат води, запровадження водозберігаючих технологій, будівництво систем зворотного і повторного водопостачання, зокрема будівництво станцій миття транспортних засобів з оборотним водопостачанням на автотранспортних підприємствах;
- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території міста, будівництво очисних споруд зливової каналізації в проектних місцях випуску стічних вод;
- виконання заходів з інженерної підготовки при освоєнні територій, що зазнають впливу несприятливих природних процесів - регулювання поверхневого стоку, розчистка водойм.

Щодо охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження на ділянках перспективного освоєння для розміщення житлової та громадської забудови, з подальшим виконанням у разі необхідності заходів з санації забруднених ділянок;
- ліквідація несанкціонованих звалищ сміття з проведенням санації забруднених ділянок;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території, 100% охоплення перспективних ділянок містобудівного освоєння планово-подвірною санітарною очисткою, подальший розвиток системи роздільного збору твердих побутових відходів та виконання інших заходів щодо поводження з ТПВ;

- створення пунктів прийому в межах МТГ небезпечних відходів (відпрацьованих акумуляторних батарей, масел та шин від експлуатації приватного автотранспорту, відпрацьованих ртутних ламп, малої та великогабаритної побутової техніки, інших вторинних ресурсів) з подальшою передачею на спеціалізовані підприємства з їх переробки та знешкодження;
- сприяння створенню та функціонуванню підприємств зайнятих збором та утилізацією відходів;
- бережливе ставлення до родючого шару ґрунтів, які зазнають його механічного зняття, залуження та закріплення його на ділянках поверхневого змиву;
- контроль за ґрунтами, що ввозяться для використання при озелененні та благоустрої сельбищних територій;
- виконання заходів з інженерної підготовки при освоєнні територій, що зазнають впливу несприятливих природних процесів - регулювання поверхневого стоку, протиерозійні заходи, ліквідація підтоплення.

Щодо врахування впливу фізичних факторів на довкілля:

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний та залізничний транспорт. Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується:

- від вуличної магістральної мережі на вільних територіях і на ділянках нового освоєння організація протишумового вуличного озеленення в межах "червоних ліній";
- від залізниці на території існуючої житлової забудови, де досягти нормативні рівні шуму за рахунок озеленення неможливо, впровадження конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумові поглинаючі облицювальні матеріали). При реалізації інженерно-планувальних заходів по зниженню шуму розмір СЗЗ залізниці можливо зменшити до 50 метрів;
- для обмеження впливу ліній електропередач (ЛЕП) на суміжні ділянки та об'єкти необхідно дотримуватись вимог ПКМ України від 04.03.1997р. № 209 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж», в частині встановлення охоронних зон в обидві сторони від осі ЛЕП в залежності від їх напруги (п.5), та дотримання режиму господарського використання в їх межах (п. 8,9).

Щодо ландшафтно-планувальних заходів:

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень населених пунктів у відповідності з вимогами п. 6.8 „Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів ”;
- формування та догляд за зеленими насадженнями спеціального призначення (санітарно-захисні зони, протишумове озеленення вулиць, автодоріг);

- формування локальних місць рекреаційного використання (скверів, парків) рекреаційних зон з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми); догляд та утримання зелених насаджень в здоровому, упорядкованому стані, створення та формування декоративних та стійких до техногенних навантажень насаджень;
- формування насаджень обмеженого використання, озеленення та ландшафтне впорядкування територій рекреаційно-оздоровчих та лікувальних закладів в межах їхнього земельного відводу, внутрішньо-квартальне озеленення.
- організація екологічної мережі за рахунок зелених насаджень загального користування, водних об'єктів, їх прибережних захисних смуг тощо, як джерел відновлення і збереження екологічного балансу та забезпечення сталого розвитку території громади;
- для оцінки антропогенного впливу на довкілля, прогнозування стану екосистем, досягнення їх екологічної рівноваги, проектом рекомендується створення системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу, ландшафт, флора та фауна) з організацією стаціонарних постів контролю на території сільбищної, промислової, рекреаційної зон, та на ділянках впливу комунальних зон.

Висновки. Врахування даних факторів щодо їх синергічного, кумулятивного впливу, дозволяє покращити санітарний стан міста, та не створює негативного впливу на стан здоров'я населення. Подальший розвиток зелених насаджень, особливо в межах впливу м. Вінниці, передбачається із урахуванням розвитку суміжних територій Смарагдової мережі.

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи географічне розташування м. Вінниці та території МТГ, наслідки впливу на довкілля та здоров'я населення на транскордонні території – не поширюються.

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію

Проект «Комплексний план просторового розвитку Вінницької МТГ-2023 року» розроблено ДП «ДІПРОМІСТО» відповідно договору від 24.04.2023 №27 з Департамент архітектури та містобудування Вінницької міської ради.

Даний проект є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території МТГ.

Проект визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території громади, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища із урахуванням "Ландшафтної структури МТГ".

Мета розроблення проекту полягає розробленні містобудівної документації з урахуванням вимог чинного законодавства України, сучасної нормативної бази містобудування та нових соціально-економічних чинників та запитів розвитку території МТГ.

В процесі розроблення СЕО вивчені головні стратегічні документи, плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, проведений аналіз головних цілей, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в документі державного планування. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

Даним Проектом передбачає подальший розвиток території МТГ із урахуванням екологічних рішень щодо її повного забезпечення інженерними мережами та комунікаціями, благоустроєм та озелененням, інженерним захистом території, розвитком систем транспорту, санітарним очищенням, наявних обмежень, що графічно відображені на "Схемі існуючих та проектних планувальних обмежень".

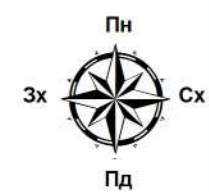
1. Наявні планувальні обмеження на території громади представлені:
  - обмеженнями що пов'язані з санітарно-гігієнічними та природоохоронних нормами;
  - обмеженнями що пов'язані з поширенням природних інженерно-геологічних умов, що є несприятливі для будівництва;
  - обмеженнями що пов'язані з охороною магістральних мереж інженерної інфраструктури та об'єктів на них; -
  - обмеження використанням земельних ділянок за вимогами охорони пам'яток культурної спадщини.
2. Визначене функціональне зонування, та перспектива його використання не призводять до погіршення екологічного стану території та не створює негативного впливу на здоров'я населення.

3. Кліматичні умови щодо планувальної організації території громади сприятливі для містобудівної діяльності. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється, містобудівні обмеження по даному фактору відсутні.
4. Загальна інженерно-будівельна оцінка території сприятлива. Ризики щодо її освоєння відсутні, передбачається пониження рівня ґрунтових вод, широкий розвиток дощової каналізації. Проектні рішення щодо інженерного захисту території та її благоустрою направлені на покращення екологічного стану. Негативний вплив на сельбищне ередовище не створюється.
5. Загальний аналіз екологічного стану водного басейну - задовільний. Деякі відхилення від нормативних показників пов'язані із частковою відсутністю зливової каналізації та організації відведення поверхневого стоку із території населених пунктів. Подальше вирішення даного питання базується на повному охопленні території громади розвитком інженерних мереж водопостачання та каналізування, технологічного оновлення очисних споруд. За умови повної реалізації проектних рішень, даний фактор прямої негативної дії на стан здоров'я населення - не створює.
6. Система санітарного очищення території громади планово-регулярна, здійснюється за допомогою контейнерів. Вивезення ТПВ здійснюється по графіках, що затверджені у терміни визначені санітарними нормами. Тверді побутові відходи вивозяться на територію паспортизованого комунального полігону. СЗЗ – 500 метрів, витримана. За проектними рішеннями, на першому етапі, полігон облаштовується технічним контролем із будівництвом сортувальної лінії. В перспективі видалення ТПВ буде здійснюватись на проектному переробному підприємстві потужністю 150 тис. тон/рік.
7. Аналіз екологічного стану території громади свідчить про те, що територія в екологічному відношенні сприятлива для подальшого розвитку житлового будівництва, громадських об'єктів із урахуванням їх впливу на довкілля та стан здоров'я населення.
8. Екологічних проблем щодо територій з природоохоронним статусом не очікується. За умов подальшого виявлення перспективних об'єктів до заповідання, їх врахування повинно проводитись на підставі ведення моніторингу, в тому числі і по питанню розвитку флори та фауни, зелених насаджень загального користування, та перспективи визначення територій Смарагдової мережі регіону.
9. Замовником роботи передбачається ведення моніторингу впливів відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», у тому числі на здоров'я населення з веденням щорічної звітності. Це дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

10. Зважаючи на географічне розташування м. Вінниці та Вінницької МТГ, транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення - не очікуються.

ЛАНДШАФТНИЙ ПЛАН

ІНТЕГРАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЦІЛЕЙ І ЗАХОДІВ. КОНФЛІКТИ ТА ЗАГРОЗИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ТЕРИТОРІЇ:

- ЖИТЛОВО-ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ
- ВИРОБНИЧИХ ЗОН
- КЛАДОВИЩ
- ЛІСОВИХ МАСИВІВ
- ВОДОЙМ
- ЛУКІВ
- РІЛЛІ
- БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ

МЕЖІ

- ВІННИЦЬКОЇ МТГ
- МІСТА ВІННИЦІ
- ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІННИЦЬКОЇ МТГ (ІСНУЮЧІ)

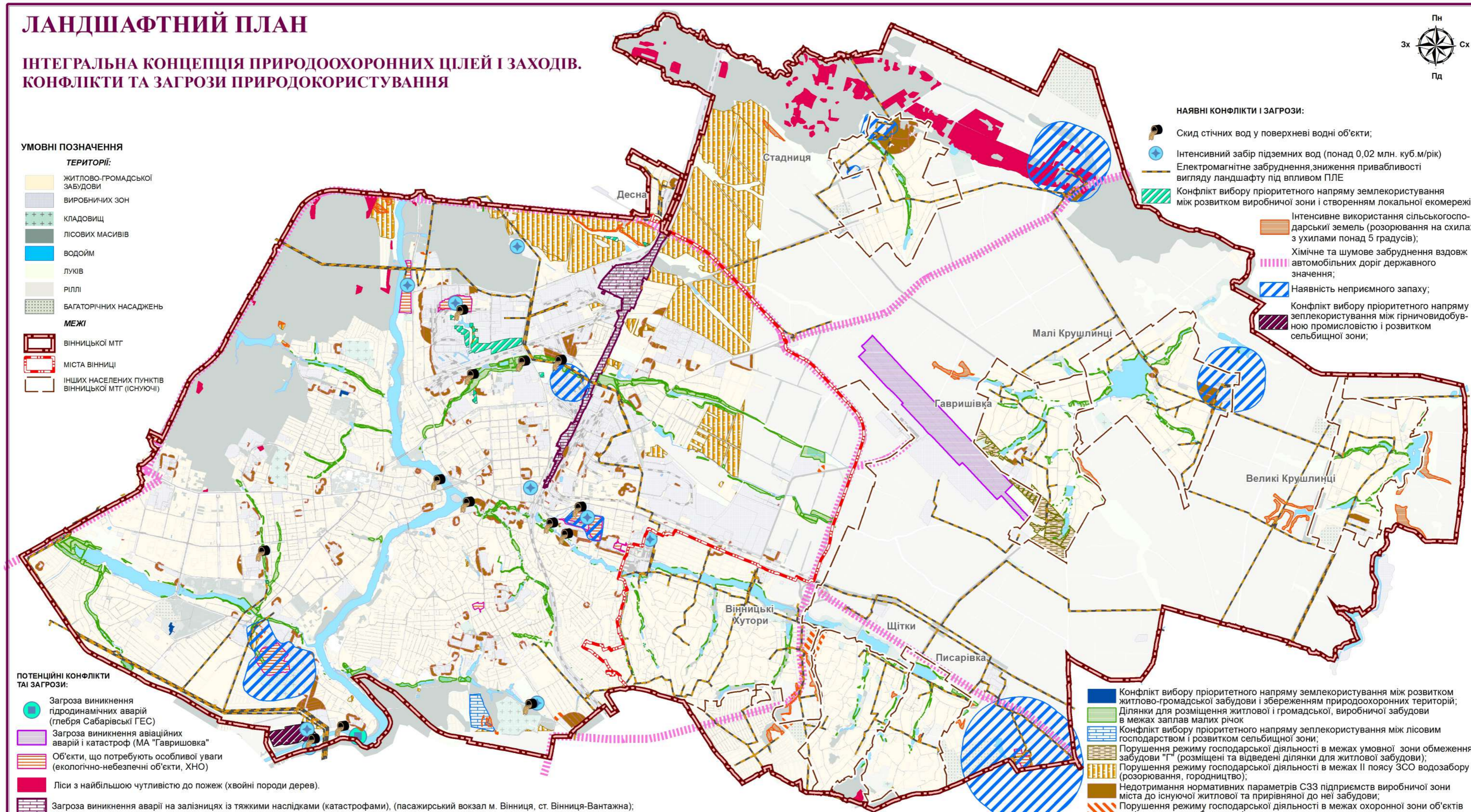
НАЯВНІ КОНФЛІКТИ І ЗАГРОЗИ:

- Скид стічних вод у поверхневі водні об'єкти;
- Інтенсивний забір підземних вод (понад 0,02 млн. куб.м/рік)
- Електромагнітне забруднення, зниження привабливості вигляду ландшафту під впливом ПЛЕ
- Конфлікт вибору пріоритетного напрямку землекористування між розвитком виробничої зони і створенням локальної екомережі;
- Інтенсивне використання сільськогосподарських земель (розорювання на схилах з ухилами понад 5 градусів);
- Хімічне та шумове забруднення вздовж автомобільних доріг державного значення;
- Наявність неприємного запаху;
- Конфлікт вибору пріоритетного напрямку землекористування між гірничовидобувною промисловістю і розвитком сільбищної зони;

ПОТЕНЦІЙНІ КОНФЛІКТИ ТА І ЗАГРОЗИ:

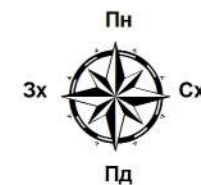
- Загроза виникнення гідродинамічних аварій (глеб'я Сабарівської ГЕС)
- Загроза виникнення авіаційних аварій і катастроф (МА "Гавришовка")
- Об'єкти, що потребують особливої уваги (екологічно-небезпечні об'єкти, ХНО)
- Ліси з найбільшою чутливістю до пожеж (хвойні породи дерев).
- Загроза виникнення аварій на залізницях із тяжкими наслідками (катастрофами), (пасажирський вокзал м. Вінниця, ст. Вінниця-Вантажна);

- Конфлікт вибору пріоритетного напрямку землекористування між розвитком житлово-громадської забудови і збереженням природоохоронних територій;
- Ділянки для розміщення житлової і громадської, виробничої забудови в межах заплав малих річок
- Конфлікт вибору пріоритетного напрямку землекористування між лісовим господарством і розвитком сільбищної зони;
- Порушення режиму господарської діяльності в межах умовної зони обмеження забудови "Г" (розміщені та відведені ділянки для житлової забудови);
- Порушення режиму господарської діяльності в межах II поясу ЗСО водозабору (розорювання, городництво);
- Недотримання нормативних параметрів СЗЗ підприємств виробничої зони міста до існуючої житлової та прирівняної до неї забудови;
- Порушення режиму господарської діяльності в межах охоронної зони об'єктів магістральних трубопроводів.

ЛАНДШАФТНИЙ ПЛАН

ІНТЕГРАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЦІЛЕЙ І ЗАХОДІВ. ПОКРАЩЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЇ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ТЕРИТОРІЇ:

- ЖИТЛОВО-ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ
- КЛАДОВИЦЬ
- ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ
- ЛІСІВ
- ЛУКІВ
- ВОДОЙМ
- РІЛЛІ
- БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ (САДІВ)

МЕЖІ

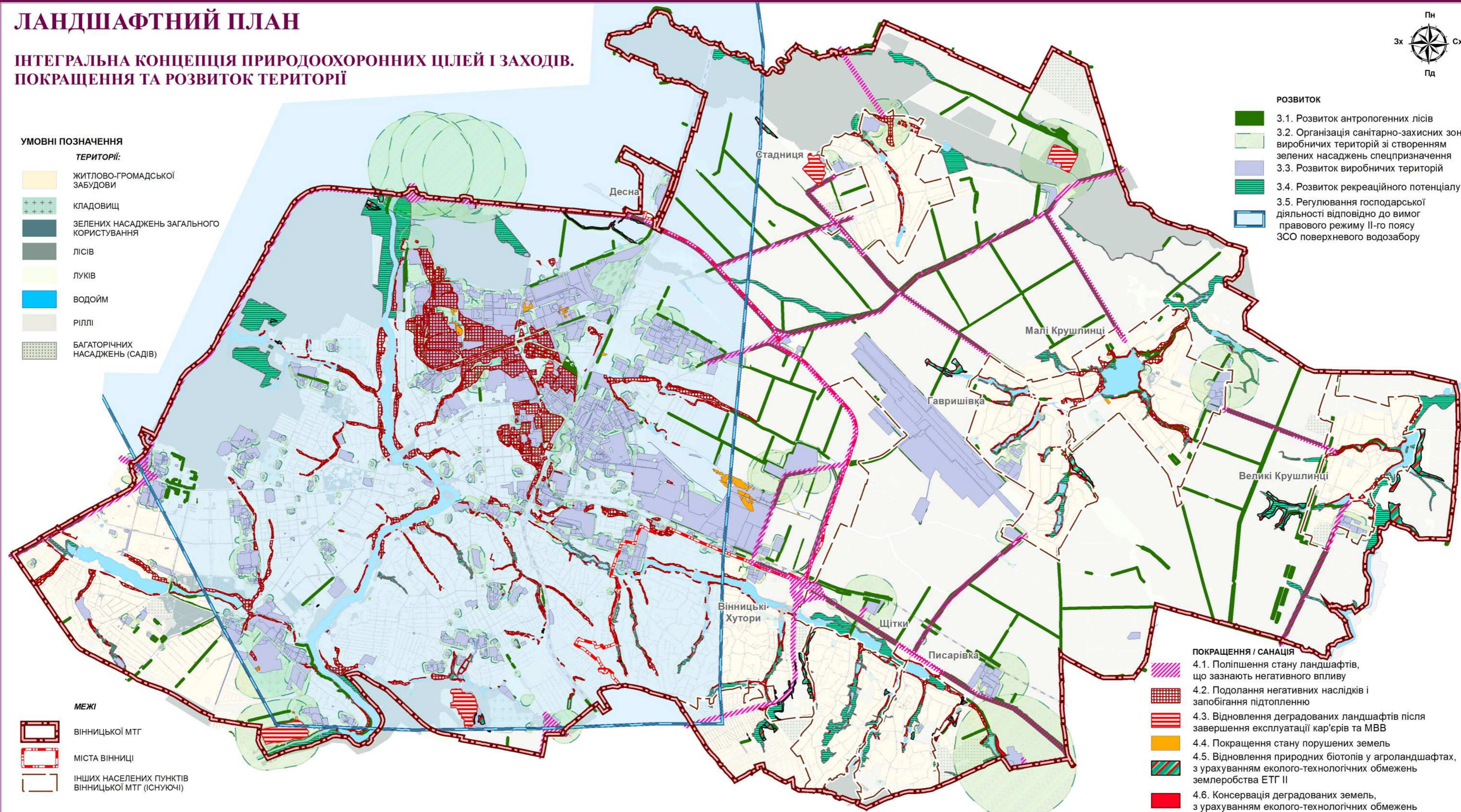
- ВІННИЦЬКОЇ МТГ
- МІСТА ВІННИЦІ
- ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІННИЦЬКОЇ МТГ (ІСНУЮЧІ)

РОЗВИТОК

- 3.1. Розвиток антропогенних лісів
- 3.2. Організація санітарно-захисних зон виробничих територій зі створенням зелених насаджень спецпризначення
- 3.3. Розвиток виробничих територій
- 3.4. Розвиток рекреаційного потенціалу
- 3.5. Регулювання господарської діяльності відповідно до вимог правового режиму II-го поясу ЗСО поверхневого водозабору

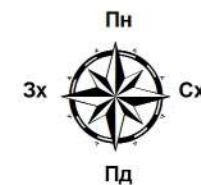
ПОКРАЩЕННЯ / САНАЦІЯ

- 4.1. Поліпшення стану ландшафтів, що зазнають негативного впливу
- 4.2. Подолання негативних наслідків і запобігання підтопленню
- 4.3. Відновлення деградованих ландшафтів після завершення експлуатації кар'єрів та МВВ
- 4.4. Покращення стану порушених земель
- 4.5. Відновлення природних біотопів у агроландшафтах, з урахуванням еколого-технологічних обмежень землеробства ЕТГ II
- 4.6. Консервація деградованих земель, з урахуванням еколого-технологічних обмежень

ЛАНДШАФТНИЙ ПЛАН

ЗАХОДИ З ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ТЕРИТОРІЇ:

- ЖИТЛОВО-ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ
  - КЛАДОВИЩ
  - ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ
  - ЛІСІВ
  - ЛУКІВ
  - ВОДОЙМ
  - РІЛЛІ
  - БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ (САДІВ)
  - ВИРОБНИЧІ ТЕРИТОРІЇ ПЕРЕДБАЧЕНІ НА ПЕРСПЕКТИВУ
- #### МЕЖІ
- ВІННИЦЬКОЇ МТГ
  - МІСТА ВІННИЦІ
  - ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІННИЦЬКОЇ МТГ (ІСНЮЮЧІ)

ЗАХОДИ З ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

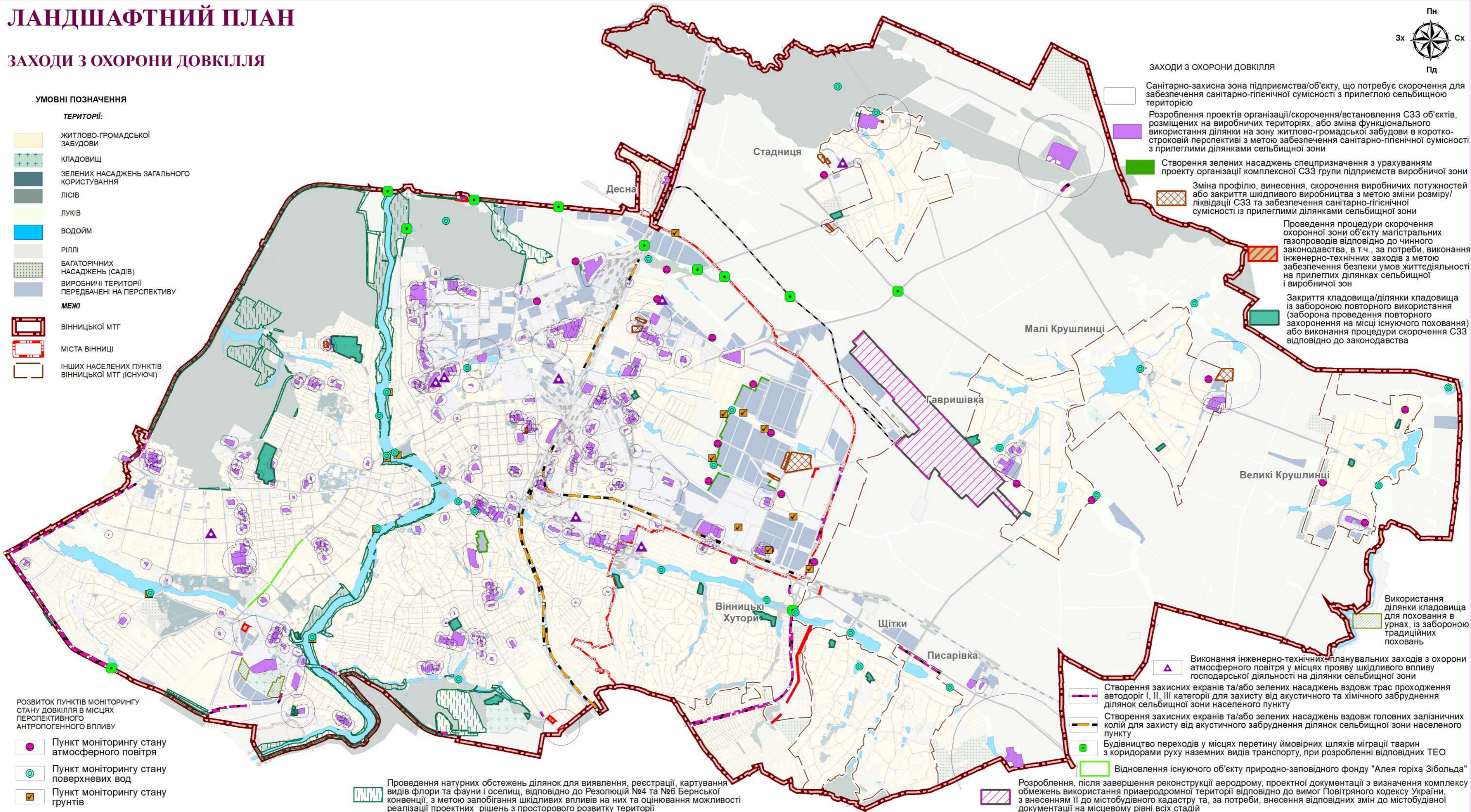
- Санітарно-захисна зона підприємства/об'єкту, що потребує скорочення для забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності з прилеглою сільбищною територією
- Розроблення проектів організації/скорочення/встановлення СЗЗ об'єктів, розміщених на виробничих територіях, або зміна функціонального використання ділянки на зону житлово-громадської забудови в короткостроковій перспективі з метою забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності з прилеглими ділянками сільбищної зони
- Створення зелених насаджень спецпризначення з урахуванням проекту організації комплексної СЗЗ групи підприємств виробничої зони
- Зміна профілю, винесення, скорочення виробничих потужностей або закриття шкідливого виробництва з метою зміни розміру/ліквідації СЗЗ та забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності із прилеглими ділянками сільбищної зони
- Проведення процедури скорочення охоронної зони об'єкту магістральних газопроводів відповідно до чинного законодавства, в т.ч., за потреби, виконання інженерно-технічних заходів з метою забезпечення безпеки умов життєдіяльності на прилеглих ділянках сільбищної і виробничої зон
- Закриття кладовища/ділянки кладовища із заборонаю повторного використання (заборона проведення повторного захоронення на місці існуючого поховання) або виконання процедури скорочення СЗЗ відповідно до законодавства

РОЗВИТОК ПУНКТІВ МОНІТОРИНГУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ В МІСЦЯХ ПЕРСПЕКТИВНОГО АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ

- Пункт моніторингу стану атмосферного повітря
- Пункт моніторингу стану поверхневих вод
- Пункт моніторингу стану ґрунтів

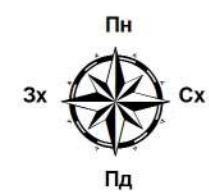
Проведення натурних обстежень ділянок для виявлення, реєстрації, картування видів флори та фауни і оселищ, відповідно до Резолюцій №4 та №6 Бернської конвенції, з метою запобігання шкідливих впливів на них та оцінювання можливості реалізації проектних рішень з просторового розвитку території

- Виконання інженерно-технічних, планувальних заходів з охорони атмосферного повітря у місцях прояву шкідливого впливу господарської діяльності на ділянки сільбищної зони
- Створення захисних екранів та/або зелених насаджень вздовж трас проходження автодоріг I, II, III категорії для захисту від акустичного та хімічного забруднення ділянок сільбищної зони населеного пункту
- Створення захисних екранів та/або зелених насаджень вздовж головних залізничних колій для захисту від акустичного забруднення ділянок сільбищної зони населеного пункту
- Будівництво переходів у місцях перетину ймовірних шляхів міграції тварин з коридорами руху наземних видів транспорту, при розробленні відповідних ТЕО
- Відновлення існуючого об'єкту природно-заповідного фонду "Алея горіха Зібольда"
- Розроблення, після завершення реконструкції аеродрому, проектною документацією з визначення комплексу обмежень використання приаеродромної території відповідно до вимог Повітряного кодексу України, з внесенням її до містобудівного кадастру та, за потреби, внесення відповідних змін до містобудівної документації на місцевому рівні всіх стадій

ЛАНДШАФТНИЙ ПЛАН

ІНТЕГРАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЦІЛЕЙ І ЗАХОДІВ. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ТЕРИТОРІЇ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- ТЕРИТОРІЇ:**
- ЖИТЛОВО-ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ
  - ВИРОБНИЧИХ ЗОН
- МЕЖІ**
- ВІННИЦЬКОЇ МТГ
  - МІСТА ВІННИЦІ
  - ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІННИЦЬКОЇ МТГ (ІСНУЮЧІ)

- ОХОРОНА**
- 1.1. Охорона природно-заповідного фонду
  - 1.2. Охорона та збереження видів і оселищ відповідно до Резолюцій №4 та №6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі України
  - 1.3. Охорона і підтримка водних об'єктів
  - 1.4. Підтримка природного стану ландшафтних комплексів заплав
  - 1.5. Підтримка цінних і унікальних біотопів, збережених у природному або наближеному до прориндного стані
    - 1.5.1. Лісові біотопи
    - 1.5.2. Деревно-чагарникові біотопи в межах сельбищної зони населених пунктів
    - 1.5.3. Трав'яні біотопи
    - 1.5.4. Болотні біотопи
  - 1.6. Охорона лісів наукового призначення, включаючи генетичні резерванти

- ЗБЕРЕЖЕННЯ**
- 2.1. Збереження і підтримка існуючого ступеню озеленення, комфортного клімату садибної забудови та образу сільських ландшафтів
  - 2.2. Підтримка спеціальних культивованих біотопів
  - 2.3. Збереження поточного використання багаторічних насаджень (фруктові сади)
  - 2.4. Збереження землеробства з особливою увагою щодо врахування еколого-технологічних обмежень ЕТГ Іа
  - 2.5. Збереження землеробства з особливою увагою щодо врахування еколого-технологічних обмежень ЕТГ Іб
  - 2.6. Збереження землеробства з особливою увагою щодо врахування еколого-технологічних обмежень ЕТГ ІІ

